

WHC. 08/01
Januar 2008

Operationelle retningslinjer for gennemførelse af konventionen om verdensarv

DE FORENEDE NATIONERS ORGANISATION
FOR UDDANNELSE, VIDENSKAB OG KULTUR

MELLEMSTATLIG KOMITE TIL BESKYTTELSE
AF VERDENS KULTUR- OG NATURARV

UNESCO VERDENSARVCENTER

De *operationelle retningslinjer* revideres regelmæssigt, så de afspejler Verdensarvkomiteens beslutninger. Kontroller venligst, at dette er den seneste version af de *operationelle retningslinjer* ved at kontrollere datoen på nedenstående websted for UNESCO Verdensarvcenter.

De *operationelle retningslinjer* (på engelsk og fransk), *konventionen om verdensarv* (på fem sprog) samt andre dokumenter og oplysninger om verdensarv fås ved henvendelse til Verdensarvcentret.

UNESCO World Heritage Centre

7, place de Fontenoy

75352 Paris 07 SP

Frankrig

Tlf.: : +33 (0)1 4568 1876

Fax: +33 (0)1 4568 5570

E-mail : wh-info@unesco.org

Links : <http://whc.unesco.org/>

<http://whc.unesco.org/en/guidelines> (*engelsk*)

<http://whc.unesco.org/fr/orientations> (*fransk*)

INDHOLDSFORTEGNELSE

Kapitel nr.	Afsnit nr.
-------------	------------

AKRONYMER OG FORKORTELSER

I. INDLEDNING

I.A	<i>De operationelle retningslinjer</i>	1-3
I.B	<i>Konventionen om verdensarv</i>	4-9
I.C	<i>Konventionens medlemsstater</i>	10-16
I.D	<i>Generalforsamling for konventionens medlemsstater</i>	17-18
I.E	<i>Verdensarvkomiteen</i>	19-26
I.F	<i>Sekretariatet for Verdensarvkomiteen (Verdensarvcentret)</i>	27-29
I.G	<i>De rådgivende organer for Verdensarvkomiteen:</i>	30-37
	• ICCROM	32-33
	• ICOMOS	34-35
	• IUCN	36-37
I.H	<i>Andre organisationer</i>	38
I.I	<i>Partnere i forhold til beskyttelse af verdensarven</i>	39-40
I.J	<i>Andre konventioner, anbefalinger og programmer</i>	41-44

II. VERDENSARVLISTEN 45-53

II.A Definition af verdensarv

• Kultur- og naturarv	45
• Kombineret kultur- og naturarv	46
• Kulturlandskaber	47
• Flytbar kultur- og naturarv	48
• Særlig universel betydning	49-53

II.B	En repræsentativ, afbalanceret og troværdig verdensarvliste	54-61
	<ul style="list-style-type: none"> • Den globale strategi for en repræsentativ, afbalanceret og troværdig verdensarvliste • Andre foranstaltninger 	55-58 59-61
II.C	Tentative lister	62-76
	<ul style="list-style-type: none"> • Procedure og format • Tentative lister som planlægnings- og bedømmelsesredskab • Hjælp og kapacitetsopbygning i forbindelse med medlemsstaternes udarbejdelse af tentative lister 	62-69 70-73 74-76
II.D	Kriterier for vurdering af særlig universel betydning	
II.E	Integritet og/eller autenticitet	79-95
	<ul style="list-style-type: none"> • Autenticitet • Integritet 	79-86 87-95
II.F	Beskyttelse og forvaltning	96-119
	<ul style="list-style-type: none"> • Lovgivningsmæssige, myndighedsmæssige og kontraktmæssige beskyttelsesforanstaltninger • Grænser der skal sikre effektiv beskyttelse • Stødpudezoner • Forvaltningssystemer • Bæredygtig brug 	98 99-102 103-107 108-118 119
III.	OPTAGELSESPROCEDURE TIL VERDENSARVSLISTEN	
III.A	Forberedelse af udpegning	120-128
III.B	Udpegningernes format og indhold	129-133
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identifikation af værdien 2. Beskrivelse af værdien 3. Begrundelse for optagelse 4. Bevaringsstatus og faktorer, der påvirker værdien 5. Beskyttelse og forvaltning 6. Overvågning 7. Dokumentation 8. Kontaktoplysninger for de ansvarlige myndigheder 9. Underskrift på vegne af medlemsstaten/-erne 10. Antal trykte eksemplarer 11. Papirversion og elektronisk format 12. Fremsendelse 	132.1 132.2 132.3 132.4 132.5 132.6 132.7 132.8 132.9 132.10 132.11 132.12

III.C	Krav vedrørende udpegning af forskellige typer værdier	134-139
	<ul style="list-style-type: none"> • Grænseoverskridende værdier 134-136 • Serie værdier 137-139 	
III.D	Registrering af udpegninger	140-142
III.E	De rådgivende organers bedømmelse af udpegninger	143-151
III.F	Tilbage trækning af udpegninger	152
III.G	Verdensarvkomiteens beslutninger	153-160
	<ul style="list-style-type: none"> • Optagelse 154-157 • Beslutning om ikke at optage en værdi 158 • Henvi sning af udpegninger 159 • Udsættelse af udpegninger 160 	
III.H	Nødbehandling af udpegninger	161-162
III.I	Ændring af grænser, valg af kriterier for optagelse eller navnet på en verdensarvværdi	163-167
	<ul style="list-style-type: none"> • Mindre ændringer af grænserne 163-164 • Betydelige ændringer af grænserne 165 • Ændring i valget af kriterier for optagelse på verdensarvlisten 166 • Ændring af navnet på en verdensarvværdi 167 	
III.J	Tidsplan – oversigt	168
IV.	FREMGANGSMÅDE FOR OVERVÅGNING AF VERDENSARVVÆRDIERS BEVARINGSSTATUS	
IV.A	Reaktiv overvågning	169-176
	<ul style="list-style-type: none"> • Definition af reaktiv overvågning 169 • Formålet med reaktiv overvågning 170-171 • Oplysninger modtaget fra medlemsstaterne og/eller andre kilder 172-174 • Verdensarvkomiteens beslutning 175-176 	
IV.B	Listen over verdensarv i fare	177-191
	<ul style="list-style-type: none"> • Retningslinjer for optagelse af værdier på listen over verdensarv i fare 177 • Kriterier for optagelse af værdier på listen over verdensarv i fare 178-182 • Fremgangsmåde for optagelse af værdier på listen over verdensarv i fare 183-189 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Regelmæssig gennemgang af bevaringsstatus for værdier på listen 190-191 over verdensarv i fare 	
IV.C	Fremgangsmåde for eventuel sletning af værdier fra verdensarvlisten	192-198
V.	REGELMÆSSIG RAPPORTERING OM GENNEMFØRELSE AF KONVENTIONEN OM VERDENSARV	
V.A	Formål	199-202
V.B	Fremgangsmåde og format	203-207
V.C	Bedømmelse og opfølgning	208-210
VI.	OPFORDRING TIL AT STØTTE KONVENTIONEN OM VERDENSARV	
VI.A	Formål	211
VI.B	Kapacitetsopbygning og forskning	212-216
	<ul style="list-style-type: none"> • Den globale uddannelsesstrategi • Nationale uddannelsesstrategier og regionalt samarbejde • Forskning • International hjælp 	<p style="text-align: right;">213</p> <p style="text-align: right;">214</p> <p style="text-align: right;">215</p> <p style="text-align: right;">216</p>
VI.C	Skærpelse af bevidstheden samt uddannelse	217-222
	<ul style="list-style-type: none"> • Skærpelse af bevidstheden • Uddannelse • International hjælp 	<p style="text-align: right;">217-218</p> <p style="text-align: right;">219</p> <p style="text-align: right;">220-222</p>
VII.	VERDENSARVFONDEN OG INTERNATIONAL HJÆLP	
VII.A	Verdensarvfonden	223-224
VII.B	Mobilisering af andre tekniske og økonomiske ressourcer og partnerskaber til støtte for konventionen om verdensarv	225-232
VII.C	International hjælp	233-235
VII.D	Principper og prioriteringer for international hjælp	236-240
VII.E	Oversigtstabel	241
VII.F	Fremgangsmåde og format	242-246
VII.G	Bedømmelse og godkendelse af anmodninger om international hjælp	247-254

VII.H	Kontraktforhold	255
VII.I	Bedømmelse af og opfølgning på international hjælp	256-257
VIII.	VERDENSARVLOGOET	
VIII.A	Forord	258-265
VIII.B	Anvendelighed	266
VIII.C	Medlemsstaternes ansvar	267
VIII.D	At øge passende anvendelse af verdensarvlogoet	268-274
	<ul style="list-style-type: none"> • Fremstilling af mindetavler for optagelse af værdien på verdensarvlisten 	269-274
VIII.E	Principper for anvendelse af verdensarvlogoet	275
VIII.F	Fremgangsmåde for tilladelse til at anvende verdensarvlogoet	276-278
	<ul style="list-style-type: none"> • Simpel aftale med de nationale myndigheder • Aftale, der kræver kvalitetskontrol af indholdet • Formular for godkendelse af indhold 	276-277 278 278
VIII.G	Medlemsstaternes ret til at udføre kvalitetskontrol	279
IX.	OPLYSNINGSKILDER	
IX.A	Oplysninger, som sekretariatet arkiverer	280-284
IX.B	Specifikke oplysninger til medlemmer af Verdensarvkomiteen og andre medlemsstater	285-287
IX.C	Offentligt tilgængelige oplysninger og publikationer	288-290

BILAG		Sidetal
1.	Model for ratificerings-/godkendelsesdokument og tiltrædelsesdokument	79
2.	Format for indsendelse af tentative lister	81
3.	Retningslinjer for optagelse af specifikke typer værdier på Verdensarvlisten	83
4.	Autenticitet i forhold til <i>konventionen om verdensarv</i>	91
5.	Format for udpegning af værdier til optagelse på verdensarvlisten	97
6.	Fremgangsmåde for de rådgivende organers bedømmelse af udpegninger	111
7.	Format for regelmæssig rapportering om anvendelse af <i>konventionen om verdensarv</i>	119
8.	Formular for anmodning om international hjælp	129
9.	Bedømmelseskriterier for de rådgivende organer i forbindelse med anmodninger om international hjælp	139
LISTE OVER UDVALGT LITTERATUR OM VERDENSARV		141
STIKORDSREGISTER		147

AKRONYMER OG FORKORTELSER

DoCoMoMo	Den Internationale Komite for Dokumentation og Bevaring af Monumenter og Områder inden for Den Moderne Bevægelse
ICCROM	Det Internationale Center for Studiet af Konservering og Restaurering af Genstande af Kulturel Betydning
ICOMOS	Det Internationale Råd for Historiske Bygninger og Områder
IFLA	Den Internationale Sammenslutning af Landskabsarkitekter
IUCN	Den Internationale Naturværnsunion (tidligere Den Internationale Union for Naturfredning og Bevarelse af Naturressourcerne)
IUGS	Den Internationale Union af Geologiske Videnskaber
MAB	UNESCOs program "Mennesket og biosfæren"
NGO	Ikke-statslig organisation
TICCIH	Den Internationale Komite for Bevaring af Industriarv
UNEP	De Forenede Nationers Miljøprogram
UNEP-WCMC	Overvågningscentret for Bevaring af Verdensarv (UNEP)
UNESCO	De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur

I. INDLEDNING

I.A De operationelle retningslinjer

1. Formålet med de *operationelle retningslinjer for gennemførelse af konventionen om verdensarv* (i det følgende kaldet de *operationelle retningslinjer*) er at lette gennemførelsen af *konventionen om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv* (i det følgende kaldet "*konventionen om verdensarv*" eller "*konventionen*") ved at angive en procedure for:

- a) optagelse af værdier på verdensarvlisten og listen over verdensarv i fare
- b) beskyttelse og bevaring af verdensarvværdier
- c) ydelse af international hjælp under Verdensarvfonden
- d) mobilisering af national og international støtte til fordel for *konventionen*.

2. De *operationelle retningslinjer* revideres regelmæssigt, så de afspejler Verdensarvkomiteens beslutninger.

De operationelle retningslinjers historie findes på følgende websted:
<http://whc.unesco.org/en/guidelineshistorical>

3. De vigtigste brugere af de *operationelle retningslinjer* er:

- a) *konventionens* medlemsstater
- b) den mellemstatlige komite til beskyttelse af kultur- og naturarv af særlig universel betydning, i det følgende kaldet "Verdensarvkomiteen" eller "komiteen"
- c) UNESCO Verdensarvcenter som sekretariat for Verdensarvkomiteen, i det følgende kaldet "sekretariatet"
- d) de rådgivende organer for Verdensarvkomiteen
- e) forvaltere, interessenter og samarbejdspartnere i forbindelse med beskyttelse af verdensarvværdier.

I.B *Konventionen om verdensarv*

4. Kultur- og naturarven repræsenterer enestående og uerstættelige aktiver, ikke alene for de enkelte nationer, men for hele menneskeheden. Tab af nogen del af disse enestående aktiver, hvad enten det skyldes forringelse eller udslettelse, udgør en forarmelse af den arv, som alle verdens folk besidder. Dele af denne arv kan, på grund af aktivernes exceptionelle egenskaber, betragtes som kultur- og naturarv af "særlig universel betydning" og derfor berettiget til særlig beskyttelse mod de farer, som i stigende grad truer dem.
5. Med henblik på at sikre den bedst mulige identifikation, beskyttelse, bevaring, præsentation og/eller pleje af verdens kultur- og naturarv vedtog UNESCO's medlemsstater *konventionen om verdensarv* i 1972. *Konventionen* forudsætter en "Verdensarvkomite" og en "Verdensarvfond". Både komiteen og fonden har eksisteret siden 1976.
6. Siden *konventionen* blev vedtaget i 1972, har det internationale samfund taget begrebet "bæredygtig udvikling" til sig. Beskyttelse og bevaring af natur- og kulturarven bidrager væsentligt til bæredygtig udvikling.
7. *Konventionen* har til formål at sikre identifikation, beskyttelse, bevaring, præsentation og/eller pleje og videreførelse til fremtidige generationer af kultur- og naturarv af særlig universel betydning.
8. Kriterierne og betingelserne for optagelse af værdier på verdensarvlisten er udviklet med henblik på at bedømme værdiernes særlige universelle betydning samt vejlede medlemsstaterne med hensyn til beskyttelse og forvaltning af verdensarvværdier.
9. Såfremt en værdi, der er optaget på verdensarvlisten, er truet af alvorlige og tydelige farer, kan komiteen overveje at optage den på listen over verdensarv i fare. Såfremt den særlige universelle betydning, der berettigede værdien til optagelse på verdensarvlisten, ødelægges, kan komiteen overveje at slette værdien fra verdensarvlisten.

I.C Konventionens medlemsstater

10. Stater tilskyndes til at blive medlemmer af *konventionen*. Bilag 1 indeholder modeller af ratifikations-/godkendelses- og tiltrædelsesdokumenter. Den originale underskrevne version sendes til UNESCO's generaldirektør.
11. Følgende websted indeholder en liste over *konventionens* medlemsstater:
<http://whc.unesco.org/en/statesparties>
12. *Konventionens* medlemsstater tilskyndes til at inddrage en lang række forskellige interessenter, herunder forvaltere, lokale og regionale myndigheder, lokalsamfund, ikke-statslige organisationer (ngo'er) samt andre interesserede parter og partnere, i identifikation, udpegning og beskyttelse af verdensarvværdier.
13. *Konventionens* medlemsstater oplyser sekretariatet om navn og adresse på den eller de statslige organisation(er), der som det(de) nationale fokuspunkt(er) har det primære ansvar for gennemførelsen af *konventionen*, således at sekretariatet kan sende alle officielle dokumenter samt korrespondance dertil. Følgende websted indeholder en liste over disse adresser:
<http://whc.unesco.org/en/statespartiesfocalpoints>.
Medlemsstaterne tilskyndes til at offentliggøre disse oplysninger på nationalt plan og sikre, at de er ajourført.
14. Medlemsstaterne tilskyndes til regelmæssigt at samle deres kultur- og naturarvseksperter med henblik på at drøfte gennemførelsen af *konventionen*. Medlemsstaterne kan eventuelt inddrage repræsentanter for de rådgivende organer eller andre eksperter.
15. Med fuld respekt for suveræniteten hos de stater, på hvis territorium kultur- og naturarven befinder sig, anerkender *konventionens* medlemsstater, at det internationale samfund har en kollektiv interesse i at samarbejde om at beskytte arven. *Konventionens* medlemsstater er ansvarlige for at:
 - a) sikre identifikation, udpegning, beskyttelse, bevaring, præsentation og/eller pleje og videreførelse til kommende generationer af den kultur- og naturarv, der befinder sig på deres territorium, samt yde hjælp til disse opgaver til andre medlemsstater, der måtte anmode om det
 - b) vedtage en generel politik, der sigter mod at få kultur- og naturarven til at fungere i samfundslivet

Artikel 6, stk. 1, i *konventionen om verdensarv*.

Artikel 4 og artikel 6, stk. 2, i *konventionen om verdensarv*.

Artikel 5 i *konventionen om verdensarv*.

- c) indordne beskyttelsen af denne arv i samlede planlægningsprogrammer
- d) oprette forvaltningsorganer med henblik på beskyttelse, bevaring og præsentation og/eller pleje af denne arv
- e) gennemføre videnskabelige og tekniske studier med henblik på handlinger, der sætter staten i stand til at bekæmpe de farer, der truer dens kultur- og naturarv
- f) tage passende lovmæssige, videnskabelige, tekniske, administrative og økonomiske forholdsregler for at beskytte kultur- og naturarven
- g) fremme etablering eller udvikling af nationale eller regionale uddannelsescentre til beskyttelse, bevaring og præsentation og/eller pleje af kultur- og naturarven samt at støtte videnskabelig forskning på dette område
- h) ikke med forsæt foretage handlinger, der direkte eller indirekte kan skade deres kultur- og naturarv eller kultur- og naturarv, der befinder sig på territorier tilhørende andre af *konventionens* medlemsstater Artikel 6, stk. 3, i *konventionen om verdensarv.*
- i) forelægge en fortegnelse for Verdensarvkomiteen over de kultur- og naturarvværdier, der er egnet til optagelse på verdensarvlisten (tentativ liste) Artikel 11, stk. 1, i *konventionen om verdensarv.*
- j) bidrage regelmæssigt til Verdensarvfonden med beløb, der fastsættes af generalforsamlingen for *konventionens* medlemsstater Artikel 16, stk. 1, i *konventionen om verdensarv.*
- k) overveje og fremme oprettelse af nationale, offentlige og private institutioner eller sammenslutninger, som har til formål at tilskynde til gaveydelse til fordel for beskyttelse af verdensarven Artikel 17 i *konventionen om verdensarv.*
- l) yde hjælp til internationale indsamlingskampagner arrangeret til fordel for Verdensarvfonden Artikel 18 i *konventionen om verdensarv.*
- m) benytte uddannelses- og oplysningsprogrammer til at styrke deres befolkningers forståelse af og respekt for kultur- og naturarven, jf. *konventionens* artikel 1 og 2, samt give offentligheden bred oplysning om de farer, som truer denne arv Artikel 27 i *konventionen om verdensarv.*
- n) aflægge rapport til Verdensarvkomiteen om gennemførelsen af *konventionen om verdensarv* samt værdiernes bevaringsstatus. Artikel 29 i *konventionen om verdensarv.* Resolution vedtaget på medlemsstaternes 11. generalforsamling (1997).

16. Medlemsstaterne tilskyndes til at deltage i samlingerne i Verdensarvkomiteen og dens underordnede organer. § 8, stk. 1, i *Verdensarvkomiteens forretningsorden*.

I.D Generalforsamlingen for *konventionens* medlemsstater

17. Generalforsamlingen for medlemsstaterne af *konventionen om verdensarv* finder sted under samlingerne i UNESCOs generalkonference. Generalforsamlingen er underlagt sin *forretningsorden*, der findes på:
<http://whc.unesco.org/en/garules> Artikel 8, stk. 1, i *konventionen om verdensarv*, § 49 i *Verdensarvkomiteens forretningsorden*.

18. Generalforsamlingen fastlægger den ensartede procentsats for bidrag til Verdensarvfonden, som gælder for alle medlemsstater, og vælger medlemmer af Verdensarvkomiteen. Både UNESCOs generalforsamling og generalkonference modtager rapporter fra Verdensarvkomiteen om dennes aktiviteter. Artikel 8, stk. 1, artikel 16, stk. 1, samt artikel 29 i *konventionen om verdensarv*, § 49 i *Verdensarvkomiteens forretningsorden*.

I.E Verdensarvkomiteen

19. Verdensarvkomiteen består af 21 medlemmer og mødes mindst én gang om året (juni/juli). Komiteen sammensætter selv sit præsidium, som træder sammen under komiteens samlinger efter behov. Sammensætningen af komiteen og dens præsidium kan ses på: <http://whc.unesco.org/en/committeemembers> Verdensarvkomiteen kan kontaktes via sit sekretariat, dvs. Verdensarvcentret.

20. Komiteens møder er underlagt dens *forretningsorden*, der kan ses på: <http://whc.unesco.org/committeerules>

21. Valgperioden for komiteens medlemmer er seks år, men for at sikre ligelig repræsentation og rotation opfordres medlemsstaterne af generalforsamlingen til frivilligt at forkorte deres valgperiode fra seks til fire år samt til ikke at søge genvalg. Artikel 9, stk. 1, i *konventionen om verdensarv*.
Artikel 8, stk. 2, i *konventionen om verdensarv* og resolutioner vedtaget på den 7. (1989), 12. (1999) og 13. (2001) generalforsamling for medlemsstaterne af *konventionen om verdensarv*.

22. På den samling, der går forud for generalforsamlingen, kan komiteen vedtage at reservere et antal pladser til medlemsstater, som ikke har værdier på verdensarvlisten. § 14, stk. 1, i *forretningsorden for generalforsamling for medlemsstater*.

23. Komiteens afgørelser træffes på grundlag af objektive og videnskabelige overvejelser, og enhver vurdering, der udføres på komiteens vegne, skal udføres grundigt og ansvarligt. Komiteen anerkender, at sådanne afgørelser afhænger af:

- a) omhyggeligt udarbejdet dokumentation
- b) grundige og konsekvente procedurer
- c) bedømmelse foretaget af kvalificerede eksperter
- d) eventuelt sagkyndiges udtalelser.

24. Komiteen har følgende hovedopgaver, i samarbejde med medlemsstaterne:

- a) på grundlag af tentative lister og udpegninger fremsendt af medlemsstaterne at identificere kultur- og naturværdier af særlig universel betydning, som skal beskyttes i henhold til *konventionen*, samt at optage disse værdier på verdensarvlisten Artikel 11, stk.2, i *konventionen om verdensarv*.
- b) at undersøge bevaringsstatus for værdier, som er optaget på verdensarvlisten, gennem reaktiv overvågning (jf. kapitel IV) og regelmæssig rapportering (jf. kapitel V) Artikel 11, stk. 7, og artikel 29 i *konventionen om verdensarv*.
- c) at beslutte, hvilke værdier som er optaget på verdensarvlisten, der skal optages på eller fjernes fra listen over verdensarv i fare Artikel 11, stk. 4 og 5, i *konventionen om verdensarv*.
- d) at beslutte, hvorvidt en værdi skal slettes fra verdensarvlisten (jf. kapitel IV)
- e) at fastlægge en procedure for behandling af anmodninger om international hjælp samt udføre undersøgelser og høringer i det omfang, det er nødvendigt med henblik på at træffe beslutning (jf. kapitel VII) Artikel 21, stk. 1 og 3, i *konventionen om verdensarv*.
- f) at beslutte, hvordan Verdensarvfondens midler kan anvendes bedst muligt til at hjælpe medlemsstaterne med at beskytte deres værdier af særlig universel betydning Artikel 13, stk. 6, i *konventionen om verdensarv*.
- g) at undersøge muligheder for at øge Verdensarvfonden
- h) hvert andet år at fremlægge en rapport om sine aktiviteter for generalforsamlingen for medlemsstater samt UNESCO's generalkonference Artikel 29, stk. 3 i *konventionen om verdensarv* og § 49 i Verdensarv-komiteens forretningsorden.

- i) med jævne mellemrum at gennemgå og bedømme gennemførelsen af *konventionen*
- j) revidere og vedtage de *operationelle retningslinjer*.

25. For at lette gennemførelsen af *konventionen* udarbejder komiteen strategiske målsætninger, som med jævne mellemrum gennemgås og revideres med henblik på at definere komiteens mål og målsætninger for at sikre, at nye trusler mod verdensarven imødegås effektivt.

De første "strategiske retningslinjer", som komiteen vedtog i 1992, findes i bilag II til WHC92/CONF.002/12.

26. De nuværende strategiske målsætninger er følgende:

I 2002 reviderede *Verdensarvkomiteen* sine strategiske målsætninger. *Budapest-erklæringen om verdensarv* (2002) kan ses på: <http://whc.unesco.org/en/budapestdeclaration>

1. At styrke verdensarvlistens **troværdighed**
2. At sikre effektiv **bevaring** af verdensarvværdier
3. At fremme effektiv **opbygning af kapacitet** i medlemsstaterne
4. At øge offentlighedens bevidsthed om, inddragelse i og støtte til verdensarv gennem **kommunikation**.
5. At styrke **lokalsamfundenes** rolle i gennemførelsen af *konventionen om verdensarv*.

Beslutning 31 COM 13B

I.F Sekretariatet for Verdensarvkomiteen (Verdensarvcentret)

UNESCO World Heritage Centre
7, place de Fontenoy 75352
Paris 07 SP Frankrig
Tlf.: +33 (0) 1 4568 1571
Fax: +33 (0) 1 4568 5570
E-mail: wh-info@unesco.org www:
<http://whc.unesco.org/>

27. Verdensarvkomiteen bistås af et sekretariat udpeget af UNESCO's generaldirektør. Sekretariatsfunktionerne varetages for nærværende af UNESCO Verdensarvcenter, som blev oprettet til formålet i 1992. Generaldirektøren udpegede direktøren for Verdensarvcentret som sekretær for komiteen. Sekretariatet bistår og samarbejder med medlemsstaterne og de rådgivende organer. Sekretariatet arbejder tæt sammen med UNESCO's andre områder og lokalkontorer.

Artikel 14 i *konventionen om verdensarv*

§ 43 i *Verdensarvkomiteens forretningsorden*.

Cirkulære nr. 16 af 21 oktober 2003
<http://whc.unesco.org/circs/circ-03-16e.pdf>

28. Sekretariatets hovedopgaver er:

- a) at arrangere møder for generalforsamlingen og komiteen
- b) at gennemføre Verdensarvkomiteens beslutninger og generalforsamlingens resolutioner samt at rapportere til komiteen og generalforsamlingen om udførelsen af beslutningerne

Artikel 14, stk. 2, i *konventionen om verdensarv*.

Artikel 14, stk. 2, i *konventionen om verdensarv* og *Budapest-erklæringen om verdensarv* (2002).

- c) at modtage udpegninger til verdensarvlisten samt registrere dem, kontrollere deres fuldstændighed og arkivere dem, samt videregive dem til de relevante rådgivende organer
- d) at koordinere undersøgelser og aktiviteter som led i den globale strategi for at sikre en repræsentativ, afbalanceret og troværdig verdensarvliste
- e) at organisere regelmæssig rapportering om og koordinering af reaktiv overvågning
- f) at koordinere international hjælp
- g) at tilvejebringe midler uden for budgettet til bevaring og forvaltning af verdensarvværdier
- h) at hjælpe medlemsstaterne med gennemførelsen af komiteens programmer og projekter
- i) at fremme verdensarven og *konventionen* gennem oplysning af medlemsstaterne, de rådgivende organer og offentligheden.

29. Disse aktiviteter følger komiteens strategiske retningslinjer samt de resolutioner, der er vedtaget af generalforsamlingen for medlemsstaterne, og de udføres i tæt samarbejde med de rådgivende organer.

I.G De rådgivende organer for Verdensarvkomiteen

30. Verdensarvkomiteens rådgivende organer er ICCROM (Det Internationale Center for Studiet af Konservering og Restaurering af Genstande af Kulturel Betydning), ICOMOS (Det Internationale Råd for Historiske Bygninger og Områder) og IUCN (Den Internationale Naturværnsunion).

Artikel 8, stk. 3, i *konventionen om verdensarv*.

31. De rådgivende organers opgaver er:

- a) at yde rådgivning om gennemførelse af *konventionen om verdensarv* inden for deres kompetenceområde
- b) at hjælpe sekretariatet med at udarbejde komiteens dokumentation, dagsordenen for dens møder samt med at gennemføre komiteens beslutninger
- c) at hjælpe med udarbejdelse og gennemførelse af den globale strategi for en repræsentativ, afbalanceret og troværdig verdensarvliste, den globale uddannelses-

Artikel 13, stk. 7, i *konventionen om verdensarv*.

strategi, regelmæssig rapportering og styrkelse af en effektiv Verdensarvfond

- d) at overvåge verdensarvværdiers bevaringsstatus og gennemgå anmodninger om international hjælp Artikel 14, stk. 2, i *konventionen om verdensarv*.
- e) for ICOMOS' og IUCN's vedkommende at bedømme værdier, der er udpeget til optagelse på verdensarvlisten samt forelægge bedømmelsesrapporter for komiteen
- f) at deltage i Verdensarvkomiteens og præsidiets møder med rådgivende status. Artikel 8, stk. 3, i *konventionen om verdensarv*.

ICCROM

- 32.** ICCROM (Det Internationale Center for Studiet af Konservering og Restaurering af Genstande af Kulturel Betydning) er en international mellemstatlig organisation med hovedkontor i Rom. ICCROM blev oprettet af UNESCO i 1956, og centrets lovbestemte funktioner er at udføre forskning samt varetage dokumentation, teknisk assistance, uddannelse og offentlige oplysningsprogrammer med henblik på at styrke bevaringen af ikke-flytbar og flytbar kulturarv. **ICCROM**
Via di S. Michele 13
I-00153 Rom
Italien
Tlf.: +39 06 585531
Fax: +39 06 5855 3349
E-mail: iccrom@iccrom.org
<http://www.iccrom.org/>
- 33.** ICCROM's specifikke rolle i forhold til *konventionen* er bl.a. at være den vigtigste samarbejdspartner inden for uddannelse vedrørende kulturarv, at overvåge bevaringsstatus for verdensarvværdier på kulturområdet, at behandle anmodninger om international hjælp fra medlemsstaterne samt at bidrage til og støtte aktiviteter til opbygning af kapacitet.

ICOMOS

- 34.** ICOMOS (Det Internationale Råd for Historiske Bygninger og Områder) er en ikke-statslig organisation med hovedkontor i Paris. Den blev etableret i 1965 og har til opgave at fremme anvendelsen af teori, metodik og videnskabelige teknikker i forbindelse med bevaring af den arkitektoniske og arkæologiske arv. ICOMOS' arbejde bygger på principperne i Det internationale Charter om bevaring og restaurering af historiske mindesmærker og områder fra 1964 (Venedig-chartret). **ICOMOS**
49-51, rue de la Fédération
75015 Paris
Frankrig
Tlf.: +33 (0)1 45 67 67 70
Fax : +33 (0)1 45 66 06 22
E-mail: secretariat@icomos.org
<http://www.icomos.org/>
- 35.** ICOMOS' specifikke rolle i forhold til *konventionen* er bl.a. at bedømme værdier, der er udpeget til optagelse på verdensarvlisten, at overvåge bevaringsstatus for verdensarvværdier på kulturområdet, at behandle anmodninger om international hjælp fra medlemsstaterne samt at bidrage til og støtte aktiviteter til opbygning af kapacitet.

IUCN

36. IUCN – Den Internationale Naturvårnsunion (tidligere Den Internationale Union for Naturfredning og Bevarelse af Naturressourcerne) blev etableret i 1948 og samler nationale regeringer, ngo'er og forskere i et verdensomspændende partnerskab. IUCN's mission er at påvirke, tilskynde og hjælpe samfund over hele verden med at bevare naturens integritet og mangfoldighed og at sikre, at al udnyttelse af naturressourcer er retfærdig og økologisk bæredygtig. IUCN har hovedkontor i Gland i Schweiz.

IUCN - The World Conservation Union
rue Mauverney 28
CH-1196 Gland
Schweiz
Tlf.: + 41 22 999 0001
Fax: +41 22 999 0010
E-mail: mail@hq.iucn.org
<http://www.iucn.org>

37. IUCN's specifikke rolle i forhold til *konventionen* er bl.a. at bedømme værdier, der er udpeget til optagelse på verdensarvlisten, at overvåge bevaringsstatus for verdensarvværdier på naturområdet, at behandle anmodninger om international hjælp fra medlemsstaterne samt at bidrage til og støtte aktiviteter til opbygning af kapacitet.

I.H Andre organisationer

38. Komiteen kan henvende sig til andre internationale og ikke-statslige organisationer med relevant kompetence og ekspertise for at få hjælp med gennemførelsen af programmer og projekter.

I.I Partnere i forhold til beskyttelse af verdensarven

39. Princippet om partnerskab inden for udpegning, forvaltning og overvågning bidrager i væsentlig grad til beskyttelsen af verdensarvværdier samt *konventionens* gennemførelse.
40. Partnere inden for beskyttelse og bevaring af verdensarv kan være privatpersoner eller andre interessenter, navnlig lokalsamfund, statslige, ikke-statslige og private organisationer og ejere, som har interesse i og er involveret i bevaring og forvaltning af verdensarvværdier.

I.J Andre konventioner, anbefalinger og programmer

41. Verdensarvkomiteen anerkender fordelene ved tættere koordinering af komiteens arbejde med andre UNESCO-programmer og deres relevante konventioner. De relevante globale dokumenter, konventioner og programmer vedrørende bevaring er anført i afsnit 44.

42. Verdensarvkomiteen, bistået af sekretariatet, sikrer passende koordinering og informationsudveksling mellem *konventionen om verdensarv* og andre konventioner, programmer og internationale organisationer vedrørende bevaring af kultur- og naturarv.
43. Komiteen kan invitere repræsentanter for mellemstatlige organer for beslægtede konventioner til at deltage i dens møder med observatørstatus. Den kan udpege en repræsentant til at deltage i de andre mellemstatlige organisationers møder med observatørstatus, hvis den inviteres.
44. **Udvalgte globale konventioner og programmer i forbindelse med beskyttelse af natur- og kulturarv**

Konventioner og programmer i UNESCO-regi

Konvention om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt (1954)

Protokol I (1954)

Protokol II (1999)

http://www.unesco.org/culture/laws/hague/html_eng/page1.shtml

Konvention om midlerne til at forbyde og forhindre ulovlig import, eksport og ejendomsoverdragelse af kulturgjenstande (1970)

http://www.unesco.org/culture/laws/1970/html_eng/page1.shtml

Konvention om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv (1972)

http://www.unesco.org/whc/world_he.htm

Konvention om beskyttelse af kulturarv under vandet (2001)

http://www.unesco.org/culture/laws/underwater/html_eng/convention.shtml

Konvention om beskyttelse af immateriel kulturarv (2003)

<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001325/132540e.pdf>

Mennesket og biosfæren (MAB) (forskningsprogram)

<http://www.unesco.org/mab/>

Andre konventioner

Konvention om vådområder af international betydning, navnlig som levested for vandfugle (Ramsar) (1971)

http://www.ramsar.org/key_conv_e.htm

Konvention om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (CITES) (1973)

<http://www.cites.org/eng/disc/text.shtml>

*Konvention om beskyttelse af vandrende arter af vilde dyr
(CMS) (1979)*

http://www.unep-wcmc.org/cms/cms_conv.htm

De Forenede Nationers Havretskonvention (UNCLOS) (1982)

http://www.un.org/Depts/los/convention_agreements/texts/unclos/closindx.htm

Konvention om biologisk mangfoldighed (1992)

<http://www.biodiv.org/convention/articles.asp>

*UNIDROIT-konventionen om stjålne eller ulovligt
eksporterede kulturgenstande (Rom, 1995)*

<http://www.unidroit.org/english/conventions/culturalproperty/c-cult.htm>

*De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer
(New York, 1992)*

http://unfccc.int/essential_background/convention/background/items/1350.php

II. VERDENSARVLISTEN

II.A Definition af verdensarv

Kultur- og naturarv

45. Kultur- og naturarv defineres i artikel 1 og 2 i *konventionen om verdensarv*.

Artikel 1

I denne konvention betragtes følgende som "kulturarv":

- *monumenter: arkitektoniske værker, monumentale værker inden for skulptur og maleri, enkeltheder eller konstruktioner af arkæologisk karakter, inskriptioner, huler og sammensatte forekomster, der er af særlig universel betydning set ud fra et historisk, kunstnerisk eller videnskabeligt synspunkt;*
- *grupper af bygninger: grupper af enkeltstående eller sammenhængende bygninger, som ved deres arkitektur, ensartethed eller placering i landskabet er af særlig universel betydning, set ud fra et historisk, kunstnerisk eller videnskabeligt synspunkt;*
- *områder: menneskeskabte værker eller kombinationer af natur- og menneskeskabte værker samt områder, herunder arkæologiske områder, der er af særlig universel betydning, set ud fra historiske, æstetiske, etnologiske eller antropologiske synspunkter.*

Artikel 2

I denne konvention betragtes følgende som "naturarv":

- *naturforekomster bestående af fysiske og biologiske dannelser eller grupper af sådanne formationer, der har særlig universel betydning, set ud fra et æstetisk eller videnskabeligt synspunkt;*
- *geologiske og fysiografiske dannelser og klart afgrænsede områder, der tjener som levested for truede dyre- og plantearter, og som, set ud fra et videnskabeligt eller fredningsmæssigt synspunkt, er af særlig universel betydning;*
- *naturområder eller klart afgrænsede naturarealer af særlig universel betydning, set ud fra et videnskabeligt, fredningsmæssigt eller naturskønhedssynspunkt.*

Kombineret kultur- og naturarv

46. Værdier betragtes som "kombineret kultur- og naturarv", hvis de helt eller delvis opfylder definitionen af både kultur- og naturarv i henhold til *konventionens* artikel 1 og 2.

Kulturlandskaber

47. Kulturlandskaber er kulturværdier, der repræsenterer "kombinerede natur- og menneskeskabte værker", som anført i *konventionens* artikel 1. De illustrerer udviklingen i samfund og bosteder i løbet af tiden under indflydelse af de fysiske begrænsninger og/eller muligheder, som det naturlige miljø indebærer, samt af en række sociale, økonomiske og kulturelle kræfter af både ekstern og intern karakter. Bilag 3

Flytbar kultur- og naturarv

48. Udpegninger af ikke-flytbar kultur- og naturarv, der sandsynligvis vil blive flytbar, tages ikke i betragtning.

Særlig universel betydning

49. Særlig universel betydning betyder kulturel og/eller naturmæssig betydning, der er så exceptionel, at den strækker sig ud over landegrænser og har fælles betydning for nuværende og kommende generationer af hele menneskeheden. Derfor er permanent beskyttelse af en sådan kultur- eller naturarv af afgørende betydning for det internationale samfund som helhed. Komiteen definerer kriterierne for optagelse af værdier på verdensarvlisten.
50. Medlemsstaterne opfordres til at fremsende udpegninger af kultur- og/eller naturværdier, der skønnes at være af "særlig universel betydning" med henblik på optagelse på verdensarvlisten.
51. Når en værdi optages på verdensarvlisten, vedtager komiteen en "erklæring om særlig universel betydning" (jf. afsnit 154), som er den vigtigste reference til effektiv beskyttelse og forvaltning af værdien i fremtiden.
52. Hensigten med *konventionen* er ikke at sikre beskyttelse af alle værdier af stor interesse, vigtighed eller kvalitet, men kun af udvalgte værdier, opført på en liste, som navnlig har særlig betydning ud fra et internationalt synspunkt. Det bør ikke antages, at en værdi af national og/eller regional betydning automatisk optages på verdensarvlisten.
53. Udpegninger, der forelægges komiteen, skal indeholde fuld dokumentation for medlemsstatens forpligtelse til at bevare den pågældende arv, så langt dens egne midler rækker.

En sådan forpligtelse er at foreslå og vedtage en passende politik samt retslige, videnskabelige, tekniske, administrative og økonomiske foranstaltninger med henblik på at beskytte værdien og dens særlige universelle betydning.

II.B En repræsentativ, afbalanceret og troværdig verdensarvliste

54. Komiteen søger at etablere en repræsentativ, afbalanceret og troværdig verdensarvliste i overensstemmelse med de fire strategiske målsætninger, som komiteen vedtog på sin 26. samling (Budapest 2002).

Budapest-erklæringen om verdensarv (2002),
http://whc.unesco.org/en/budapest_declaration

Den globale strategi for en repræsentativ, afbalanceret og troværdig verdensarvliste

55. Den globale strategi for en repræsentativ, afbalanceret og troværdig verdensarvliste har til formål at identificere og udfylde væsentlige huller i verdensarvlisten. Det sker ved at tilskynde flere lande til at blive medlemsstater af *konventionen*, at udarbejde tentative lister som defineret i afsnit 62, samt at udpege værdier til optagelse på verdensarvlisten
(jf. <http://whc.unesco.org/en/globalstrategy>)

Rapporten fra ekspertmødet om den globale strategi samt tematiske undersøgelser med henblik på at sikre en repræsentativ verdensarvliste (20.-22. juni 1994) blev vedtaget af Verdensarvkomiteens 18. samling (Phuket, 1994).

Den globale strategi blev oprindeligt udviklet med henblik på at sikre kulturarv. På anmodning fra Verdensarvkomiteen blev den globale strategi senere udvidet til også at omfatte naturarv samt kombineret kultur- og naturarv.

56. Medlemsstater og rådgivende organer tilskyndes til at deltage i gennemførelsen af den globale strategi i samarbejde med sekretariatet og andre partnere. I den forbindelse arrangeres der regionale og tematiske møder om den globale strategi, og der udføres komparative og tematiske undersøgelser. Resultaterne af disse møder og undersøgelser stilles til rådighed for medlemsstaternes udarbejdelse af tentative lister og udpegninger. Rapporter fra ekspertmøder samt undersøgelser, som er forelagt Verdensarvkomiteen, kan ses på følgende websted:
<http://whc.unesco.org/en/globalstrategy>

57. Der bør træffes alle foranstaltninger for at sikre en rimelig balance mellem kultur- og naturarv på verdensarvlisten.

58. Der gælder ingen formelle begrænsninger for det samlede antal værdier, der kan optages på verdensarvlisten.

Andre foranstaltninger

59. Med henblik på at fremme en repræsentativ, afbalanceret og

troværdig verdensarvliste skal medlemsstaterne overveje, hvorvidt deres kultur- og naturarv allerede er godt repræsenteret på listen, og i bekræftende fald nedsætte tempoet for fremsendelse af yderligere udpegninger ved:

Resolution vedtaget på medlemsstaternes 12. generalforsamling (1999).

- a) frivilligt at fordele deres udpegninger over tid i henhold til deres egne definerede betingelser og/eller
- b) kun at foreslå værdier i kategorier, der stadig er underrepræsenterede, og/eller
- c) at sammenkæde deres udpegninger med udpegninger, der forelægges af en medlemsstat, hvis kultur- og naturarv er underrepræsenteret, eller
- d) at beslutte frivilligt at stille fremsendelse af nye udpegninger i bero.

60. Medlemsstater, hvis kultur- og naturarv af særlig universel betydning er underrepræsenteret på verdensarvlisten, skal:

Resolution vedtaget på medlemsstaternes 12. generalforsamling (1999).

- a) prioritere udarbejdelse af tentative lister og udpegninger
- b) etablere og konsolidere partnerskaber på regionalt niveau på grundlag af udveksling af teknisk ekspertise
- c) tilskynde til bilateralt og multilateralt samarbejde for at øge deres ekspertise og de tekniske kompetencer hos de institutioner, der er ansvarlige for at beskytte, sikre og forvalte medlemsstaternes arv, samt
- d) så vidt muligt deltage i Verdensarvkomiteens samlinger.

61. Komiteen har besluttet at indføre følgende ordning:

Beslutning 24 COM VI.2.3.3,
28 COM 13.1 og 7
EXT.COM 4B.1.
29 COM 18A
31 COM 10

- a) at undersøge højst to fuldstændige udpegninger pr. medlemsstat, forudsat at mindst en af dem vedrører en naturværdi, men i en forsøgsperiode på fire år er det op til medlemsstaten at beslutte, på baggrund af dens nationale prioriteringer, historie og geografi, hvorvidt udpegningen skal vedrøre natur- eller kulturarv
- b) at begrænse det årlige antal udpegninger, som den behandler, til 45, herunder udpegninger, der er udsat eller henvist fra komiteens tidligere samlinger, forlængelser (undtagen mindre ændringer af den pågældende værdis grænser), grænseoverskridende udpegninger og serieudpegninger

- c) følgende prioriteringsrækkefølge gælder, såfremt grænsen på 45 udpegninger om året overskrides:
- i) udpegninger fremsendt af medlemsstater, som ikke har nogen værdier optaget på listen
 - ii) udpegninger fremsendt af medlemsstater, som har op til tre værdier optaget på listen
 - iii) udpegninger, der tidligere er blevet afvist på grund af grænsen på 45 udpegninger om året samt på grund af denne prioriteringsrækkefølge
 - iv) udpegninger af naturarvværdier
 - v) udpegninger af kombinerede kultur- og naturarvværdier
 - vi) udpegninger af grænseoverskridende værdier
 - vii) udpegninger fra medlemsstater i Afrika, Stillehavsområdet og Caribien
 - viii) udpegninger fremsendt af medlemsstater, der har ratificeret *konventionen om verdensarv* inden for de sidste 10 år
 - ix) udpegninger fra medlemsstater, der ikke har fremsendt udpegninger i mindst 10 år
 - x) under anvendelse af denne prioriteringsrækkefølge gælder datoen for Verdensarvcenrets modtagelse af den fuldstændige udpegning som en sekundær bestemmende faktor ved prioriteringen af udpegninger, som ikke dækkes af ovenstående punkter
- d) medlemsstater, der samarbejder om udpegning af en grænseoverskridende serieværdi, kan aftale, hvilken af dem der skal stå for udpegningen, som så registreres under den pågældende medlemsstats tilladte antal udpegninger.

Denne beslutnings virkninger tages op til fornyet overvejelse på komiteens 35. samling (2011).

II.C Tentative lister

Procedure og format

62. En tentativ liste er en liste over de værdier på en medlemsstats territorium, som den pågældende medlemsstat betragter som egnede til optagelse på verdensarvlisten. Medlemsstaternes tentative lister bør derfor indeholde navnene på de værdier, som de betragter som kultur- og/eller naturarv af særlig universel betydning, og som de har til hensigt at udpege i de kommende år.
63. Udpegninger til verdensarvlisten tages kun i betragtning, hvis de pågældende værdier allerede står på medlemsstatens tentative liste.
64. Medlemsstaterne tilskyndes til at udarbejde deres tentative lister i samarbejde med en lang række interessenter, herunder forvaltere, lokale og regionale myndigheder, lokalsamfund, ngo'er samt andre interesserede parter og partnere.
65. Medlemsstaterne indsender – helst et år før indsendelse af en udpegning – tentative lister til sekretariatet. Medlemsstaterne tilskyndes til at genoverveje og genindsende deres tentative lister mindst hvert 10. år.
66. Medlemsstaterne anmodes om at indsende deres tentative lister på engelsk eller fransk i det standardformat, der er anført i bilag 2.
- De tentative lister skal indeholde værdiernes navn og geografiske placering samt en kort beskrivelse af dem og en begrundelse for deres særlige universelle betydning.
67. Medlemsstaten indsender den originale, behørigt underskrevne og udfyldte tentative liste til:

UNESCO World Heritage Centre

7, place de Fontenoy

75352 Paris 07 SP

Frankrig

Tlf.: +33 (0) 1 4568 1136

E-mail: wh-tentativelists@unesco.org

68. Såfremt alle oplysninger foreligger, registreres den tentative liste af sekretariatet og videresendes til de relevante rådgivende organer til orientering. Et sammendrag af alle tentative lister forelægges komiteen en gang om året. Sekretariatet ajourfører sine fortegnelser i samarbejde med de berørte medlemsstater,

Artikel 1, 2 og artikel 11, stk.1, i *konventionen om verdensarv*.

Beslutning 24 COM afsnit VI.2.3.2.

Beslutning 7 EXT.COM 4A.

navnlig ved at fjerne de optagne værdier og de udpegede værdier, der ikke blev optaget, fra den tentative liste.

69. Medlemsstaternes tentative lister kan ses på følgende websted:
<http://whc.unesco.org/en/tentativelists>

Tentative lister som planlægnings- og bedømmelsesredskab

Beslutning 27 COM 8A.

70. Tentative lister er et nyttigt og vigtigt planlægningsredskab for medlemsstaterne, Verdensarvkomiteen, sekretariatet og de rådgivende organer, da listerne giver en indikation af, hvilke værdier der vil blive udpeget i fremtiden.

71. Medlemsstaterne tilskyndes til at rådføre sig med de analyser af både verdensarvlisten og de tentative lister, som ICOMOS og IUCN har udarbejdet på komiteens anmodning, for at identificere hullerne i verdensarvlisten. Disse analyser kan hjælpe medlemsstaterne med at sammenligne temaer, regioner, geokulturelle grupperinger samt biogeografiske provinser for potentielle verdensarvværdier.

Beslutning 24 COM afsnit VI.2.3.2(ii) Dok. WHC-04/28.COM/13.B I og II.

<http://whc.unesco.org/archive/2004/whc04-28com-13b1e.pdf> og <http://whc.unesco.org/archive/2004/whc04-28com-13b2e.pdf>

72. Desuden tilskyndes medlemsstaterne til at tage højde for de specifikke tematiske undersøgelser, som de rådgivende organer har udført (jf. afsnit 147). Disse undersøgelser bygger bl.a. på en gennemgang af medlemsstaternes indsendte tentative lister, rapporter fra møder om harmonisering af tentative lister og andre tekniske undersøgelser udført af de rådgivende organer samt kvalificerede organisationer og enkeltpersoner. Følgende websted indeholder en liste over allerede udførte undersøgelser: <http://whc.unesco.org/en/globalstrategy>

Tematiske undersøgelser er forskellige fra den komparative analyse, som medlemsstaterne skal udarbejde, når de udpeger værdier til optagelse på verdensarvlisten (jf. afsnit 132).

73. Medlemsstaterne tilskyndes til at harmonisere deres tentative lister på regionalt og tematisk niveau. Harmonisering af tentative lister er den proces, som sætter medlemsstaterne i stand til, med assistance fra de rådgivende organer, kollektivt at vurdere deres respektive tentative lister for at gennemgå huller og kortlægge fælles temaer. Harmoniseringen kan resultere i forbedrede tentative lister, nye udpegninger fra medlemsstaterne samt samarbejde mellem grupper af medlemsstater om udarbejdelse af udpegninger.

Hjælp og kapacitetsopbygning i forbindelse med medlemsstaternes udarbejdelse af tentative lister

74. For at gennemføre den globale strategi kan der være behov for samarbejde om kapacitetsopbygning og uddannelse med henblik på at hjælpe medlemsstaterne med at opbygge og/eller konsolidere deres ekspertise vedrørende udarbejdelse, ajourføring og harmonisering af deres tentative lister samt udarbejdelse af udpegninger.

75. Medlemsstaterne kan anmode om international hjælp til at udarbejde, ajourføre og harmonisere tentative lister (jf. kapitel VII).
76. De rådgivende organer og sekretariatet afholder regionale workshops i forbindelse med deres bedømmelsesmissioner for at hjælpe underrepræsenterede medlemsstater med metoder til udarbejdelse af tentative lister og udpegninger.

Beslutning 24 COM
VI.2.3.5(ii).

II.D Kriterier for vurdering af særlig universel betydning

Kriterierne var tidligere opdelt i to separate grupper, nemlig (i) - (vi) vedrørende kulturarv og (i) - (iv) vedrørende naturarv. På sin 6. ekstraordinære samling vedtog Verdensarvkomiteen at slå de 10 kriterier sammen (beslutning 6 EXT.COM 5.1)

77. Komiteen betragter en værdi som værende af særlig universel betydning (jf. afsnit 49-53), såfremt den opfylder et eller flere af nedenstående kriterier. Udpegede værdier skal således:
- (i) være et mesterværk af menneskelig kreativitet
 - (ii) vise et vigtigt samspil mellem menneskelige værdier, i en periode eller inden for et kulturelt område i verden, i forbindelse med udviklingen i arkitektur eller teknologi, monumental kunst, byplanlægning eller landskabsudformning
 - (iii) være et enestående eller i det mindste exceptionelt vidnesbyrd om en kulturel tradition eller en civilisation, som er levende eller forsvundet
 - (iv) være et særligt eksempel på en bestemt type bygning, arkitektonisk eller teknologisk samhørighed eller et landskab, som illustrerer et eller flere betydningsfulde stadier i menneskets historie
 - (v) være et særligt eksempel på traditionelle menneskelige bosættelser, eller menneskers udnyttelse af jord eller hav, som er repræsentativ for en eller flere kulturer, eller menneskets samspil med miljøet, navnlig hvor dette er blevet sårbart som følge af uigenkaldelige forandringer
 - (vi) være direkte eller håndgribeligt forbundet med begivenheder eller levende traditioner, ideer, tro eller kunstneriske og litterære værker af særlig universel betydning. (Komiteen foretrækker, at dette kriterium anvendes sammen med andre kriterier)
 - (vii) indeholde enestående naturfænomener eller exceptionelt naturskønne områder eller områder af æstetisk betydning

- (viii) være særlige eksempler på væsentlige stadier i Jordens historie, herunder vidnesbyrd om livet, væsentlige igangværende geologiske processer i forbindelse med udvikling af landformer eller væsentlige geomorfiske eller fysiografiske karakteristika
- (ix) være særlige eksempler på betydningsfulde i gangværende økologiske og biologiske processer i evolutionen og udviklingen af økosystemer på land, i ferskvand, ved kyster og i havet samt plante- og dyresamfund
- (x) indeholde de vigtigste og mest signifikante naturlige levesteder for bevaring på stedet af biologisk mangfoldighed, herunder levesteder for truede arter, der har særlig universel betydning ud fra et videnskabeligt eller bevaringsmæssigt synspunkt.

78. For at blive klassificeret som værende af særlig universel betydning skal en værdi desuden opfylde betingelserne for integritet og/eller autenticitet og være underlagt et tilstrækkeligt beskyttelses- og forvaltningssystem til sikring af værdien.

II.E Integritet og/eller autenticitet

Autenticitet

- 79.** Værdier, der udpeges i henhold til kriterium (i)-(vi) skal opfylde betingelserne for autenticitet. Bilag 4, som omfatter Nara-dokumentet om autenticitet, er et praktisk udgangspunkt for undersøgelse af sådanne værdiers autenticitet, og dokumentet opsummeres nedenfor.
- 80.** Forståelsen af den værdi, der tillægges arven, afhænger af, hvorvidt oplysningskilder om denne værdi opfattes som troværdige eller sandfærdige. Viden om og forståelse af disse oplysningskilder, i forhold til kulturarvens oprindelige og efterfølgende karakteristika, og kildernes betydning er forudsætningen for at kunne vurdere alle aspekter af autenticitet.
- 81.** Bedømmelsen af den værdi, der tillægges kulturarven, samt de dermed forbundne oplysningskilders troværdighed, kan variere fra kultur til kultur eller endda inden for den samme kultur. Da alle kulturer har krav på respekt, skal kulturarven primært overvejes og bedømmes i den kulturelle sammenhæng, som den tilhører.
- 82.** Afhængig af typen af kulturarv og den kulturelle sammenhæng, kan værdier opfylde betingelserne for autenticitet, såfremt deres kulturelle værdi (som anerkendt i de foreslåede kriterier for udpegning) er udtrykt sandfærdigt og troværdigt gennem en

række attributter, herunder:

- form og design
- materialer og stof
- brug og funktion
- traditioner, teknikker og forvaltningssystemer
- placering og omgivelser
- sprog og andre former for immateriel arv
- ånd og atmosfære og
- andre interne og eksterne faktorer.

- 83.** Attributter som ånd og atmosfære er ikke nemme at håndtere i den praktiske anvendelse af betingelserne for autenticitet, men er ikke desto mindre vigtige indikatorer for særpræg og tilhørsforhold, f.eks. i lokalsamfund, der fastholder traditioner og kulturel kontinuitet.
- 84.** Anvendelse af alle disse kilder giver mulighed for at uddybe de specifikke kunstneriske, historiske, samfundsmæssige og videnskabelige dimensioner af den kulturarv, der undersøges. "Oplysningskilder" defineres som alle fysiske, skriftlige, mundtlige og figurative kilder, der giver kendskab til kulturarvens art, specifikke forhold, betydning og historie.
- 85.** Når en medlemsstat overvejer betingelserne for autenticitet i forbindelse med udpegning af en værdi, bør medlemsstaten først identificere alle de vigtige attributter for autenticitet, der finder anvendelse. I erklæringen om autenticitet bør det vurderes, hvorvidt der foreligger autenticitet i - eller den er udtrykt ved - hver enkelt af disse vigtige attributter.
- 86.** Hvad angår autenticitet, er rekonstruktion af arkæologiske fund eller historiske bygninger eller bydele kun berettiget under særlige omstændigheder. Rekonstruktion kan kun accepteres på grundlag af fuldstændig og detaljeret dokumentation, og under ingen omstændigheder på grundlag af gætterier.

Integritet

- 87.** Alle værdier, der udpeges til optagelse på verdensarvlisten, skal opfylde betingelserne for integritet.

Beslutning 20 COM
IX.13.

- 88.** Integritet er et mål for natur- og/eller kulturarvens og dens attributters hele og intakte karakter. En undersøgelse af, hvorvidt betingelserne for integritet er opfyldt, kræver således en vurdering af, i hvilket omfang værdien:
- a) omfatter alle de elementer, der kræves for at udtrykke dens særlige universelle betydning
 - b) har en tilstrækkelig størrelse til at sikre fuldstændig repræsentation af de karakteristika og processer, der viser værdiens betydning
 - c) lider under negativ påvirkning fra udviklingen og/eller forsømmelse

Dette beskrives i en erklæring om integritet.

- 89.** Hvad angår værdier, der er udpeget i henhold til kriterium (i)-(vi), skal værdiens og/eller dens betydelige karakteristikas fysiske struktur være i god stand, og påvirkningen fra forringelsesprocesser skal være kontrolleret. En væsentlig del af de elementer, der kræves for at vise hele den betydning, som værdien illustrerer, skal være inkluderet. Forhold og dynamiske funktioner, der findes i kulturlandskaber, historiske byer eller andre levende værdier, og som er afgørende for disses særlige karakter, bør også være opretholdt.
- 90.** Hvad angår værdier, der er udpeget i henhold til kriterium (vii)-(x), skal de biofysiske processer og landskabsformerne være forholdsvis intakte. Det anerkendes imidlertid, at der ikke findes fuldstændig uberørte områder, at alle naturområder er dynamiske, og at de til en vis grad involverer kontakt med mennesker. Menneskelige aktiviteter, herunder de traditionelle samfunds og lokalsamfunds aktiviteter, foregår ofte i naturområder. Sådanne aktiviteter kan være i overensstemmelse med områdets særlige universelle betydning, hvis de er økologisk bæredygtige.
- 91.** Hvad angår værdier, der er udpeget i henhold til kriterium (vii)-(x), er der også defineret en tilsvarende integritetsbetingelse for hvert kriterium.
- 92.** Værdier, der foreslås i henhold til kriterium (vii), skal være af særlig universel betydning og omfatte områder, der er væsentlige for at kunne fastholde værdiens skønhed. En værdi, hvis naturskønhed afhænger af et vandfald, opfylder f.eks. betingelserne for integritet, hvis den omfatter afvandingsområdet og områder længere nede ad floden, der er en direkte forudsætning for at kunne fastholde værdiens æstetiske egenskaber.

Eksempler på anvendelse af betingelserne for integritet på værdier, der er udpeget i henhold til (i) - (vi), er under udarbejdelse.

93. Værdier, der foreslås i henhold til kriterium (viii), skal indeholde alle eller de fleste af de vigtigste indbyrdes forbundne og indbyrdes afhængige elementer i deres naturlige forhold. Et "istidsområde" opfylder f.eks. betingelserne for integritet, hvis det omfatter det snedækkede område, selve gletscheren og eksempler på brydningsmønstre, aflejringer og kolonisering (f.eks. skurestriber, moræner, de første stadier af plantesuccession). For vulkaner skal magmaserien være komplet, og alle eller de fleste effusive bjergarter og udbrudstyper skal være repræsenteret.
94. Værdier, der foreslås i henhold til kriterium (ix), skal have en tilstrækkelig størrelse og indeholde de nødvendige elementer til at påvise de vigtigste aspekter af de processer, der er afgørende for langvarig bevaring af værdiernes økosystemer og biologiske mangfoldighed. Områder med tropisk regnskov opfylder f.eks. betingelserne for integritet, hvis de omfatter en vis variation i højde over havets overflade, topografiske ændringer, variation i jordbundsforhold, lysningssystemer og naturlige regenererende lysninger. På tilsvarende måde skal et koralrev f.eks. omfatte havgræsområder, mangroveområder eller andre tilstødende økosystemer, der regulerer tilførslen af næringsstoffer og aflejringer til revet.
95. Værdier, der foreslås i henhold til kriterium (x), skal være de værdier, der er vigtigst for bevaring af den biologiske mangfoldighed. Kun de værdier, der har den største biologiske mangfoldighed og/eller er mest repræsentative, opfylder dette kriterium. Værdierne skal indeholde levesteder, der gør det muligt at fastholde de mest mangfoldige fauna- og florakarakteristika ved den biogeografiske provins og de økosystemer, der overvejes. En tropisk savanne opfylder f.eks. betingelserne for integritet, hvis den indeholder en komplet blanding af samtidigt udviklede planteædere og planter. Et økosystem på en ø skal omfatte levesteder, som gør det muligt at fastholde endemisk biota. En værdi, som indeholder arter, der vandrer over et stort område, skal være stor nok til at omfatte de mest kritiske levesteder, som er afgørende for at sikre overlevelse af levedygtige bestande af disse arter. På et område, der indeholder migrerende arter, skal sæsonbetonede yngle- og redepladser og trækruter være tilstrækkeligt beskyttet, uanset hvor de befinder sig.

II.F Beskyttelse og forvaltning

96. Beskyttelse og forvaltning af verdensarvværdier skal sikre, at den særlige universelle betydning samt betingelserne for integritet og/eller autenticitet på optagelsestidspunktet fastholdes eller forbedres i fremtiden.
97. Alle værdier, der optages på verdensarvlisten, skal være underlagt tilstrækkelig langsigtet beskyttelse og forvaltning, uanset om der er tale om lovgivningsmæssig, myndighedsmæssig, institutionel eller traditionel beskyttelse. Beskyttelsen skal omfatte tilstrækkeligt markerede grænser. På tilsvarende måde skal medlemsstaterne påvise tilstrækkelig beskyttelse af den udpegede værdi på nationalt, regionalt, kommunalt og/eller traditionelt niveau. Medlemsstaterne skal vedlægge passende bilag til udpegningen, som tydeligt forklarer, hvordan disse foranstaltninger beskytter værdien.

Lovgivningsmæssige, myndighedsmæssige og kontraktmæssige beskyttelsesforanstaltninger

98. Lovgivningsmæssige foranstaltninger samt myndighedsforanstaltninger på nationalt og lokalt niveau skal sikre værdiens overlevelse og beskytte den mod udvikling og ændringer, der kan have en negativ indvirkning på dens særlige universelle betydning eller integritet og/eller autenticitet. Medlemsstaterne skal også sikre fuld og effektiv gennemførelse af sådanne foranstaltninger.

Grænser der skal sikre effektiv beskyttelse

99. Afgrænsning er et væsentligt krav i forbindelse med etablering af effektiv beskyttelse af udpegede værdier. Grænserne skal trækkes, så de giver et fuldstændigt udtryk af værdiens særlige universelle betydning samt integritet og/eller autenticitet.

- 100.** Værdier, der er udpeget i henhold til kriterium (i)-(vi), skal afgrænses, så de omfatter alle de områder og attributter, som er et direkte håndgribeligt udtryk for værdiens særlige universelle betydning, samt de områder, som i lyset af fremtidige forskningsmuligheder har potentiale til at bidrage til og forbedre denne forståelse.
- 101.** Hvad angår værdier, der er udpeget i henhold til kriterium (vii)-(x), skal grænserne afspejle de rumlige krav vedrørende udstrækningen af levesteder, arter, processer eller fænomener, der udgør grundlaget for værdiens optagelse på verdensarvlisten. Afgrænsningen skal omfatte tilstrækkelige områder, der støder direkte op til området af særlig universel betydning, med henblik på at beskytte værdiens kvaliteter som arv mod de direkte konsekvenser af menneskers indtrængen og mod påvirkningen fra udnyttelse af ressourcer uden for det udpegede område.
- 102.** Grænserne omkring den udpegede værdi kan falde sammen med et eller flere eksisterende eller foreslåede beskyttede områder, f.eks. nationalparker eller naturreservater, biosfæreservater eller beskyttede historiske bydele. Etablerede beskyttelsesområder kan indeholde flere forvaltningszoner, hvoraf måske ikke alle opfylder kriterierne for optagelse.

Stødpudezoner

- 103.** Der skal være en tilstrækkelig stødpudezone, hvis det er nødvendigt for passende bevaring af værdien.
- 104.** I forbindelse med effektiv beskyttelse af den udpegede værdi er en stødpudezone et område, der omgiver den udpegede værdi, og som er underlagt supplerende lovgivningsmæssige og/eller sædvaneretlige restriktioner med hensyn til brug og udvikling, hvilket udgør et ekstra lag af beskyttelse for værdien. Dette omfatter den udpegede værdis umiddelbare omgivelser, betydningsfulde udsigter og andre områder eller attributter, som har en støttfunktion for værdien og beskyttelsen heraf. Det område, der udgør stødpudezonen, bestemmes i hvert enkelt tilfælde ved hjælp af passende mekanismer. Udpegningen skal omfatte detaljerede oplysninger om stødpudezonens størrelse, karakteristika og autoriserede brug samt et kort med nøjagtig angivelse af grænserne for værdien og dens stødpudezone.
- 105.** Desuden skal det tydeligt forklares, hvorledes stødpudezonen beskytter værdien.
- 106.** Såfremt der ikke foreslås nogen stødpudezone, skal udpegningen

omfatte en erklæring om, hvorfor der ikke kræves nogen stødpudezone.

- 107.** Selv om en stødpudezone normalt ikke er en del af den udpegede værdi, skal eventuelle ændringer af stødpudezonen efter en værdis optagelse på verdensarvlisten godkendes af Verdensarvkomiteen.

Forvaltningssystemer

- 108.** Hver udpeget værdi skal være underlagt en passende forvaltningsplan eller et andet dokumenteret forvaltningssystem, der specificerer, hvordan værdiens særlige universelle betydning bevares, helst via en demokratisk proces.
- 109.** Formålet med et forvaltningssystem er at sikre effektiv beskyttelse af den udpegede værdi for nuværende og kommende generationer.
- 110.** Et effektivt forvaltningssystem afhænger af den udpegede værdis type, karakteristika og behov samt dens kulturelle og naturmæssige kontekst. Forvaltningssystemer kan variere alt efter kulturperspektiver, ressourcer til rådighed og andre faktorer. De kan omfatte traditionelle skikke, eksisterende by- eller regionalplaner og andre formelle og uformelle planlægningsmekanismer.
- 111.** Under anerkendelse af ovennævnte mangfoldighed skal de fælles elementer af et effektivt forvaltningssystem omfatte:
- a) en grundig fælles forståelse af værdien hos alle interessenter
 - b) et forløb med planlægning, gennemførelse, overvågning, bedømmelse og tilbagemelding
 - c) inddragelse af partnere og interessenter
 - d) tildeling af de nødvendige ressourcer
 - e) kapacitetsopbygning og
 - f) en ansvarlig, gennemsækelig beskrivelse af, hvordan forvaltningssystemet fungerer.
- 112.** Effektiv forvaltning involverer et forløb med langsigtede og daglige handlinger med henblik på at beskytte, bevare, præsentere og/eller pleje den udpegede værdi.
- 113.** I forbindelse med gennemførelsen af *konventionen* har

Verdensarvkomiteen desuden fastlagt en reaktiv overvågningsproces (jf. kapitel IV) samt en proces for regelmæssig rapportering (jf. kapitel V).

- 114.** Hvad angår serieværdier, er et forvaltningssystem eller mekanismer til sikring af koordineret forvaltning af de enkelte elementer afgørende, og det skal dokumenteres i udpegningen (jf. afsnit 137-139).
- 115.** Det kan under nogle omstændigheder forekomme, at en forvaltningsplan eller et andet forvaltningssystem ikke er på plads, når værdien udpeges til behandling i Verdensarvkomiteen. Den pågældende medlemsstat skal i sådanne tilfælde angive, hvornår forvaltningsplanen eller -systemet forventes at være på plads, og hvordan den foreslår at skaffe de ressourcer, der er nødvendige for udarbejdelse og gennemførelse af den nye forvaltningsplan eller det nye forvaltningssystem. Medlemsstaten skal også fremsende andre dokumenter (f.eks. driftsplaner), som skal styre forvaltningen af området, indtil forvaltningsplanen er færdig.
- 116.** Såfremt en udpeget værdis egne egenskaber er truet af menneskers handlinger, men alligevel opfylder kriterierne samt betingelserne for autenticitet og integritet, som er anført i afsnit 78-95, fremsendes en handlingsplan, der skitserer de nødvendige korrigerende foranstaltninger, sammen med udpegningen. Hvis de korrigerende foranstaltninger, som den udpegende medlemsstat har fremsendt, ikke træffes inden for den tidsfrist, der er sat af medlemsstaten, vil komiteen overveje, om værdien skal fjernes fra listen i overensstemmelse med den procedure, som komiteen har vedtaget (jf. kapitel IV.C).
- 117.** Medlemsstaterne er ansvarlige for at gennemføre effektive forvaltningsaktiviteter for en verdensarvværdi. Medlemsstaten skal gøre dette i tæt samarbejde med forvalterne af værdien, det organ, der er ansvarligt for forvaltningen, samt andre partnere og interessenter i forvaltningen af værdien.
- 118.** Komiteen anbefaler, at medlemsstaterne tager højde for risikoparathed i deres forvaltningsplaner for verdensarvområdet og deres uddannelsesstrategier.

Beslutning 28 COM
10B.4.

Bæredygtig brug

- 119.** Verdensarvverdier kan understøtte en række igangværende og foreslåede former for brug, som er økologisk og kulturelt bæredygtige. Medlemsstaten og dens samarbejdspartnere skal sikre, at denne bæredygtige brug ikke indvirker negativt på værdiens særlige universelle betydning, integritet og/eller autenticitet. Desuden skal enhver form for brug være økologisk og kulturelt bæredygtig. For nogle værdier er menneskets brug ikke hensigtsmæssig.

III. FREMGANGSMÅDE FOR OPTAGELSE AF VÆRDIER PÅ VERDENSARVLISTEN

III.A Udarbejdelse af udpegninger

- 120.** Udpegningsdokumentet er det vigtigste grundlag for komiteens overvejelse af, hvorvidt værdier skal optages på verdensarvlisten. Alle relevante oplysninger skal medtages i udpegningsdokumentet, med krydshenvisning til oplysningskilden.
- 121.** I bilag 3 findes en vejledning til medlemsstaterne i udarbejdelse af udpegninger af specifikke typer værdier.
- 122.** Før en medlemsstat begynder at udarbejde en udpegning af en værdi til optagelse på verdensarvlisten, skal den gøre sig bekendt med udpegningsforløbet i afsnit 168.
- 123.** Det er afgørende, at lokale folk deltager i udpegningsprocessen, så de deler ansvaret for vedligeholdelse af værdien med medlemsstaten. Medlemsstaterne tilskyndes til at udarbejde deres udpegninger i samarbejde med en lang række interessenter, herunder forvaltere, lokale og regionale myndigheder, lokalsamfund, ngo'er samt andre interesserede parter.
- 124.** Medlemsstaterne kan anmode om hjælp til udarbejdelse af udpegninger, som beskrevet i kapitel VII.E.
- 125.** Medlemsstaterne tilskyndes til at kontakte sekretariatet, som kan yde hjælp i hele udpegningsprocessen.
- 126.** Sekretariatet står også til rådighed med:
- a) hjælp med identifikation af relevante kort og fotografier samt de nationale organer, som kan levere disse
 - b) eksempler på vellykkede udpegninger, forvaltning samt lovbestemmelser
 - c) vejledning i udpegning af forskellige typer værdier, f.eks. kulturlandskaber, byer, kanaler og verdensarvruter (jf. bilag 3)
 - d) vejledning i udpegning af serieværdier og grænseoverskridende værdier (jf. afsnit 134-139).
- 127.** Medlemsstaterne kan fremsende udpegninger i udkast til

sekretariatet med henblik på kommentarer og gennemgang senest den **30. september** hvert år (jf. afsnit 168). Det er frivilligt at fremsende sådanne udkast.

- 128.** Udpegninger kan fremsendes **når som helst i løbet af året**, men kun fuldstændige udpegninger (jf. afsnit 132), som er sekretariatet i hænde senest den **1. februar**, behandles af Verdensarvkomiteen i løbet af det følgende år med henblik på optagelse på verdensarvlisten. Kun udpegninger af værdier, der står på medlemsstatens tentative liste, undersøges af komiteen (jf. afsnit 63).

III.B Udpegningernes format og indhold

- 129.** Udpegninger til optagelse på verdensarvlisten skal udarbejdes i det format, der er anført i bilag 5.
- 130.** Formatet omfatter følgende afsnit:
1. Identifikation af værdien
 2. Beskrivelse af værdien
 3. Begrundelse for optagelse
 4. Bevaringsstatus og faktorer, der påvirker værdien
 5. Beskyttelse og forvaltning
 6. Overvågning
 7. Dokumentation
 8. Kontaktoplysninger for de ansvarlige myndigheder
 9. Underskrift på vegne af medlemsstaten/-erne
- 131.** Udpegninger til verdensarvlisten bedømmes på deres indhold frem for deres udseende.
- 132.** Følgende krav gælder, for at en udpegning kan betragtes som "**fuldstændig**":

1. Identifikation af værdien

Den foreslåede værdis grænser skal være klart definerede, og der skelnes utvetydigt mellem den udpegede værdi og en eventuel stødpudezone (jf. afsnit 103-107). Kortene skal være tilstrækkeligt detaljerede til at det kan bestemmes, nøjagtig hvilket land- og/eller vandområde der udpeges. Eventuelle ajourførte, offentlige og kommenterede topografiske kort over medlemsstaten, med værdiens grænser markeret, fremsendes. En udpegning betragtes som "ufuldstændig", hvis den ikke omfatter klart definerede grænser.

2. Beskrivelse af værdien

Beskrivelsen af værdien skal indeholde en identifikation

af værdien samt en oversigt over dens historie og udvikling. Alle de kortlagte dele skal være identificeret og beskrevet. Kravet om, at hver enkelt del skal være klart beskrevet, gælder især i forbindelse med serieudpegninger.

Under værdiens historie og udvikling beskrives det, hvordan værdien har nået sin nuværende form, samt de væsentlige ændringer, som den har gennemgået undervejs. Dette udgør de vigtige oplysninger, som kræves for at underbygge og give vægt til argumentet om, at værdien opfylder kriteriet for særlig universel betydning samt betingelserne for integritet og autenticitet.

3. Begrundelse for optagelse

Dette afsnit skal indeholde de kriterier for verdensarv (jf. afsnit 77) i henhold til hvilke værdien foreslås, sammen med en klar begrundelse for anvendelsen af de enkelte kriterier. På grundlag af kriterierne anføres det tydeligt i en erklæring om særlig universel betydning (jf. afsnit 49-53 og 155), som udarbejdes af medlemsstaten, hvorfor værdien skønnes at være berettiget til optagelse på verdensarvlisten. En komparativ analyse af værdien i forhold til lignende værdier, uanset om disse er optaget på verdensarvlisten, på både nationalt og internationalt niveau, inkluderes ligeledes. I den komparative analyse forklares betydningen af den udpegede værdi i dens nationale og internationale kontekst. Erklæringer om integritet og/eller autenticitet inkluderes og skal påvise, hvordan værdien opfylder betingelserne i afsnit 78-95.

De komparative analyser, som medlemsstaterne udarbejder, når de udpeger værdier til optagelse på verdensarvlisten, må ikke forveksles med de tematiske undersøgelser, der udarbejdes af de rågivende organer efter anmodning fra komiteen (jf. afsnit 148).

Beslutning 7 EXT.COM 4A.

4. Bevaringsstatus og faktorer, der påvirker værdien

Dette afsnit skal indeholde nøjagtige oplysninger om værdiens aktuelle bevaringsstatus (herunder oplysninger om værdiens fysiske tilstand og de bevaringsforanstaltninger, der er truffet). Det skal også indeholde en beskrivelse af faktorer, der påvirker værdien (herunder trusler). Oplysningerne i dette afsnit udgør det nødvendige grundlag for overvågning af den udpegede værdis bevaringsstatus i fremtiden.

5. Beskyttelse og forvaltning

Beskyttelse: Afsnit 5 skal indeholde en liste over de lovgivningsmæssige, myndighedsmæssige, kontraktmæssige og planlægningsmæssige foranstaltninger samt de institutionelle og/eller traditionelle foranstaltninger, som er mest relevante for beskyttelse af værdien. Desuden skal dette afsnit indeholde en detaljeret analyse af, hvordan beskyttelsesforanstaltningerne virker i praksis.

Desuden vedlægges lovgivningsmæssige, myndigheds-mæssige, kontraktmæssige, planlægningsmæssige og/eller institutionelle tekster – eller resumeer heraf – på engelsk eller fransk.

Forvaltning: En passende forvaltningsplan eller et andet forvaltningssystem er afgørende og skal medtages i udpegningen. Endvidere forventes der forsikringer om effektiv gennemførelse af forvaltningsplanen eller det andet forvaltningssystem.

En kopi af forvaltningsplanen eller dokumentation for forvaltningssystemet vedlægges udpegningen. Hvis forvaltningsplanen ikke findes på engelsk eller fransk, vedlægges en detaljeret beskrivelse af planen på engelsk eller fransk.

En detaljeret analyse eller forklaring af forvaltningsplanen eller et dokumenteret forvaltningssystem skal medtages.

En udpegning, som ikke indeholder de ovennævnte dokumenter, betragtes som ufuldstændig, medmindre der foreligger andre dokumenter, som styrer forvaltningen af værdien, indtil forvaltningsplanen er færdig, som anført i afsnit 115.

6. Overvågning

Medlemsstaterne skal medtage de foreslåede nøgleindikatorer for måling og vurdering af værdiens bevaringsstatus, de faktorer, der påvirker værdien, og forvaltningsforanstaltningerne på stedet. Desuden skal det angives, hvor tit disse foranstaltninger gennemgås, og de ansvarlige myndigheder identificeres.

7. Dokumentation

Al dokumentation, der er nødvendig for at underbygge udpegningen, inkluderes. Ud over ovennævnte inkluderes også fotografier, 35 mm lysbilleder, en billedfortegnelse og en formular med tilladelse til at benytte fotografierne. Udpegningen fremsendes både i en papirversion og i elektronisk form (diskette eller cd-rom).

8. Kontaktoplysninger for de ansvarlige myndigheder

Detaljerede kontaktoplysninger for de ansvarlige myndigheder anføres.

9. Underskrift på vegne af medlemsstaten

Udpegningen afsluttes med den originale underskrift fra den embedsmand, der er bemyndiget til at underskrive den på medlemsstatens vegne.

10. Antal trykte eksemplarer

- Udpegninger af kulturværdier (ekskl. kulturlandskaber): 2 eksemplarer
- Udpegninger af naturværdier: 3 eksemplarer
- Udpegninger af kombinerede værdier og kulturlandskaber: 4 eksemplarer

11. Papirversion og elektronisk format

Udpegninger fremsendes i A4-format (eller det amerikanske "letter"-format) samt i elektronisk form (diskette eller cd-rom). Mindst et trykt eksemplar skal være løsblade med henblik på fotokopiering, og ikke indbundet.

12. Fremsendelse

Medlemsstaterne fremsender den behørigt underskrevne udpegning på engelsk eller fransk til:

UNESCO World Heritage Centre

7, place de Fontenoy

75352 Paris 07 SP

Frankrig

Tlf.: +33 (0) 1 4568 1136

Fax: +33 (0) 1 4568 5570

E-mail: wh-nominations@unesco.org

- 133.** Sekretariatet beholder al dokumentationen (kort, planer, fotografisk materiale osv.), som fremsendes sammen med udpegningen.

III.C Krav vedrørende udpegning af forskellige typer værdier

Grænseoverskridende værdier

- 134.** En udpeget værdi kan befinde sig:

Beslutning 7 EXT.COM
4A.

- a) på en enkelt medlemsstats territorium eller
- b) på alle de berørte medlemsstats territorier, der støder op til hinanden (grænseoverskridende værdi).

- 135.** Hvis det er muligt, udarbejdes og fremsendes grænseoverskridende udpegninger af medlemsstaterne i fællesskab i overensstemmelse med *konventionens* artikel 11, stk. 3. Det anbefales kraftigt, at de berørte medlemsstater nedsætter en fælles forvaltningskomite eller lignende, som fører tilsyn med forvaltningen af hele den grænseoverskridende værdi.

136. Det kan foreslås at udvide en værdi, som allerede er optaget på verdensarvlisten, og som befinder sig på en medlemsstats territorium, så den bliver en grænseoverskridende værdi.

Serieværdier

137. Serieværdier omfatter dele, der er indbyrdes forbundne, fordi de tilhører:

- a) samme kulturhistoriske gruppe
- b) samme type værdi, som er karakteristisk for den geografiske zone
- c) samme geologiske, geomorfologiske dannelse, samme biogeografiske provins eller samme type økosystem

forudsat at hele serien – og ikke nødvendigvis de enkelte dele – er af særlig universel betydning.

138. En udpeget serieforbundet værdi kan befinde sig:

- a) på en enkelt medlemsstats territorium (national serieværdi) eller
- b) på forskellige medlemsstaters territorier, som ikke nødvendigvis støder op til hinanden, og udpeges med alle de berørte medlemsstaters samtykke (grænseoverskridende serieværdi).

Beslutning 7 EXT.COM

4A.

139. Udpegede serieværdier kan, hvad enten de udpeges af en eller flere medlemsstater, fremsendes til bedømmelse over flere udpegningsforløb, forudsat at den første udpegede værdi i sig selv er af særlig universel betydning. Medlemsstater, der planlægger at udpege serieværdier over flere udpegningsforløb, tilskyndes til at orientere komiteen herom med henblik på bedre planlægning.

III.D Registrering af udpegninger

140. Ved modtagelse af udpegninger fra medlemsstater kvitterer sekretariatet for modtagelsen, kontrollerer, om udpegningen er fuldstændig, og registrerer den. Sekretariatet videresender fuldstændige udpegninger til de relevante rådgivende organer til bedømmelse. Sekretariatet anmoder eventuelt medlemsstaten om yderligere oplysninger, såfremt de rådgivende organer kræver det. Tidsplanen for registrering og behandling af udpegninger er beskrevet nærmere i afsnit 168.

141. Til hver komitesamling udarbejder og fremsender sekretariatet en liste over alle modtagne udpegninger, herunder modtagelsesdato, hvorvidt der er tale om en "fuldstændig" eller "ufuldstændig" udpegnings, samt datoen for klassificering som "fuldstændig" i overensstemmelse med afsnit 132.

Beslutning 26 COM 14 og
28 COM 14B.57.

142. Et udpegningsforløb løber fra tidspunktet for fremsendelsen til Verdensarvkomiteens afgørelse. Forløbet varer normalt halvandet år fra fremsendelse i februar i år 1 til komiteens afgørelse i juni i år 2.

III.E. De rådgivende organers bedømmelse af udpegninger

143. De rådgivende organer afgør, hvorvidt værdier, som er udpeget af medlemsstaterne, har særlig universel betydning, opfylder betingelserne for integritet og/eller autenticitet og opfylder kravene til beskyttelse og forvaltning. Procedurer og formater for ICOMOS' og IUCN's bedømmelser er beskrevet i bilag 6.

144. Bedømmelse af udpegninger af kulturarv varetages af ICOMOS.

145. Bedømmelse af udpegninger af naturarv varetages af IUCN.

146. Hvad angår udpegninger af kulturværdier i kategorien "kulturlandskaber", varetages bedømmelsen eventuelt af ICOMOS i samråd med IUCN. Hvad angår kombinerede værdier, varetages bedømmelsen af ICOMOS og IUCN i fællesskab.

147. Efter anmodning fra Verdensarvkomiteen, eller efter behov, udfører ICOMOS og IUCN **tematiske undersøgelser** med henblik på bedømmelse af udpegede værdier til optagelse på verdensarvlisten i deres regionale, globale eller tematiske kontekst. Disse undersøgelser bygger bl.a. på en gennemgang af medlemsstaternes indsendte tentative lister samt rapporter fra møder om harmonisering af tentative lister og andre tekniske undersøgelser udført af de rådgivende organer samt kvalificerede organisationer og enkeltpersoner. En liste over de undersøgelser, der allerede er udført, findes i afsnit III i bilag 3 samt på de rådgivende organers websteder. Disse undersøgelser må ikke forveksles med den **komparative analyse**, som medlemsstaterne skal udføre i forbindelse med udpegnings af værdier til optagelse på verdensarvlisten (jf. afsnit 132).

ICOMOS:

<http://www.icomos.org/studies/>

IUCN:

<http://www.iucn.org/themes/wcpa/pubs/Worldheritage.htm>

148. Følgende principper gælder for ICOMOS' og IUCN's bedømmelser og præsentationer. Bedømmelserne og præsentationerne skal:

Beslutning 28 COM
14B.57.3.

- a) overholde *konventionen om verdensarv* samt de relevante *operationelle retningslinjer* og eventuelle yderligere politikker, som komiteen måtte beslutte
- b) være objektive, strenge og videnskabelige
- c) konsekvent udføres professionelt
- d) overholde et standardformat, som gælder både bedømmelser og præsentationer, og som aftales med sekretariatet og indeholder navnet/navnene på den/de person(er), som besøgte stedet
- e) indeholde en klar og separat angivelse af, hvorvidt værdien har særlig universel betydning, opfylder betingelserne for integritet og/eller autenticitet og er underlagt en forvaltningsplan eller et forvaltningssystem samt beskyttelse ved lov
- f) bedømme hver enkelt værdi systematisk i henhold til alle relevante kriterier, herunder værdiens bevaringsstatus, og i forhold til andre værdier af samme type på eller uden for medlemsstatens territorium
- g) indeholde henvisninger til komiteens beslutninger og anmodninger vedrørende den pågældende udpegning
- h) ikke tage højde for eller medtage eventuelle oplysninger, som medlemsstaten har indsendt efter den **28. februar**, ifølge poststempellet, det år, hvor udpegningen behandles. Medlemsstaten skal orienteres om eventuelle oplysninger, der modtages efter fristens udløb, og som der ikke tages højde for i bedømmelsen – denne frist håndhæves strengt
- i) omfatte en begrundelse for de rådgivende organers synspunkter eventuelt i form af en relevant litteraturliste.

Beslutning 28 COM 14B.57.3.

- 149.** Senest den **31. januar** hvert år skal de rådgivende organer fremsende til medlemsstaterne eventuelle endelige spørgsmål eller anmodninger om oplysninger, som de måtte have efter deres undersøgelser med henblik på bedømmelse.

Beslutning 7 EXT.COM 4B.1.

150. De berørte medlemsstater opfordres til, mindst to arbejdsdage før komiteens samling begynder, at sende et brev til formanden, med kopi til de rådgivende organer, med en detaljeret beskrivelse af eventuelle faktuelle fejl, de måtte have fundet i de rådgivende organers bedømmelse af deres udpegning. Dette brev videresendes på arbejdssprogene til komiteens medlemmer og kan læses af formanden efter præsentationen af bedømmelsen. Beslutning 7 EXT.COM
4B.1.

151. Anbefalingerne fra ICOMOS og IUCN falder i tre kategorier:

- a) værdier, som **anbefales til optagelse** uden forbehold
- b) værdier, som **ikke anbefales** til optagelse
- c) udpegninger, som anbefales til **henvisning** eller **udsættelse**.

III.F Tilbagetrækning af udpegninger

152. En medlemsstat kan **trække** en fremsendt udpegning **tilbage** når som helst før den komitesamling, hvor den skal behandles. Medlemsstaten orienterer skriftligt sekretariatet om den påtænkte tilbagetrækning. Såfremt medlemsstaten måtte ønske det, kan den genfremsende udpegningen af værdien, som behandles som en ny udpegning efter de procedurer og tidsfrister, som er anført i afsnit 168.

III.G Verdensarvkomiteens beslutninger

153. Verdensarvkomiteen beslutter, hvorvidt en værdi skal optages på verdensarvlisten, eller om den skal henvises eller udsættes.

Optagelse

154. Såfremt komiteen, i samråd med de rådgivende organer, beslutter at optage en værdi på verdensarvlisten, vedtager den en erklæring om særlig universel betydning vedrørende den pågældende værdi.

155. Erklæringen om særlig universel betydning skal indeholde et sammendrag af komiteens afgørelse af, at værdien har særlig universel betydning, en angivelse af de valgte kriterier for optagelse af værdien, herunder en vurdering af betingelserne for integritet eller autenticitet, samt af de gældende krav vedrørende beskyttelse og forvaltning. Erklæringen om særlig universel betydning danner grundlag for beskyttelse og forvaltning af værdien i fremtiden.

156. På optagelsestidspunktet kan komiteen også fremsætte andre anbefalinger om beskyttelse og forvaltning af verdensarvværdien.
157. Erklæringen om særlig universel betydning (herunder de valgte kriterier for optagelse af en bestemt værdi på verdensarvlisten) angives af komiteen i dens rapporter og publikationer.

Beslutning om ikke at optage en værdi

158. Hvis komiteen beslutter, at en værdi **ikke skal optages** på verdensarvlisten, må udpegningen kun forelægges komiteen igen under særlige omstændigheder. De særlige omstændigheder kan omfatte nye opdagelser, nye videnskabelige oplysninger om værdien eller andre kriterier, som ikke fremgik af den oprindelige udpegning. I sådanne tilfælde fremsendes en ny udpegning.

Henvi sning af udpegninger

159. Udpegninger, som komiteen beslutter at **henvise** til medlemsstaten igen med henblik på yderligere oplysninger, kan fremsendes til behandling på komiteens efterfølgende samling. De yderligere oplysninger fremsendes til sekretariatet senest den **1. februar** det år, hvor udpegningen ønskes behandlet af komiteen. Sekretariatet sender straks udpegningen til de relevante rådgivende organer til bedømmelse. En henvist udpegning, som ikke forelægges komiteen inden for tre år fra komiteens oprindelige beslutning, betragtes som en ny udpegning, når den forelægges til behandling igen, i overensstemmelse med de procedurer og den tidsplan, der er anført i afsnit 168.

Udsættelse af udpegninger

160. Komiteen kan beslutte at **udsætte** en udpegning med henblik på en mere dybtgående vurdering eller undersøgelse eller en væsentlig revidering foretaget af medlemsstaten. Såfremt medlemsstaten beslutter at fremsende den udsatte udpegning til sekretariatet igen, skal dette ske senest den **1. februar**. Udpegningen bedømmes derefter igen af de relevante rådgivende organer over et fuldt bedømmelsesforløb på halvandet år i henhold til de procedurer og den tidsplan, der er anført i afsnit 168.

III.H Nødbehandling af udpegninger

161. Den normale tidsplan og definitionen af fuldstændighed for fremsendelse og behandling af udpegninger finder ikke anvendelse på værdier, som efter de relevante rådgivende organers skøn **utvivlsomt** opfylder kriterierne for optagelse på verdensarvlisten, og som er blevet beskadiget eller er udsat for

alvorlige eller specifikke farer fra naturbegivenheder eller menneskelige aktiviteter. Sådanne udpegninger nødbehandles og kan optages på verdensarvlisten og listen over verdensarv i fare samtidig (jf. afsnit 177-191).

162. Følgende procedure gælder for nødbehandling af udpegninger:

- a) En medlemsstat fremsender en udpegning med anmodning om nødbehandling. Medlemsstaten skal allerede have optaget eller øjeblikkeligt optage værdien på sin tentative liste.
- b) I udpegningen skal:
 - i) værdien beskrives og identificeres
 - ii) værdiens særlige universelle betydning begrundes i henhold til kriterierne
 - iii) værdiens integritet og/eller autenticitet begrundes
 - iv) værdiens beskyttelses- og forvaltningssystem beskrives
 - v) nødsituationen beskrives, herunder skadens eller farens art og omfang, og det påvises, at komiteens øjeblikkelige handling er påkrævet for at sikre værdiens overlevelse.
- c) Sekretariatet fremsender øjeblikkeligt udpegningen til de relevante rådgivende organer med anmodning om en vurdering af værdiens særlige universelle betydning samt af nødsituationens, skadens og/eller farens art. Hvis de relevante rådgivende organer finder det hensigtsmæssigt, kan et besøg på stedet være påkrævet.
- d) Hvis de relevante rådgivende organer bestemmer, at værdien **utvivlsomt** opfylder kriterierne for optagelse, og at kravene (jf. litra a ovenfor) er opfyldt, sættes undersøgelse af udpegningen på dagsordenen for komiteens næste samling.
- e) I sin gennemgang af udpegningen overvejer komiteen også:
 - i) optagelse på listen over verdensarv i fare
 - ii) tildeling af international hjælp til at færdiggøre udpegningen
 - iii) opfølgningsmissioner efter behov ved sekretariatet og de relevante rådgivende organer så hurtigt som muligt efter optagelsen.

III.I Ændring af grænser, valg af kriterier for optagelse eller navnet på en verdensarvværdi

Mindre ændringer af grænserne

- 163.** En mindre ændring har ingen betydelig indvirkning på værdiens udstrækning eller dens særlige universelle betydning.
- 164.** Hvis en medlemsstat ønsker at anmode om en mindre ændring af grænserne for en værdi, som allerede er på verdensarvlisten, skal den senest den **1. februar** fremsende anmodningen til komiteen via sekretariatet, som hører de relevante rådgivende organer. Komiteen kan godkende ændringen eller skønne, at ændringen af grænserne er tilstrækkelig vigtig til at udgøre en udvidelse af værdien, således at proceduren for nye udpegninger finder anvendelse.

Betydelige ændringer af grænserne

- 165.** Hvis en medlemsstat ønsker at ændre grænserne for en værdi, der allerede er på verdensarvlisten, i væsentlig grad, skal medlemsstaten fremsende forslaget, som om det var en ny udpegnings. Den fornyede udpegnings fremsendes senest den **1. februar** og er underlagt et fuldt bedømmelsesforløb på halvandet år i henhold til de procedurer og den tidsplan, der er anført i afsnit 168. Denne bestemmelse gælder både udvidelser og formindskelser.

Ændring i valget af kriterier for optagelse på verdensarvlisten

- 166.** Såfremt en medlemsstat ønsker at få værdien optaget i henhold til yderligere eller andre kriterier end dem, der blev anvendt i den oprindelige optagelse, skal den fremsætte denne anmodning, som om det var en ny udpegnings. Den fornyede udpegnings fremsendes senest den **1. februar** og er underlagt et fuldt bedømmelsesforløb på halvandet år i henhold til de procedurer og den tidsplan, der er anført i afsnit 168. De anbefalede værdier bedømmes kun i henhold til de nye kriterier og forbliver på verdensarvlisten, selv om det ikke lykkes at få de yderligere kriterier anerkendt.

Ændring af navnet på en verdensarvværdi

- 167.** En medlemsstat kan anmode komiteen om at godkende en ændring af navnet på en værdi, der allerede er optaget på verdensarvlisten. En anmodning om navneændring skal være sekretariatet i hænde **senest tre måneder før komiteens samling**.

III.J Tidsplan – oversigt

168. TIDSPLAN

30. september (før år 1)

15. november (før år 1)

1. februar år 1

1. februar – 1. marts år 1

1. marts år 1

Marts år 1 – maj år 2

PROCEDURER

Frivillig tidsfrist for sekretariatets modtagelse af udkast til udpegninger fra medlemsstaterne.

Sekretariatet meddeler den udpegende medlemsstat, hvorvidt den foreslåede udpegning er fuldstændig, og hvis den ikke er det, angiver sekretariatet, hvilke oplysninger der mangler for at gøre udpegningen fuldstændig.

Tidsfrist for sekretariatets modtagelse af fuldstændige udpegninger, som skal videresendes til de relevante rådgivende organer med henblik på bedømmelse.

Udpegninger skal være sekretariatet i hænde senest kl. 17.00 GMT, eller, hvis datoen falder i en weekend, kl. 17.00 GMT fredagen før.

Udpegninger, der modtages efter denne dato, behandles i et fremtidigt forløb.

Registrering, vurdering af fuldstændighed og videresendelse til de relevante rådgivende organer.

Sekretariatet registrerer de enkelte modtagne udpegninger, kvitterer for modtagelsen over for den udpegende medlemsstat og gennemgår udpegningens indhold. Sekretariatet meddeler den udpegende medlemsstat, hvorvidt udpegningen er fuldstændig.

Udpegninger, som ikke er fuldstændige (jf. afsnit 132), videresendes ikke til de relevante rådgivende organer med henblik på bedømmelse. Hvis en udpegning ikke er fuldstændig, orienteres den pågældende medlemsstat om, hvilke oplysninger der mangler for at gøre udpegningen fuldstændig inden tidsfristen den 1. februar det følgende år, således at udpegningen kan blive behandlet i et fremtidigt forløb.

Fuldstændige udpegninger videresendes til de relevante rådgivende organer med henblik på bedømmelse.

Tidsfrist for sekretariatets kvittering til medlemsstaten for modtagelse af udpegningen, uanset om den betragtes som fuldstændig og om den er modtaget senest den 1. februar.

Bedømmelse ved de rådgivende organer.

31. januar år 2

De relevante rådgivende organer kan eventuelt anmode medlemsstaterne om at indsende yderligere oplysninger i løbet af bedømmelsesforløbet, dog senest den 31. januar i år 2.

28. februar år 2

Tidsfrist for medlemsstatens fremsendelse, via sekretariatet, af yderligere oplysninger, som de relevante rådgivende organer har anmodet om.

De yderligere oplysninger fremsendes til sekretariatet i det antal eksemplarer og den elektroniske form, som er anført i afsnit 132. For at undgå forveksling af nye og gamle tekster skal medlemsstaten fremsende en ændret version af den oprindelige tekst, såfremt de yderligere oplysninger vedrører ændringer af hovedteksten med udpegningen. Ændringerne skal være tydeligt markeret. En elektronisk version (cd-rom eller diskette) af den nye tekst fremsendes sammen med papirversionen.

Seks uger før den årlige samling i Verdensarvkomiteen år 2

De relevante rådgivende organer fremsender deres bedømmelser og anbefalinger til sekretariatet med henblik på videresendelse til Verdensarvkomiteen og medlemsstaterne.

Mindst to arbejdsdage før den årlige samling i Verdensarvkomiteen år 2

Den pågældende medlemsstat retter faktuelle fejl.

De berørte medlemsstater kan, mindst to arbejdsdage før komiteens samling begynder, sende et brev til formanden, med kopi til de rådgivende organer, med en detaljeret beskrivelse af eventuelle faktuelle fejl, de måtte have fundet i de rådgivende organers bedømmelse af deres udpegning.

Den årlige samling i Verdensarvkomiteen (juni/juli) år 2

Komiteen behandler udpegningerne og træffer beslutninger

Umiddelbart efter den årlige samling i Verdensarvkomiteen

Meddelelse til medlemsstaterne.

Sekretariatet orienterer alle medlemsstater, hvis udpegninger er blevet behandlet af komiteen, om komiteens relevante beslutninger.

Når Verdensarvkomiteen har besluttet at optage en værdi på verdensarvlisten, skriver sekretariatet til den pågældende medlemsstat og forvalterne, og fremsender et kort over det optagne område samt en erklæring om særlig universel betydning (inkl. henvisning til de kriterier, der er opfyldt).

Umiddelbart efter den årlige samling i Verdensarvkomiteen

Sekretariatet offentliggør den ajourførte verdensarvliste hvert år efter komiteens årlige samling.

Navnet på de medlemsstater, som har udpeget de værdier, der er optaget på verdensarvlisten, offentliggøres under følgende overskrift "Medlemsstat, som har fremsendt udpegningen af værdien i overensstemmelse med *konventionen*".

Månedet efter afslutningen på den årlige samling i Verdensarvkomiteen

Sekretariatet sender den offentliggjorte rapport om alle beslutninger truffet af Verdensarvkomiteen til alle medlemsstater.

IV. FREMGANGSMÅDE FOR OVERVÅGNING AF VERDENSARVVÆRDIERS BEVARINGSSTATUS

IV.A Reaktiv overvågning

Definition af reaktiv overvågning

169. Reaktiv overvågning består i, at sekretariatet, andre områder under UNESCO samt de rådgivende organer rapporterer til komiteen om bevaringsstatus for specifikke truede verdensarvværdier. Med det formål for øje skal medlemsstaterne, via sekretariatet, senest den **1. februar** fremsende nærmere angivne rapporter og konsekvensundersøgelser til komiteen, hver gang særlige omstændigheder gør sig gældende, eller der udføres arbejde, som kan påvirke værdiens bevaringsstatus. Endvidere forventes reaktiv overvågning i forbindelse med værdier, der er optaget, eller som skal optages, på listen over verdensarv i fare, som anført i afsnit 177-191. Reaktiv overvågning forventes i fremgangsmåden for eventuel sletning af værdier fra verdensarvlisten, jf. afsnit 192-198.

Formålet med reaktiv overvågning

170. Da komiteen vedtog fremgangsmåden for reaktiv overvågning, var komiteen særlig opmærksom på, at der skulle træffes alle mulige foranstaltninger for at forebygge, at værdier slettes fra listen, og komiteen var parat til så vidt muligt at tilbyde medlemsstaterne teknisk samarbejde i denne forbindelse.
171. Komiteen anbefaler medlemsstaterne at samarbejde med de rådgivende organer, som komiteen har anmodet om at varetage overvågning og rapportering på komiteens vegne vedrørende arbejde med bevaring af værdier, der er optaget på verdensarvlisten.

Artikel 4 i konventionen:

"Enhver af denne konventions medlemsstater erkender, at forpligtelsen til at sikre identifikation, beskyttelse, bevarelse, præsentation og videreførelse til kommende generationer af den i artiklerne 1 og 2 nævnte kultur- og naturarv, som befinder sig på dens territorium, primært påhviler vedkommende stat..."

Oplysninger modtaget fra medlemsstaterne og/eller andre kilder

172. Verdensarvkomiteen opfordrer *konventionens* medlemsstater til at orientere komiteen, via sekretariatet, om deres planer om at udføre eller lade udføre større restaureringsarbejder eller nybygninger med en eventuel indvirkning på værdiens særlige universelle betydning i områder, der er beskyttet i henhold til *konventionen*. Sådanne arbejder skal varsles så tidligt som muligt (f.eks. før udarbejdelse af grundlæggende dokumenter for specifikke projekter), og før der træffes beslutninger,

som kan være svære at omgøre, således at komiteen kan hjælpe med at finde passende løsninger for at sikre, at værdiens særlige universelle betydning bevares fuldt ud.

Beslutning 27 COM 7B.106.2.

173. Verdensarvkomiteen anmoder om, at rapporter fra missioner med henblik på at vurdere verdensarvværdiers bevaringsstatus indeholder:

- a) en angivelse af trusler mod eller væsentlige forbedringer af værdiens bevaringsstatus siden den seneste rapport til Verdensarvkomiteen
- b) en eventuel opfølgning på Verdensarvkomiteens tidligere beslutninger om værdiens bevaringsstatus
- c) oplysninger om eventuelle trusler mod, beskadigelse eller tab af den særlige universelle betydning, integriteten og/eller autenticiteten, som var grundlaget for værdiens optagelse på verdensarvlisten.

174. Når sekretariatet modtager oplysninger, fra en anden kilde end den berørte medlemsstat, om, at en værdi, der er optaget på listen, er blevet alvorligt forringet, eller at de nødvendige korrigerende foranstaltninger ikke er truffet inden for den aftalte tidsfrist vil sekretariatet så vidt muligt søge at verificere oplysningernes kilde og indhold i samråd med den pågældende medlemsstat og anmode medlemsstaten om kommentarer.

Verdensarvkomiteens beslutning

175. Sekretariatet anmoder de relevante rådgivende organer om at fremsende kommentarer til de modtagne oplysninger.

176. De modtagne oplysninger, sammen med medlemsstatens og de rådgivende organers kommentarer, forelægges komiteen i form af en rapport om bevaringsstatus for hver enkelt værdi. Komiteen kan tage et eller flere af følgende skridt:

- a) Den kan beslutte, at værdien ikke er alvorligt forringet, og at der ikke skal foretages yderligere.
- b) Såfremt komiteen finder, at værdien er alvorligt forringet, men ikke i et sådant omfang, at restaurering er umulig, kan den beslutte at beholde værdien på listen, forudsat at medlemsstaten træffer de nødvendige foranstaltninger til at restaurere værdien inden for en timelig tidsfrist.

Komiteen kan også træffe beslutning om teknisk samarbejde under Verdensarvfonden med hensyn til arbejde i forbindelse med restaurering af værdien og foreslå medlemsstaten at anmode om denne hjælp, hvis den ikke allerede har gjort det.

- c) Såfremt kravene og kriterierne i afsnit 177-182 er opfyldt, kan komiteen beslutte at optage værdien på listen over verdensarv i fare i henhold til fremgangsmåderne i afsnit 183-189.
- d) Såfremt det er påvist, at værdien er blevet forringet så meget, at den uigenkaldeligt har mistet de karakteristika, som var afgørende for dens optagelse på listen, kan komiteen beslutte at slette værdien fra listen. Inden det sker, orienterer sekretariatet den berørte medlemsstat. Eventuelle kommentarer fra medlemsstaten forelægges komiteen.
- e) Såfremt de foreliggende oplysninger ikke er tilstrækkelige til, at komiteen kan træffe en af de foranstaltninger, der er beskrevet i litra a), b), c) eller d) ovenfor, kan komiteen beslutte at bemyndige sekretariatet til at udføre de nødvendige handlinger for, i samråd med den pågældende medlemsstat, at fastslå værdiens aktuelle tilstand, de farer, der truer værdien, samt mulighederne for at restaurere værdien i tilstrækkelig grad. Sekretariatet skal derefter aflægge rapport til komiteen om resultaterne af sine handlinger. Foranstaltningerne kan omfatte udsendelse af en undersøgelsesmission eller høring af eksperter. I tilfælde, hvor der er behov for nødhjælp, kan komiteen give tilladelse til, at nødhjælpen finansieres via Verdensarvfonden.

IV.B Listen over verdensarv i fare

Retningslinjer for optagelse af værdier på listen over verdensarv i fare

177. I overensstemmelse med *konventionens* artikel 11, stk. 4, kan komiteen optage en værdi på listen over verdensarv i fare, såfremt følgende krav er opfyldt:

- a) Den pågældende værdi er på verdensarvlisten
- b) Værdien er truet af alvorlige og tydelige farer
- c) Bevaring af værdien kræver iværksættelse af større arbejder

- d) Der er anmodet om hjælp til værdien i henhold til *konventionen*; komiteen finder, at dens hjælp i visse tilfælde er mest effektiv, hvis den begrænses til, at komiteen giver udtryk for sin bekymring, hvilket bl.a. omfatter meddelelsen om optagelse af en værdi på listen over verdensarv i fare. Sekretariatet eller et medlem af komiteen kan anmode om denne hjælp.

Kriterier for optagelse af værdier på listen over verdensarv i fare

178. Komiteen kan optage en verdensarvværdi – som defineret i *konventionens* artikel 1 og 2 – på listen over verdensarv i fare, når komiteen finder, at værdiens tilstand opfylder mindst ét af kriterierne under en af de to kategorier, som er beskrevet nedenfor.

179. Hvad angår kulturværdier:

- a) KONSTATETERET FARE – Værdien er truet af en specifik og påvist overhængende fare, f.eks.:
- i) alvorlig forringelse af materialer
 - ii) alvorlig forringelse af konstruktion og/eller udsmykning
 - iii) alvorlig forringelse af arkitektonisk eller byplanmæssig sammenhæng
 - iv) alvorlig forringelse af by- eller landrum eller naturmiljøet
 - v) betydeligt tab af historisk autenticitet
 - vi) væsentligt tab af kulturel betydning.

- b) POTENTIEL FARE – Værdien er truet som følge af en potentielt skadelig påvirkning af dens karakteristika, f.eks.:
- i) ændring af værdiens juridiske status, hvorved beskyttelsen reduceres
 - ii) manglende bevaringspolitik
 - iii) truende påvirkning som følge af regionsplanlægningsprojekter
 - iv) truende påvirkninger som følge af byplanlægning
 - v) udbrud af eller trussel om væbnet konflikt
 - vi) gradvis ændring som følge af geologiske eller klimatiske faktorer eller andre miljømæssige faktorer.

180. Hvad angår naturværdier:

- a) KONSTATETERET FARE - Værdien er truet af en specifik og påvist overhængende fare, f.eks.:
- i) en alvorlig nedgang i populationen af den truede art eller de andre arter af særlig universel betydning, som værdien juridisk blev oprettet for at beskytte, hvor nedgangen enten skyldes naturlige faktorer som sygdom eller menneskeskabte faktorer som krybskytteri
 - ii) alvorlig forringelse af værdiens naturskønhed eller videnskabelige betydning som følge af menneskelig bosættelse, bygning af reservoirer, som oversvømmer en del af værdien, udvikling af industri eller landbrug, herunder brug af pesticider og kunstgødning, større offentlige arbejder, minedrift, forurening, tømmerhugst, indsamling af brænde osv.
 - iii) menneskers indtrængen over grænserne eller i opstrømsområder, hvilket truer værdiens integritet.
- b) POTENTIEL FARE – Værdien er alvorligt truet som følge af en potentielt skadelig påvirkning af dens karakteristika, f.eks.:
- i) ændring af den juridiske status for beskyttelse af området
 - ii) planlagte forflytnings- eller udviklingsprojekter

på værdiens område eller hvor påvirkningen som følge heraf kan true værdien

- iii) udbrud af eller trussel om væbnet konflikt
- iv) der mangler en forvaltningsplan eller et forvaltningssystem, eller forvaltningsplanen eller -systemet er utilstrækkeligt eller ikke fuldt gennemført.

181. Desuden skal den eller de faktorer, der truer værdiens integritet, kunne afhjælpes ved menneskers handling. Kulturværdier kan være truet af både naturskabte og menneskeskabte faktorer, mens naturværdiers integritet hovedsagelig trues af menneskeskabte faktorer og kun meget sjældent af naturskabte faktorer (f.eks. en epidemi). I nogle tilfælde kan de faktorer, der truer en værdis integritet, afhjælpes ved administrative eller lovgivningsmæssige foranstaltninger, f.eks. annullering af større offentlige arbejder eller forbedring af den juridiske status.

182. Komiteen kan vælge at tage højde for følgende yderligere faktorer i sine overvejelser af, hvorvidt en kultur- eller naturværdi skal optages på listen over verdensarv i fare:

- a) Beslutninger, som påvirker verdensarvværdier, træffes af regeringerne efter en nøje afvejning af alle faktorer. Verdensarvkomiteens rådgivning kan ofte være afgørende, hvis den ydes, før værdien bliver truet.
- b) Især i forbindelse med konstateret fare bedømmes den fysiske eller kulturelle forringelse af værdien bedømmes efter påvirkningens intensitet og analyseres i hvert enkelt tilfælde.
- c) I forbindelse med potentielt fare gælder følgende overvejelser først og fremmest:
 - i) Truslen vurderes i lyset af den normale udvikling i værdiens samfundsmæssige og økonomiske rammer
 - ii) Det er ofte umuligt at vurdere visse trusler – f.eks. truslen om væbnet konflikt – med hensyn til påvirkningen af kultur- eller naturværdier
 - iii) Nogle trusler er ikke i sig selv overhængende, men kan forudses, f.eks. befolkningsvækst.
- d) Endelig bør komiteen tage ukendte eller uventede faktorer, som truer en kultur- eller naturværdi, med i sine overvejelser.

Fremgangsmåde for optagelse af værdier på listen over verdensarv i fare

183. Når komiteen overvejer optagelse af en værdi på listen over verdensarv i fare, skal den udarbejde og vedtage en plan for korrigerende foranstaltninger, så vidt muligt i samråd med den berørte medlemsstat.
184. Med henblik på udarbejdelse af den plan for korrigerende foranstaltninger, som er omtalt i ovenstående afsnit, skal komiteen anmode sekretariatet om, så vidt muligt i samråd med den berørte medlemsstat, at fastslå værdiens aktuelle tilstand, hvilke farer der truer værdien, og mulighederne for at gennemføre korrigerende foranstaltninger. Komiteen kan desuden beslutte at sende en mission bestående af kvalificerede observatører fra de relevante rådgivende organer eller andre organisationer af sted for at inspicere værdien, vurdere truslernes karakter og omfang samt foreslå foranstaltninger.
185. Sekretariatet forelægger komiteen de modtagne oplysninger samt eventuelle kommentarer fra den berørte medlemsstat og de relevante rådgivende organer eller andre organisationer.
186. Komiteen undersøger de foreliggende oplysninger og træffer en beslutning om, hvorvidt værdien skal optages på listen over verdensarv i fare. Beslutningen træffes med et flertal på to tredjedele af de tilstedeværende og stemmeafgivende komiteemedlemmer. Derefter definerer komiteen planen for de korrigerende foranstaltninger, der foreslås den berørte medlemsstat med henblik på øjeblikkelig gennemførelse.
187. Den berørte medlemsstat meddeles komiteens beslutning, og komiteen offentliggør uopholdeligt sin beslutning i overensstemmelse med *konventionens* artikel 11, stk. 4.
188. Sekretariatet offentliggør den ajourførte liste over verdensarv i fare i trykt form. Endvidere findes den på webadressen: <http://whc.unesco.org/en/danger>
189. Komiteen skal bevilge en specifik, betydelig del af Verdensarvfondens midler til finansiering af eventuel hjælp til verdensarvværdier, som er optaget på listen over verdensarv i fare.

Regelmæssig gennemgang af bevaringsstatus for værdier på listen over verdensarv i fare

- 190.** Komiteen gennemgår bevaringsstatus for værdier på listen over verdensarv i fare en gang om året. Gennemgangen omfatter eventuelle overvågningsprocedurer og ekspertmissioner, som komiteen måtte skønne nødvendige.
- 191.** På grundlag af denne regelmæssige gennemgang beslutter komiteen, i samråd med den berørte medlemsstat, hvorvidt:
- a) der kræves yderligere foranstaltninger for at bevare værdien
 - b) værdien skal slettes fra listen over verdensarv i fare, hvis værdien ikke længere er truet
 - c) det skal overvejes at slette værdien fra både listen over verdensarv i fare og verdensarvlisten, hvis værdien er forringet i en sådan grad, at den har mistet de karakteristika, som var afgørende for dens optagelse på verdensarvlisten, i overensstemmelse med fremgangsmåden i afsnit 192-198.

IV.C Fremgangsmåde for eventuel sletning af værdier fra verdensarvlisten

- 192.** Komiteen har vedtaget følgende fremgangsmåde for sletning af værdier fra verdensarvlisten i tilfælde, hvor:
- a) værdien er forringet i en sådan grad, at den har mistet de karakteristika, som var afgørende for dens optagelse på verdensarvlisten
 - b) et verdensarvområdes egenskaber var truet af menneskelige handlinger allerede på udpegningstidspunktet, og hvor de nødvendige korrigerende foranstaltninger, som skitseret af medlemsstaten på det pågældende tidspunkt, ikke er gennemført inden for den foreslåede tidsfrist (jf. afsnit 116).
- 193.** Såfremt en værdi, som er optaget på verdensarvlisten, er alvorligt forringet, eller såfremt de nødvendige korrigerende foranstaltninger ikke er gennemført inden for den foreslåede tidsfrist, skal den medlemsstat, på hvis territorium værdien befinder sig, orientere sekretariatet derom.
- 194.** Når sekretariatet modtager sådanne oplysninger fra en anden kilde end den berørte medlemsstat, søger sekretariatet så vidt muligt at verificere oplysningernes kilde og indhold i samråd med den berørte medlemsstat og anmoder om medlemsstatens kommentarer.

- 195.** Sekretariatet anmoder de relevante rådgivende organer om at videresende kommentarer vedrørende de modtagne oplysninger.
- 196.** Komiteen undersøger alle de foreliggende oplysninger og træffer en beslutning. Sådanne beslutninger træffes med et flertal på to tredjedele af de tilstedeværende og stemmeafgivende medlemmer, jf. *konventionens* artikel 13, stk. 8. Komiteen må kun beslutte at slette en værdi, såfremt medlemsstaten er blevet hørt i sagen.
- 197.** Medlemsstaten orienteres om komiteens beslutning, og komiteen offentliggør uopholdeligt sin beslutning.
- 198.** Såfremt komiteens beslutning indebærer ændringer af verdensarvlisten, skal ændringen fremgå af den næste ajourførte liste, som offentliggøres.

V. REGELMÆSSIG RAPPORTERING OM GENNEMFØRELSE AF KONVENTIONEN OM VERDENSARV

V.A Formål

- 199.** Medlemsstaterne skal forelægge rapporter for UNESCO's generalkonference via Verdensarvkomiteen om de lovmæssige og administrative bestemmelser, de har vedtaget, samt andre foranstaltninger, de har truffet med henblik på at gennemføre *konventionen*, herunder bevaringsstatus for de verdensarvværdier, der befinder sig på deres territorium.
- Artikel 29 i *konventionen om verdensarv* samt resolutioner fra den 11. generalforsamling for medlemsstaterne (1997) og den 29. samling i UNESCO's generalkonference.
- 200.** Medlemsstaterne kan anmode de rådgivende organer og sekretariatet om ekspertrådgivning, og sekretariatet kan også (med de berørte medlemsstaters samtykke) bestille yderligere ekspertrådgivning.
- 201.** Regelmæssig rapportering har fire hovedformål:
- a) At give en vurdering af medlemsstatens anvendelse af *konventionen om verdensarv*
 - b) At give en vurdering af, hvorvidt den særlige universelle betydning af værdier, som er optaget på verdensarvlisten, opretholdes over tid
 - c) At ajourføre oplysninger om verdensarvværdier med henblik på at registrere værdiernes ændrede omstændigheder og bevaringsstatus
 - d) At skabe en mekanisme for regionalt samarbejde og udveksling af oplysninger og erfaringer mellem medlemsstater vedrørende gennemførelse af *konventionen* og bevaring af verdensarv.
- 202.** Regelmæssig rapportering er vigtig med henblik på at sikre en mere effektiv langsigtet bevaring af de optagne værdier samt at gøre gennemførelsen af *konventionen* mere troværdig.

V.B. Fremgangsmåde og format

- 203.** Verdensarvkomiteen:
- a) har vedtaget det format og de forklarende noter, som er beskrevet i bilag 7 Beslutning 22 COM VI.7.
 - b) har opfordret medlemsstaterne til at forelægge rapporter med seks års mellemrum

- c) har besluttet at undersøge medlemsstaternes regelmæssige rapporter efter en regionsopdeling ifølge nedenstående tabel:

Region	Undersøgelse af værdier, der er optaget til og med	Undersøgt af komiteen (årstal)
Arabiske lande	1992	December 2000
Afrika	1993	December 2001/juli 2002
Asien og Stillehavsområdet	1994	Juni-juli 2003
Latinamerika og Caribien	1995	Juni-juli 2004
Europa og Nordamerika	1996/1997	Juni-juli 2005/2006

- d) har anmodet sekretariatet om, sammen med de rådgivende organer og i samråd med medlemsstaterne, de kompetente institutioner og eksperterne inden for den pågældende region, at udarbejde regionale strategier for regelmæssig rapportering i henhold til tabellen under c) ovenfor.

204. De ovennævnte regionale strategier skal tage højde for regionernes særlige karakteristika og bør fremme koordinering og synkronisering mellem medlemsstaterne, navnlig i forbindelse med grænseoverskridende værdier. Sekretariatet rådfører sig med medlemsstaterne med hensyn til udarbejdelse og gennemførelse af de regionale strategier.

205. Efter det første forløb på seks år med regelmæssig rapportering vurderes hver enkelt region igen i samme rækkefølge som anført i tabellen ovenfor. Efter det første forløb kan der være tale om at holde en pause for at vurdere og revidere mekanismen for regelmæssig rapportering, før et nyt rapporteringsforløb iværksættes.

206. Formatet for medlemsstaternes regelmæssige rapportering består af to dele:

- a) **Del I** vedrører de lovgivningsmæssige og administrative bestemmelser, som medlemsstaten har vedtaget, andre foranstaltninger, som den har truffet i forbindelse med anvendelse af *konventionen*, samt en detaljeret beskrivelse af erfaringerne inden for området. Det gælder især de generelle forpligtelser, som er defineret i bestemte artikler i *konventionen*.

Formatet blev vedtaget på komiteens 22. samling (Kyoto 1998) og kan revideres, når det første rapporteringsforløb er afsluttet i 2006. Derfor er formatet endnu ikke blevet revideret.

- b) **Del II** vedrører bevaringsstatus for bestemte verdensarvværdier, som befinder sig på den berørte medlemsstats territorium. Denne del udfyldes for hver verdensarvværdi.

Ud over formatet indeholder bilag 7 også forklarende noter.

- 207.** Med henblik på informationsstyring opfordres medlemsstaterne til at fremsende rapporter på engelsk eller fransk i elektronisk form og i papirform til:

UNESCO World Heritage Centre

7, place de Fontenoy

75352 Paris 07 SP

Frankrig

Tlf.: +33 (0)1 45 68 15 71

Fax: +33 (0)1 45 68 55 70

Email: wh-info@unesco.org

V.C Bedømmelse og opfølgning

- 208.** Sekretariatet samler de nationale rapporter til regionale statusrapporter for verdensarven ("Regional State of the World Heritage reports"), som findes i elektronisk form på følgende websted: <http://whc.unesco.org/en/publications>, samt i trykt udgave ("World Heritage Papers"-serien).
- 209.** Verdensarvkomiteen behandler omhyggeligt problemer, der påpeges i de regelmæssige rapporter, og rådgiver medlemsstaterne i de pågældende regioner om forhold i forbindelse med disse problemer.
- 210.** Komiteen har anmodet sekretariatet – i samarbejde med de rådgivende organer – om at udarbejde regionale langsigtede opfølgningsprogrammer, der er struktureret i overensstemmelse med de strategiske målsætninger, i samråd med de relevante medlemsstater, og at forelægge dem for komiteen med henblik på videre behandling. Programmerne skal i fuldt omfang tage højde for, hvad der er brug for i forbindelse med verdensarven i regionen, og gøre det nemmere at bevilge international hjælp. Desuden har komiteen udtrykt sin støtte til at sikre en direkte sammenkædning mellem de strategiske målsætninger og international hjælp.

VI. OPFORDRING TIL AT STØTTE KONVENTIONEN OM VERDENSARV

VI.A Formål

Artikel 27 i konventionen om verdensarv.

211. Formålene er:

- a) at fremme kapacitetsopbygning og forskning
- b) at øge offentlighedens bevidsthed om, forståelse af og støtte til, at der er behov for at bevare kultur- og naturarven
- c) at få verdensarven til at fungere bedre i samfundslivet
- d) at øge lokale og nationale befolkningers deltagelse i beskyttelse, præsentation og/eller pleje af kultur- og naturarven.

Artikel 5, litra a, i konventionen om verdensarv.

VI.B Kapacitetsopbygning og forskning

212. Komiteen søger at fremme kapacitetsopbygning i medlemsstaterne i overensstemmelse med de strategiske målsætninger.

Budapest-deklarationen om verdensarv (2002).

Den globale uddannelsesstrategi

213. I anerkendelse af det høje kompetenceniveau og den tværfaglige tilgang, der er nødvendig for at beskytte, bevare, præsentere og/eller pleje verdensarven, har komiteen vedtaget en global uddannelsesstrategi for verdens kultur- og naturarv. Strategiens primære formål er at sikre, at de nødvendige kompetencer udvikles hos en lang række aktører med henblik på at forbedre gennemførelsen af konventionen. For at undgå overlappning og sikre en effektiv gennemførelse af strategien vil komiteen tilstræbe sammenhæng med andre initiativer, f.eks. den globale strategi for en repræsentativ, afbalanceret og troværdig verdensarvliste samt regelmæssig rapportering. En gang om året vil komiteen gennemgå relevante problemer i forbindelse med uddannelse, vurdere uddannelsesbehovet, gennemgå årsrapporter om uddannelsesinitiativer og udstede anbefalinger for fremtidige uddannelsesinitiativer.

Den globale uddannelsesstrategi for verdens kultur- og naturarv blev vedtaget på Verdensarvkomiteens 25. samling (Helsinki, Finland, 2001) (jf. BILAG X til dokument WHC-01/CONF.208/24).

Nationale uddannelsesstrategier og regionalt samarbejde

214. Medlemsstaterne tilskyndes til at sikre, at deres personale og specialister på alle niveauer har tilstrækkelig uddannelse. Derfor tilskyndes medlemsstaterne til at udarbejde nationale uddannelsesstrategier, der omfatter regionalt samarbejde på uddannelsesområdet.

Forskning

215. Komiteen udvikler og koordinerer internationalt samarbejde inden for forskning, som er påkrævet med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af *konventionen*. Endvidere tilskyndes medlemsstaterne til at stille ressourcer til rådighed for forskning, eftersom viden og forståelse er afgørende for at kunne identificere, forvalte og overvåge verdensarvværdier.

International hjælp

216. Medlemsstaterne kan anmode Verdensarvfonden om hjælp til uddannelse og forskning (jf. kapitel VII).

VI.C Skærpelse af bevidstheden samt uddannelse

Skærpelse af bevidstheden

217. Medlemsstaterne tilskyndes til at skærpe bevidstheden om behovet for at bevare verdensarven. De bør navnlig sikre, at en værdis verdensarvstatus markeres og formidles i tilstrækkelig grad på stedet.
218. Sekretariatet yder hjælp til medlemsstaterne i forbindelse med udvikling af aktiviteter, der har til formål at skærpe offentlighedens bevidsthed om *konventionen* og oplyse offentligheden om de farer, der truer verdensarven. Sekretariatet rådgiver medlemsstaterne med hensyn til udarbejdelse og gennemførelse af formidlings- og oplysningsprojekter på stedet, som finansieres via international hjælp. Rådgivning om sådanne projekter kan også indhentes hos de rådgivende organer og relevante statslige organer.

Uddannelse

219. Verdensarvkomiteen tilskynder til og støtter udarbejdelse af uddannelsesmaterialer, -aktiviteter og -programmer.

International hjælp

220. Medlemsstaterne tilskyndes til at arrangere uddannelsesaktiviteter i forbindelse med verdensarv, så vidt muligt med deltagelse af skoler, universiteter, museer og andre lokale og nationale uddannelsesinstitutioner.

Artikel 27, stk. 2, i
*konventionen om
verdensarv.*

- 221.** I samarbejde med UNESCO's uddannelsesområde og andre samarbejdspartnere udarbejder og offentliggør sekretariatet et classesæt om verdensarv, "World Heritage in Young Hands", til brug på de ældste klassetrin i skoler over hele verden. Sættet kan tilpasses andre uddannelsesniveauer.
- "World Heritage in Young Hands" findes på følgende websted
<http://whc.unesco.org/education/index.htm>
- 222.** Medlemsstaterne kan anmode Verdensarvfonden om international hjælp til udarbejdelse og gennemførelse af aktiviteter eller programmer til skærpelse af bevidsthed eller uddannelse (jf. kapitel VII).

VII. VERDENSARVFONDEN OG INTERNATIONAL HJÆLP

VII.A Verdensarvfonden

223. Verdensarvfonden er en båndlagt fond, der er oprettet ved *konventionen* i overensstemmelse med UNESCO's finansregulativ. Fondens midler består af obligatoriske og frivillige bidrag fra *konventionens* medlemsstater samt andre midler med hjemmel i fondsregulativerne. Artikel 15 i *konventionen om verdensarv*.
224. Fondens finansregulativ findes i dokument WHC/7 på følgende websted: <http://whc.unesco.org/en/financialregulations>.

VII.B Mobilisering af andre tekniske og økonomiske ressourcer og partnerskaber til støtte for *konventionen om verdensarv*

225. Verdensarvfonden benyttes i videst muligt omfang til at mobilisere yderligere midler til international hjælp fra andre kilder.
226. Komiteen har besluttet, at bidrag til Verdensarvfonden til kampagner om international hjælp og andre UNESCO-projekter i forbindelse med en værdi, der er optaget på verdensarvlisten, accepteres og anvendes som international hjælp i henhold til *konventionens* kapitel V og i overensstemmelse med den fastlagte metode til udførelse af kampagnen eller projektet.
227. Medlemsstaterne opfordres til at støtte *konventionen* med midler ud over de obligatoriske bidrag til Verdensarvfonden. Den frivillige støtte kan være i form af yderligere bidrag til Verdensarvfonden eller direkte økonomiske eller tekniske bidrag til værdier. Artikel 15, stk. 3, i *konventionen om verdensarv*.
228. Medlemsstaterne tilskyndes til at deltage i internationale indsamlingskampagner, der iværksættes af UNESCO med det formål at beskytte verdensarven.
229. Medlemsstater og andre, der forventer at bidrage til sådanne kampagner eller andre UNESCO-projekter til støtte for verdensarvværdier, tilskyndes til at bidrage via Verdensarvfonden.
230. Medlemsstaterne tilskyndes til at fremme oprettelse af nationale, offentlige og private fonde eller sammenslutninger med det formål at skaffe midler til fordel for bevaring af verdensarv. Artikel 17 i *konventionen om verdensarv*.

231. Sekretariatet yder støtte til mobilisering af økonomiske og tekniske ressourcer til bevaring af verdensarv. Derfor indgår sekretariatet i partnerskaber med offentlige og private institutioner i overensstemmelse med Verdensarvkomiteens beslutninger og retningslinjer samt UNESCO-regulativerne.

232. Sekretariatet skal henholde sig til "Forskrifter for UNESCO's samarbejde med private ikke-budgetmæssige finansieringskilder" og "Retningslinjer for mobilisering af private midler og kriterier for udvælgelse af potentielle partnere" i forbindelse med ekstern indsamling af midler til fordel for Verdensarvfonden. Dokumenterne findes på følgende websted: <http://whc.unesco.org/en/privatefunds>.

"Forskrifter for UNESCO's samarbejde med private ikke-budgetmæssige finansieringskilder" (bilag til beslutning 149 EX/Dec. 7.5) og "Retningslinjer for mobilisering af private midler og kriterier for udvælgelse af potentielle partnere" (bilag til beslutning 156 EX/Dec. 9.4).

VII.C International hjælp

233. I henhold til *konventionen* ydes international hjælp til medlemsstater til beskyttelse af verdens kultur- og naturarv, der befinder sig på deres territorium, og som er optaget på eller potentielt er egnet til optagelse på verdensarvlisten. International hjælp betragtes som et supplement til den nationale indsats for bevaring og forvaltning af værdier på verdensarvlisten og den tentative liste, når der ikke kan opnås tilstrækkelige midler på nationalt niveau.

Jf. artikel 13, stk. 1 og 2, samt artikel 19-26 i *konventionen om verdensarv*.

234. International hjælp finansieres hovedsagelig fra Verdensarvfonden, der er oprettet i henhold til *konventionen om verdensarv*. Komiteen fastlægger budgettet for international hjælp hvert andet år.

Kapitel IV i *konventionen om verdensarv*.

235. Verdensarvkomiteen koordinerer og fordeler de forskellige typer international hjælp efter anmodning fra medlemsstaterne. De forskellige typer international hjælp, som er beskrevet i oversigtstabellen nedenfor, er som følger (i prioriteret rækkefølge):

Beslutning 30 COM 14A

- a) Nødhjælp
- b) Hjælp til forberedelse
- c) Hjælp til bevaring og forvaltning (herunder hjælp til uddannelse og forskning, teknisk samarbejde samt formidling og oplysning).

VII.D Principper og prioriteringer for international hjælp

- 236.** International hjælp til værdier på listen over verdensarv i fare prioriteres. Komiteen har oprettet en særlig budgetkonto for at sikre, at en væsentlig del af hjælpen fra Verdensarvfonden tildeles værdier, der er optaget på listen over verdensarv i fare. Artikel 13, stk. 1, i *Fonden om verdensarv*.
- 237.** Medlemsstater, der er i restance med betaling af obligatoriske eller frivillige bidrag, er ikke berettiget til international hjælp. Denne bestemmelse gælder dog ikke anmodninger om nødhjælp. Beslutning 13 COM XII.34.
- 238.** For at fremme de strategiske målsætninger bevilger komiteen også international hjælp i overensstemmelse med de regionale programmets prioriteringer. Regionale programmer vedtages som opfølgning på de regelmæssige rapporter og gennemgås regelmæssigt af komiteen alt efter behovet hos de medlemsstater, der er identificeret i de regelmæssige rapporter (jf. kapitel V). Beslutning 26 COM 17.2, 26 COM 20 og 26 COM 25.3.
- 239.** Ud over prioriteringerne i afsnit 236-238 ovenfor indgår følgende overvejelser også i komiteens beslutninger om international hjælp:
- a) Sandsynligheden for, at hjælpen får en katalysator- eller multiplikatoreffekt ("seed money") og vil fremme økonomiske og tekniske bidrag fra andre kilder
 - b) Hvorvidt anmodningen om international hjælp kommer fra en medlemsstat, som:
 - tilhører gruppen af mindst udviklede lande eller lavindkomstlande som defineret af De Forenede Nationers Økonomiske og Sociale Råds Komite for Udviklingspolitik
 - er et mellemindkomstland i den lave ende af skalaen, som defineret af Verdensbanken
 - er en lille udviklingsøstat (SIDS)
 - befinder sig i en post-konfliktsituation
 - c) Hvor meget det haster med at træffe beskyttelsesforanstaltninger for verdensarvværdier
 - d) Hvorvidt den modtagende medlemsstat har forpligtet sig lovgivningsmæssigt, administrativt og, om muligt, økonomisk til den pågældende aktivitet
 - e) Aktivitetens indflydelse på fremme af de strategiske målsætninger, som komiteen har vedtaget
 - f) I hvor høj grad aktiviteten opfylder de behov, der er identificeret efter fremgangsmåden for reaktiv overvågning og/eller analysen af de regelmæssige regionale rapporter. Afsnit 26 i operationelle retningslinier.

- g) Aktivitetens værdi som eksempel med hensyn til videnskabelig forskning og udvikling af omkostningseffektive bevaringsteknikker
- h) Aktivitetens omkostninger og forventede resultater
- i) Den uddannelsesmæssige værdi både i forbindelse med uddannelse af eksperter og offentligheden.

Beslutning 20 COM
XII.

240. Fordelingen af ressourcer til aktiviteter til fordel for kultur- og naturkomiteen undersøger og træffer beslutning om denne balance med j: 65 % af det samlede budget for international hjælp er øremærket til kulturarvverdier og 65 % til naturarvverdier t.

VII.E Oversigtstabel

Beslutning 31 COM 18B

241.

-

International hjælp	Formål	Budgetloft	Frist for fremsendelse af anmodning	Bemyndiget til at godkende hjælp
Nødhjælp	Der kan anmodes om nødhjælp til at imødegå konstaterede eller potentielle trusler mod værdier på listen over verdensarv i fare eller verdensarvlisten, som har lidt alvorlig skade eller er i overhængende fare for at lide alvorlig skade som følge af pludselige og uventede fænomener. Sådanne fænomener kan f.eks. være jordskred, omfattende brande, eksplosioner, oversvømmelser eller menneskeskabte katastrofer, herunder krig. Nødhjælp finder ikke anvendelse på tilfælde af beskadigelse eller forringelse, der er forårsaget af gradvist forfald, forurening eller erosion. Denne form for hjælp vedrører udelukkende nødsituationer i forbindelse med bevaring af en verdensarv-værdi (jf. beslutning 28 COM 10B 2.c). Hvis det er nødvendigt, kan der bevilges nødhjælp til flere verdensarv-værdier i én medlemsstat (jf. beslutning 6 EXT. COM 15.2). Budgetloftet gælder for en enkelt verdensarv-værdi. Der kan anmodes om denne form for hjælp til: (i) at indføre nødforanstaltninger for at sikre værdien (ii) at udarbejde en nødplan for værdien.	Op til USD 5.000 Mellem USD 5.001 og 75.000 Over USD 75.000	Når som helst Når som helst 1. februar	Direktøren for Verdensarvcentret Komiteens formand Komiteen
Hjælp til forberedelse	Der kan anmodes om denne form for hjælp til: (i) at udarbejde eller ajourføre en national tentativ liste over værdier, der er egnet til optagelse på verdensarvlisten (ii) at arrangere møder med henblik på harmonisering af nationale tentative lister inden for samme geokulturelle område (iii) at udarbejde udpegninger af værdier til optagelse på verdensarvlisten (hvilket kan omfatte forberedelse af en komparativ analyse af værdien i forhold til andre tilsvarende værdier (jf. 3.c i bilag 5) (iv) at udarbejde anmodninger om hjælp til uddannelse og forskning samt teknisk samarbejde vedrørende verdensarv-værdier. Anmodninger fra medlemsstater, der ikke er repræsenteret, eller som er underrepræsenteret på verdensarvlisten, har første prioritet med henblik på hjælp til forberedelse.	Op til USD 5.000 Mellem USD 5.001 og 30.000	Når som helst Når som helst	Direktøren for Verdensarvcentret Komiteens formand

Hjælp til bevaring og forvaltning (herunder uddannelse og forskning, teknisk samarbejde samt formidling og oplysning)	Der kan anmodes om denne form for hjælp til: (i) uddannelse af personale og specialister på alle niveauer inden for identifikation, overvågning, bevaring, forvaltning, præsentation og/eller pleje af verdensarv, med hovedvægt på gruppeuddannelse (ii) videnskabelig forskning til fordel for verdensarvværdier (iii) undersøgelser af de videnskabelige og tekniske problemer i forbindelse med bevaring, forvaltning, præsentation og/eller pleje af verdensarvværdier.	Kun for anmodninger under punkt (i)-(vi): Op til USD 5.000 Mellem USD 5.001 og 30.000 Over USD 30.000	Kun for anmodninger under punkt (i)-(vi): Når som helst Når som helst 1. februar	Kun for anmodninger under punkt (i)-(vi): Direktøren for Verdensarvcentret Komiteens formand Komiteen
	Bemærk: Standardformularen "Application for fellowship" skal anvendes til anmodninger om støtte fra UNESCO til individuelle uddannelseskurser. Formularen fås hos sekretariatet. (iv) indsættelse af eksperter, teknikere og faglært arbejdskraft i forbindelse med bevaring, forvaltning, præsentation og/eller pleje af værdier på listen over verdensarv i fare eller verdensarvlisten (v) levering af udstyr, som medlemsstaten har behov for til bevaring, forvaltning, præsentation og/eller pleje af værdier på listen over verdensarv i fare eller verdensarvlisten (vi) lavt forrentede eller rentefrie lån, som kan være langfristede, til aktiviteter i forbindelse med bevaring, forvaltning, præsentation og/eller pleje af værdier på listen over verdensarv i fare eller verdensarvlisten (vii) på regionalt og internationalt niveau til programmer, aktiviteter og møder, der kan: - skabe interesse for <i>konventionen</i> i landene i en given region - skærpe bevidstheden om forskellige problemer i forbindelse med gennemførelse af <i>konventionen</i> med henblik på mere aktiv deltagelse i gennemførelsen - bidrage til udveksling af erfaringer - stimulere fælles uddannelses-, oplysnings- og formidlingsprogrammer og -aktiviteter, navnlig hvad angår unges deltagelse til fordel for bevaring af verdensarven (viii) på nationalt niveau til: - møder med det specifikke formål at øge kendskabet til <i>konventionen</i> , navnlig blandt unge, eller at oprette nationale sammenslutninger vedrørende verdensarv i overensstemmelse med <i>konventionens</i> artikel 17 - udarbejdelse og drøftelse af uddannelses- og oplysningsmateriale (f.eks. brochurer, publikationer, udstillinger, film, multimedieværktøjer), navnlig rettet mod unge, til generel fremme af <i>konventionen</i> og verdensarvlisten og ikke til fremme af en bestemt værdi.	Kun for anmodninger under punkt (vii) og (viii): Op til USD 5.000 Mellem USD 5.001 og 10.000	Kun for anmodninger under punkt (vii) og (viii): Når som helst Når som helst	Kun for anmodninger under punkt (vii) og (viii): Direktøren for Verdensarvcentret Komiteens formand

VII.F Fremgangsmåde og format

- 242.** Alle medlemsstater, der fremsender anmodninger om international hjælp, tilskyndes til at rådføre sig med sekretariatet og de rådgivende organer i forbindelse med konceptualisering, planlægning og udarbejdelse af anmodninger. Som en hjælp kan medlemsstaterne rekvirere eksempler på godkendte anmodninger om international hjælp.
- 243.** Ansøgningsformularen for international hjælp vises i bilag 8, og de forskellige former for hjælp, beløb, frist for fremsendelse og den ansvarlige for godkendelse fremgår af oversigtstabelen i kapitel VII.E.
- 244.** Anmodningen fremsendes på engelsk eller fransk, behørigt underskrevet af den pågældende UNESCO-nationalkommission, medlemsstatens permanente UNESCO-delegation og/eller det relevante departement eller ministerium, til følgende adresse:

UNESCO World Heritage Centre

7, place de Fontenoy

75352 Paris 07 SP

Frankrig

Tlf.: +33 (0) 1 4568 1276

Fax: +33 (0) 1 4568 5570

E-mail: wh-intassistance@unesco.org

- 245.** Medlemsstaten kan sende anmodninger om international hjælp pr. e-mail, men skal desuden altid sende en officielt underskrevet papirversion. Anmodningen kan også fremsendes ved at udfylde den elektroniske formular på Verdensarvcentrets websted: <http://whc.unesco.org>
- 246.** Det er vigtigt, at alle punkter i ansøgningsformularen udfyldes. Yderligere oplysninger, rapporter osv. kan vedlægges som supplement til anmodningen, hvis det er hensigtsmæssigt eller nødvendigt.

VII.G Bedømmelse og godkendelse af anmodninger om international hjælp

247. Forudsat at en anmodning om hjælp fra en medlemsstat er fuldstændig, behandler sekretariatet, i samarbejde med de rådgivende organer, anmodninger (over USD 5.000) rettidigt som følger.
248. Alle anmodninger om international hjælp vedrørende kulturarv behandles af ICOMOS og ICCROM. Det gælder dog ikke anmodninger for under USD 5.000.
249. Alle anmodninger om international hjælp vedrørende kombineret kultur- og naturarv behandles af ICOMOS, ICCROM og IUCN. Det gælder dog ikke anmodninger for under USD 5.000.
250. Alle anmodninger om international hjælp vedrørende naturarv behandles af IUCN. Det gælder dog ikke anmodninger for under USD 5.000.
251. De rådgivende organers bedømmelseskriterier er skitseret i bilag 9.
252. Alle anmodninger om international hjælp på mere end USD 5.000 bedømmes af et panel bestående af formanden eller en næstformand for Verdensarvkomiteen, repræsentanter for de regionale afdelinger i Verdensarvcentret samt de rådgivende organer. Panelet mødes mindst to gange om året, inden formanden og næstformanden træffer beslutning. Alle anmodninger, der kræver formandens godkendelse, kan fremsendes til sekretariatet når som helst og godkendes af formanden efter behørig bedømmelse.
253. Formanden må ikke godkende anmodninger, der er fremsendt af hans/hendes eget land. Sådanne anmodninger behandles af komiteen.
254. Alle anmodninger, der kræver komiteens godkendelse, skal være sekretariatet i hænde senest den **1. februar**. Sådanne anmodninger forelægges komiteen på dennes næste samling.

Beslutning 13 COM XII.34.

Beslutning 31 COM 18B

Beslutning 31 COM 18B

Beslutning 31 COM 18B

Beslutning 31 COM 18B

Beslutning 31 COM 18B

VII.H Kontraktforhold

- 255.** Der indgås en aftale mellem UNESCO og den pågældende medlemsstat eller dennes repræsentant(er) om gennemførelse af godkendte anmodninger om international hjælp i overensstemmelse med UNESCO's regulativer, på baggrund af den arbejdsplan og det budget, der fremgår af den oprindelige godkendte anmodning.

VII.I Bedømmelse af og opfølgning på international hjælp

- 256.** Overvågning og bedømmelse af gennemførelsen af anmodninger om international hjælp finder sted senest 3 måneder efter aktiviteternes afslutning. Resultaterne samles og vedligeholdes af sekretariatet i samarbejde med de rådgivende organer og undersøges af komiteen med jævne mellemrum.
- 257.** Komiteen gennemgår gennemførelsen og bedømmelsen af samt opfølgningen på international hjælp med henblik på vurdering af hjælpens effektivitet og en eventuel omprioritering.

VIII. VERDENSARVLOGOET

VIII.A Forord

- 258.** På komiteens 2. samling (Washington 1978) vedtog den verdensarvlogoet, som er designet af Michel Olyff. Logoet symboliserer kultur- og naturværdiers indbyrdes afhængighed. Firkanten i midten er en menneskeskabt form, mens cirklen repræsenterer naturen, og de to ting er tæt forbundet med hinanden. Logoet er rundt, som verden, men er samtidig et symbol på beskyttelse. Det symboliserer *konventionen* og medlemsstaternes overholdelse heraf og skal samtidig identificere værdier, der er optaget på verdensarvlisten. Det associeres med offentlighedens viden om *konventionen* og står for *konventionens* troværdighed og prestige. Det repræsenterer først og fremmest den universelle betydning, som *konventionen* står for.
- 259.** Komiteen besluttede, at kunstnerens forslag til logo kunne bruges i alle farver og størrelser, alt efter formålet, de tekniske muligheder og kunstneriske overvejelser. På logoet skal der altid stå "WORLD HERITAGE . PATRIMOINE MONDIAL". I stedet for "PATRIMONIO MUNDIAL" kan der stå en oversættelse på det pågældende sprog i det land, hvor logoet skal bruges.
- 260.** For at sikre at logoet bliver så synligt som muligt og samtidig hindre uautoriseret brug, vedtog komiteen på sin 22. samling (Kyoto, 1998) retningslinjer og principper for anvendelse af verdensarvlogoet ("Guidelines and Principles for the Use of the World Heritage Emblem"), som er skitseret i de følgende afsnit.
- 261.** Selv om logoet ikke nævnes i *konventionen*, har komiteen fremmet anvendelsen af logoet for at identificere værdier, som er beskyttet af *konventionen* og optaget på verdensarvlisten siden indførelsen af listen i 1978.
- 262.** Verdensarvkomiteen er ansvarlig for at regulere anvendelsen af verdensarvlogoet og udarbejde forskrifter for, hvordan det må anvendes.
- 263.** Ifølge komiteens beslutning på dens 26. samling (Budapest, 2002), er verdensarvlogoet, navnet "World Heritage" og afledte former heraf ved at blive registreret i henhold til artikel 6 i Pariserkonventionen om beskyttelse af industriel ejendomsret og er derfor beskyttet.

Beslutning 26 COM 15.

264. Logoet har også potentiale i forbindelse med indsamlinger, som kan udnyttes til at forbedre markedsføringsværdien af produkter, som det skal kædes sammen med. Der skal sikres en balance mellem på den ene side at anvende logoet til at fremme *konventionens* formål og optimere kendskabet til den over hele verden og på den anden side at hindre misbrug af logoet til unøjagtig, uhensigtsmæssig og uautoriseret kommerciel brug eller andre formål.
265. Retningslinjerne og principperne for anvendelse af logoet samt metoderne til kvalitetskontrol må ikke være en hindring for samarbejde om formidlingsaktiviteter. De myndigheder, som er ansvarlige for at gennemgå og træffe beslutning om anvendelsen af logoet (se nedenfor), har brug for parametre som beslutningsgrundlag.

VIII.B Anvendelighed

266. De anførte retningslinjer og principper dækker alle de foreslåede anvendelser af logoet, hvad angår:
- Verdensarvcentret
 - UNESCO's publikationskontor og andre UNESCO-organer
 - Organer eller nationalkommissioner, der er ansvarlige for at gennemføre *konventionen* i de enkelte medlemsstater
 - Verdensarvværdier
 - Andre kontraherende parter, navnlig dem, der hovedsagelig har et kommercielt formål.

VIII.C Medlemsstaternes ansvar

267. *Konventionens* medlemsstater skal træffe alle mulige foranstaltninger til at hindre, at logoet i deres respektive lande anvendes af grupper eller til formål, som ikke udtrykkeligt er godkendt af komiteen. Medlemsstaterne tilskyndes til at udnytte deres nationale lovgivning i fuld udstrækning, herunder varmerkellovgivning.

VIII.D At øge passende anvendelse af verdensarvlogoet

268. Værdier, som er optaget på verdensarvlisten, markeres med verdensarvlogoet sammen med UNESCO-logoet, og logoerne placeres således, at de ikke generer udsigten til den pågældende værdi.

Fremstilling af mindetavler for optagelse af værdien på verdensarvlisten

269. Når en værdi er optaget på verdensarvlisten, skal medlemsstaten

om muligt opsætte en mindetavle for optagelsen. Mindetavlerne skal oplyse indbyggerne i det pågældende land samt udenlandske besøgende om, at værdien har en særlig kvalitet, der anerkendes af det internationale samfund. Med andre ord er der tale om en exceptionel værdi af interesse ikke kun for et land, men for hele verden. Mindetavlerne har dog også en anden funktion, nemlig at oplyse offentligheden om *konventionen om verdensarv* eller i det mindste om begrebet verdensarv og verdensarvlisten.

270. Komiteen har vedtaget følgende retningslinjer for disse mindetavler:

- a) Tavlen placeres således, at den nemt kan ses af besøgende, men uden at skæmme værdien.
- b) Verdensarvlogoet skal vises på tavlen.
- c) Teksten skal nævne værdiens særlige universelle betydning. I den forbindelse kan det være nyttigt at give en kort beskrivelse af værdiens særlige egenskaber. Hvis medlemsstaten ønsker det, kan den bruge beskrivelsen i forskellige verdensarvpublikationer eller verdensarvudstillingen, som kan rekvireres hos sekretariatet.
- d) Teksten skal henvise til *konventionen om verdensarv* og især til verdensarvlisten og den internationale anerkendelse, der ligger bag optagelsen på listen (det er dog ikke nødvendigt at nævne, på hvilken samling i komiteen værdien blev optaget). Det kan være hensigtsmæssigt at skrive teksten på flere sprog i forbindelse med værdier, der har mange udenlandske besøgende.

271. Komiteen foreslår følgende tekst som eksempel:

"(Værdiens navn) er optaget på verdensarvlisten i henhold til *konventionen om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv*. Optagelse på listen er udtryk for den særlige universelle betydning af en kultur- eller naturværdi, som fortjener beskyttelse til gavn for hele menneskeheden."

272. Denne tekst efterfølges af en kort beskrivelse af den pågældende værdi.

273. Desuden skal de nationale myndigheder tilskynde til at anvende logoet i vid udstrækning i forbindelse med verdensarvværdier, f.eks. på brevhoved, brochurer eller personalets uniformer.

274. Tredjeparter, som har fået tilladelse til at fremstille kommunikationsprodukter i forbindelse med *konventionen om verdensarv* og verdensarvværdier, skal sikre, at logoet er synligt i passende grad. De må ikke skabe et andet logo eller mærke for det pågældende produkt.

VIII.E Principper for anvendelse af verdensarvlogoet

275. De ansvarlige myndigheder anmodes herefter om at anvende følgende principper i deres beslutninger om anvendelse af logoet:

- a) Logoet anvendes i forbindelse med alle projekter, der i væsentlig grad er forbundet med arbejdet med *konventionen*, herunder, så vidt det er teknisk og juridisk muligt, de projekter, der allerede er godkendt og vedtaget, med henblik på at fremme *konventionen*.
- b) En beslutning om at godkende anvendelse af logoet afhænger i høj grad af kvaliteten og indholdet af det produkt, det skal kædes sammen med, og ikke af mængden af produkter, der skal markedsføres, eller det forventede økonomiske afkast. Det vigtigste godkendelseskriterium bør være den uddannelsesmæssige, videnskabelige, kulturelle eller kunstneriske værdi af det foreslåede produkt i forhold til principperne og værdierne for verdensarv. Der bør ikke gives rutinemæssig godkendelse til at anbringe logoet på produkter, som ikke har nogen eller kun har en meget begrænset uddannelsesmæssig værdi, f.eks. krus, t-shirts, nåle og andre turistsouvenirer. Ved særlige lejligheder overvejes det at gøre undtagelser, f.eks. i forbindelse med komiteens møder og afsløring af mindetavler.
- c) Enhver beslutning vedrørende tilladelse til at anvende logoet skal være helt utvetydig og i overensstemmelse med de udtrykkelige og implicite målsætninger og værdier i *konventionen om verdensarv*.
- d) Erhvervsvirksomheder må kun anvende logoet direkte på deres eget materiale som udtryk for deres støtte til verdensarven, hvis de har fået tilladelse hertil i overensstemmelse med disse principper. Komiteen anerkender imidlertid, at enkeltpersoner, organisationer eller virksomheder frit kan offentliggøre eller fremstille materiale vedrørende verdensarvværdier, men i overensstemmelse med disse retningslinjer og principper er det udelukkende komiteen, som kan give officiel tilladelse til anvendelse af verdensarvlogoet i den forbindelse.

- e) Der gives normalt kun tilladelse til andre kontraherende parters anvendelse af logoet, hvis den foreslåede brug direkte vedrører verdensarvværdier. Tilladelsen kan gives efter godkendelse fra de nationale myndigheder i de berørte lande.
- f) Såfremt der ikke er nogen bestemt verdensarvværdi involveret, eller en verdensarvværdi ikke er det primære fokus i den foreslåede anvendelse, f.eks. i tilfælde af generelle seminarer og/eller workshops om videnskabelige emner eller bevaringsteknikker, gives tilladelsen kun efter udtrykkelig godkendelse i overensstemmelse med disse retningslinjer og principper. Anmodninger om tilladelse til en sådan anvendelse skal omfatte specifik dokumentation for, hvordan den foreslåede anvendelse forventes at bidrage til arbejdet med *konventionen*.
- g) Tilladelse til at anvende logoet må kun gives til rejsebureauer, luftfartsselskaber eller andre primært kommercielle virksomheder under særlige omstændigheder, og når det kan påvises, at det gavner verdensarven generelt eller bestemte verdensarvværdier. Anmodninger om tilladelse til en sådan anvendelse kræver godkendelse i overensstemmelse med disse retningslinjer og principper samt samtykke fra de nationale myndigheder i de lande, der specifikt berøres.

Sekretariatet må ikke modtage reklame, rejser eller andre gaver i promoveringsøjemed fra rejsebureauer eller andre lignende virksomheder til gengæld for eller i stedet for et honorar for anvendelse af logoet.

- h) Når der forventes kommercielle fordele, skal sekretariatet sikre, at Verdensarvfonden får en rimelig andel af indtægterne, samt indgå en kontrakt eller en anden aftale, der dokumenterer principperne for projektet og fordelingen af indtægter til Verdensarvfonden. I alle tilfælde af kommerciel brug afholdes alle omkostninger - ud over de nominelle omkostninger - vedrørende medgået tid og personale, som af sekretariatet eller andre vurderingsansvarlige tildeles et initiativ, fuldt ud af den part, der anmoder om tilladelse til at anvende logoet.

Endvidere opfordres de nationale myndigheder til at sikre, at deres værdier eller Verdensarvfonden får en rimelig andel af indtægterne samt til at dokumentere principperne for projektet og fordelingen af indtægter.

- i) Såfremt der søges sponsorer til fremstilling af produkter, som sekretariatet finder det nødvendigt at distribuere, skal valget af en eller flere samarbejdspartnere i det mindste være i overensstemmelse med kriterierne i "Forskrifter for UNESCO's samarbejde med private, ikke-budgetmæssige finansieringskilder" og "Retningslinjer for mobilisering af private midler og kriterier for udvælgelse af potentielle partnere" samt med eventuel yderligere vejledning vedrørende indsamling, som komiteen måtte fastsætte. Nødvendigheden af sådanne produkter skal tydeliggøres og begrundes i skriftlige præsentationer, som kræver godkendelse som foreskrevet af komiteen.

"Forskrifter for UNESCO's samarbejde med private ikke-budgetmæssige finansieringskilder" (bilag til beslutning 149 EX/Dec. 7.5) og "Retningslinjer for mobilisering af private midler og kriterier for udvælgelse af potentielle partnere" (bilag til beslutning 156 EX/Dec. 9.4).

VIII.F Fremgangsmåde for tilladelse til at anvende verdensarvlogoet

Simpel aftale med de nationale myndigheder

276. Nationale myndigheder kan give tilladelse til at anvende logoet til en national enhed, forudsat at projektet, hvad enten det er nationalt eller internationalt, kun vedrører verdensarvværdier, der befinder sig på samme nationale territorium. De nationale myndigheders beslutning er underlagt retningslinjerne og principperne.
277. Medlemsstaterne opfordres til at give sekretariatet navn og adresse på de myndigheder, der er ansvarlige for forvaltning af logoets anvendelse.

Cirkulære af 14. april 1999
http://whc.unesco.org/circs/circ_99-4e.pdf

Aftale, der kræver kvalitetskontrol af indholdet

278. Enhver anden anmodning om anvendelse af logoet skal følge nedenstående:
- a) En anmodning, der omfatter formålet med anvendelsen af logoet, hvor længe anvendelsen varer, samt den territoriale gyldighed, sendes til direktøren for Verdensarvcentret.
- b) Direktøren for Verdensarvcentret er bemyndiget til at give tilladelse til anvendelse af logoet i overensstemmelse med retningslinjerne og principperne. Hvad angår tilfælde, der ikke er omfattet af eller ikke i tilstrækkelig grad er omfattet af retningslinjerne og principperne, henviser direktøren sagen til formanden, som kan vælge at henvise sagen til komiteen med henblik på endelig afgørelse i de vanskeligste tilfælde. En årlig rapport om tilladt anvendelse af logoet forelægges komiteen.

- c) Tilladelse til at anvende logoet i forbindelse med væsentlige produkter, der distribueres bredt i en ikke nærmere defineret periode, er betinget af, at producenten forpligter sig til at rådføre sig med de berørte lande med henblik på at sikre deres godkendelse af tekster og billeder, der illustrerer værdier på deres territorium, uden omkostninger for sekretariatet. Dette skal dokumenteres. Teksten til godkendelse skal foreligge enten på et af komiteens officielle sprog eller på det berørte lands sprog. En model, som medlemsstaterne kan bruge ved godkendelse af anvendelse af logoet over for tredjemand, er skitseret nedenfor.

Formular for godkendelse af indhold:

[Navn på det ansvarlige nationale organ], som er officielt udpeget som det ansvarlige organ for godkendelse af teksters indhold samt fotografier vedrørende verdensarvværdier, der befinder sig på **[landets navn]**s territorium, bekræfter herved over for **[producentens navn]**, at producentens fremsendte tekst og billeder vedrørende verdensarvværdien eller -værdierne **[værdierne navn] [er godkendt] [er godkendt på betingelse af følgende ændringer] [ikke er godkendt]**.

(Det ikke ønskede slettes, og en rettet udgave af teksten eller en underskrevet liste over rettelser fremsendes eventuelt).

Bemærkninger:

Det anbefales, at den ansvarlige nationale embedsmand sætter sine initialer på hver side tekst.

De nationale myndigheder har én måned fra anerkendelsen af modtagelse til at godkende indholdet, hvorefter producenten kan udlede, at indholdet er godkendt stiltiende, medmindre de ansvarlige nationale myndigheder skriftligt anmoder om en længere frist.

Teksterne forelægges de nationale myndigheder på et af komiteens to officielle sprog eller på det officielle sprog (eller et af de officielle sprog) i det land, hvor værdierne befinder sig, efter begge parter ønsker.

- d) Efter at have gennemgået anmodningen og fundet den acceptabel kan sekretariatet indgå en aftale med den pågældende partner.
- e) Såfremt direktøren for Verdensarvcentret finder, at den foreslåede anvendelse af logoet ikke er acceptabel, meddeler sekretariatet dette skriftligt til den part, der har indgivet anmodningen.

VIII.G Medlemsstaternes ret til at udføre kvalitetskontrol

279. Tilladelse til at anvende logoet er uløseligt forbundet med kravet om, at de nationale myndigheder kan kvalitetskontrollere de produkter, som logoet kædes sammen med.

- a) *Konventionens* medlemsstater er de eneste, der er bemyndiget til at godkende indholdet (billeder og tekst) af alle distribuerede produkter med verdensarvlogoet med hensyn til de værdier, der befinder sig på medlemsstaternes territorium.
- b) Medlemsstater, hvor logoet er lovmæssigt beskyttet, skal gennemgå anvendelsen heraf.
- c) Andre medlemsstater kan vælge at gennemgå den foreslåede anvendelse eller henvise dette til sekretariatet. Medlemsstaterne er ansvarlige for at udpege en ansvarlig national myndighed og orientere sekretariatet om, hvorvidt de ønsker at gennemgå de foreslåede anvendelser eller identificere uhensigtsmæssig anvendelse. Sekretariatet fører en liste over ansvarlige nationale myndigheder.

IX. OPLYSNINGSKILDER

IX.A Oplysninger, som sekretariatet arkiverer

280. Sekretariatet fører en database over alle dokumenter i forbindelse med Verdensarvkomiteen og generalforsamlingen for medlemsstater af *konventionen om verdensarv*. Databasen findes på følgende websted:
<http://whc.unesco.org/en/statutorydoc>
281. Sekretariatet sikrer, at tentative lister, udpegninger af verdensarv, herunder kopier af kort og relevante oplysninger, der modtages fra medlemsstaterne, arkiveres i papirudgave og elektronisk form, hvor det er muligt. Sekretariatet varetager endvidere arkivering af relevante oplysninger vedrørende optagne værdier, herunder bedømmelser og andre dokumenter udarbejdet af de rådgivende organer, korrespondance og rapporter modtaget fra medlemsstaterne (herunder rapporter om reaktiv overvågning og regelmæssige rapporter) samt korrespondance og materiale fra sekretariatet og Verdensarvkomiteen.
282. Arkiveret materiale opbevares i en form, der er egnet til langtidsopbevaring. Der træffes foranstaltninger til opbevaring af papirudgaver og/eller elektroniske udgaver. Sekretariatet sørger for at sende kopier til medlemsstaterne efter anmodning.
283. Udpegninger af værdier, som komiteen har valgt at optage på verdensarvlisten, stilles til rådighed i forbindelse med høringer. Medlemsstaterne skal sørge for, at udpegningen lægges ud på deres eget websted og meddele sekretariatet dette. Medlemsstater, der udarbejder udpegninger, ønsker måske at bruge disse oplysninger som vejledning i forbindelse med identifikation og udpegning af værdier på deres eget territorium.
284. De rådgivende organers bedømmelse af de enkelte udpegninger og komiteens beslutning om udpegningerne findes på følgende websted: <http://whc.unesco.org/en/advisorybodies>

IX.B Specifikke oplysninger til medlemmer af Verdensarvkomiteen og andre medlemsstater

285. Sekretariatet fører to elektroniske distributionslister: en for medlemmerne af komiteen (wh-committee@unesco.org) og en for alle medlemsstaterne (wh-states@unesco.org). Medlemsstaterne anmodes om at fremsende alle relevante e-mail-adresser med henblik på disse lister. De elektroniske distributionslister, som supplerer, men ikke erstatter de

traditionelle kommunikationskanaler, gør det muligt for sekretariatet at sende aktuelle meddelelser om tilgængelige dokumenter, ændringer af tidsplaner for møder samt andre emner, der er relevante for komiteens medlemmer samt medlemsstaterne.

- 286.** Cirkulærer til medlemsstaterne findes på følgende websted:

<http://whc.unesco.org/en/circularletters>

Sekretariatet har et andet websted med begrænset adgang, som er knyttet til det offentlige websted. Dette andet websted indeholder specifikke oplysninger for medlemmer af komiteen, andre medlemsstater og de rådgivende organer.

- 287.** Endvidere fører sekretariatet en database over komiteens beslutninger samt resolutioner vedtaget på generalforsamlingen for medlemsstaterne. Databasen findes på følgende websted: <http://whc.unesco.org/en/decisions>

Beslutning 28
COM 9.

IX.C. Offentligt tilgængelige oplysninger og publikationer

- 288.** Sekretariatet giver adgang til oplysninger, der er klassificeret som offentligt tilgængelige og ikke underlagt copyright, om verdensarvværdier og andre relevante forhold.

- 289.** Oplysninger om emner i forbindelse med verdensarv findes på sekretariatets websted (<http://whc.unesco.org>), på de rådgivende organers websteder og på biblioteker. Litteraturlisten indeholder en liste over databaser, der findes på internettet, samt links til databaserne.

- 290.** Sekretariatet producerer en lang række publikationer om verdensarv, herunder verdensarvlisten, listen over verdensarv i fare, korte beskrivelser af verdensarvværdier, World Heritage Papers-serien, nyhedsbreve, brochurer og informationssæt. Desuden står sekretariatet for andet oplysningsmateriale, som er målrettet til eksperter og offentligheden. Listen over publikationer om verdensarv findes i litteraturlisten eller på følgende websted: <http://whc.unesco.org/en/publications>. Oplysningsmaterialerne sendes direkte ud til offentligheden eller via de nationale og internationale netværk, der er oprettet af medlemsstaterne eller verdensarvpartnerne.

BILAG

MODEL FOR
RATIFICERINGS/
GODKENDELSESDOKUMENT

Idet konventionen om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv blev vedtaget den 16. november 1972 på generalkonferencen for De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur (UNESCO) under dennes 17. samling,

har s regering nu behandlet nævnte *konvention* og

ratificerer hermed konventionen og

godkender og forpligter sig til loyalt at

overholde de bestemmelser, der er indeholdt heri.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har jeg underskrevet og forseglet dette dokument.

Underskrevet i den 20

(*Segl*)

Underskrevet af statsoverhovedet,

regeringschefen eller

udenrigsministeren

-
- Model for ratificerings-/godkendelsesdokument kan rekvireres hos UNESCO Verdensarvcenter eller downloades fra følgende websted:
Den originale, underskrevne version af den udfyldte formular – helst med en officiel oversættelse til engelsk eller fransk – sendes til: Director-General, UNESCO, 7 place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, Frankrig

MODEL FOR
TILTRÆDELSESDOKUMENT

Idet konventionen om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv blev vedtaget den 16. november 1972 på generalkonferencen for De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur (UNESCO) under dennes 17. samling,

hars regering nu behandlet nævnte *konvention* og tiltræder hermed *konventionen* og forpligter sig til loyalt at overholde de bestemmelser, der er indeholdt heri.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har jeg underskrevet og forseglet dette dokument.

Underskrevet iden 20

(Segl)

*Underskrevet af statsoverhovedet,
regeringschefen eller
udenrigsministeren*

-
- Model for tiltrædelsesdokument kan rekvireres hos UNESCO Verdensarvcenter eller downloades fra følgende websted: <http://whc.unesco.org/en/modelratification>
 - Den originale, underskrevne version af den udfyldte formular – helst med en officiel oversættelse til engelsk eller fransk – sendes til: Director-General, UNESCO, 7 place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, Frankrig

FORMAT FOR INDSENDELSE AF TENTATIVE LISTER

MEDLEMSSTAT:

Indsendelsen er udarbejdet af:

INDSENDELSESDATO:

Navn:

E-mail:

Adresse:

Fax:

Institution:

Telefon:

VÆRDIENS NAVN:

Delstat, provins eller region:

Længdegrad og breddegrad eller UTM-koordinater:

BESKRIVELSE:

Begrundelse for særlig universel betydning:

(Foreløbig identifikation af værdien af den værdi, der er berettiget til optagelse på verdensarvlisten)

Følgende kriterier er opfyldt [jf. afsnit 77 i de *operationelle retningslinjer*]:

(Afkryds de valgte kriterier, og begrund anvendelsen af hvert kriterium herunder)

(i)	(ii)	(iii)	(iv)	(v)	(vi)	(vii)	(viii)	(ix)	(x)
-----	------	-------	------	-----	------	-------	--------	------	-----

Erklæring om autenticitet og/eller integritet [jf. afsnit 78-95 i de *operationelle retningslinjer*]:

Sammenligning med andre, lignende værdier:

(Som led i sammenligningen skitseres ligheder med andre værdier, der eventuelt er opført på verdensarvlisten, og ikke det, der gør værdien til noget særligt)

-
- Format for indsendelse af tentative lister kan rekvireres hos UNESCO Verdensarvcenter eller downloades fra følgende websted: <http://whc.unesco.org/en/tentativelists>
 - Yderligere vejledning til udarbejdelse af tentative lister findes i afsnit 62-67 i de *operationelle retningslinjer*.
 - På følgende websted findes et eksempel på en udfyldt tentativ liste: <http://whc.unesco.org/en/tentativelists>
 - Alle tentative lister, der er indsendt af medlemsstaterne, kan ses på følgende websted: <http://whc.unesco.org/en/tentativelists>
 - Den originale, underskrevne version af den udfyldte formular for indsendelse af tentative lister sendes, på engelsk eller fransk, til: UNESCO World Heritage Centre, 7 place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, Frankrig
 - Medlemsstaterne tilskyndes til også at indsende oplysningerne elektronisk (på diskette eller cd-rom) eller via e-mail til wh-tentativelists@unesco.org

RETNINGSLINJER FOR OPTAGELSE AF SPECIFIKKE TYPER VÆRDIER PÅ VERDENSARVLISTEN¹

INDLEDNING

1. Dette bilag indeholder oplysninger om specifikke typer værdier og kan benyttes af medlemsstaterne som vejledning i forbindelse med udarbejdelse af udpegninger af værdier til optagelse på verdensarvlisten. Følgende oplysninger er retningslinjer, der benyttes i forbindelse med kapitel II i de *operationelle retningslinjer*, der indeholder kriterier for optagelse af værdier på verdensarvlisten.
2. Komiteen har godkendt de afgørelser, der er truffet på ekspertmøder vedrørende kulturlandskaber, byer, kanaler og ruter (del I nedenfor).
3. I del II omtales rapporter fra andre ekspertmøder, der er afholdt på foranledning af Verdensarvkomiteen og inden for rammerne af den globale strategi for en repræsentativ, afbalanceret og troværdig verdensarvliste.
4. Del III indeholder forskellige komparative og tematiske undersøgelser udarbejdet af de rådgivende organer.

I. KULTURLANDSKABER, BYER, KANALER OG RUTER

5. Verdensarvkomiteen har identificeret og defineret flere specifikke typer kultur- og naturværdier og har vedtaget specifikke retningslinjer, der skal gøre det lettere at bedømme sådanne værdier, når de er udpeget til optagelse på verdensarvlisten. Til dato omfatter retningslinjerne følgende kategorier, men flere vil sandsynligvis blive tilføjet med tiden:
 - a) Kulturlandskaber
 - b) Historiske byer og bycentre
 - c) Verdensarvkanaler
 - d) Verdensarvruter

KULTURLANDSKABER²

Definition

6. Kulturlandskaber er kulturelle værdier, der repræsenterer "kombinationer af natur- og menneskeskabte værker" som anført i *konventionens* artikel 1. De viser udviklingen inden for menneskeskabte samfund og bosættelser i løbet af tiden under indflydelse af de fysiske begrænsninger og/eller muligheder i deres naturlige miljø og skiftende samfundsmæssige, økonomiske og kulturelle kræfter – både eksterne og interne.

¹ Komiteen kan udarbejde yderligere retningslinjer for andre typer værdier i fremtiden.

² Denne tekst er udarbejdet af en ekspertgruppe for kulturlandskaber (La Petite Pierre, Frankrig, 24. – 26. oktober 1992) (jf. dokumentet *WHC-92/CONF.202/10/Add*). Teksten blev på Verdensarvkomiteens 16. samling (Santa Fe 1992) godkendt til optagelse i de *operationelle retningslinjer* (jf. dokumentet *WHC-92/CONF.002/12*).

7. De udvælges både på grund af deres særlige universelle betydning og deres repræsentative karakter i forhold til en klart defineret geokulturel region og på grund af deres betydning som eksempel på væsentlige og distinkte kulturelementer i den pågældende region.
8. Udtrykket "kulturlandskab" omfatter mangfoldige eksempler på samspillet mellem mennesket og naturen.
9. Kulturlandskaber afspejler ofte specifikke teknikker til bæredygtig udnyttelse af jord i forhold til de egenskaber og begrænsninger, der sættes af det naturlige miljø, hvor de findes, og et specifikt åndeligt forhold til naturen. Beskyttelse af kulturlandskaber kan bidrage til moderne teknikker til bæredygtig udnyttelse af jorden og til at vedligeholde eller forbedre naturværdier i landskabet. Den fortsatte eksistens af traditionelle former for udnyttelse af jorden understøtter den biologiske mangfoldighed i mange regioner i verden. Beskyttelse af traditionelle kulturlandskaber kan derfor bidrage til at bevare den biologiske mangfoldighed.

Definition og kategorier

10. Kulturlandskaber kan opdeles i tre hovedkategorier:
 - (i) Den kategori, der er lettest at identificere, er klart definerede **landskaber, der bevidst er planlagt og skabt af mennesket**. Kategorien omfatter have- og parklandskaber, der er skabt af æstetiske grunde, og som ofte (men ikke altid), ligger i forbindelse med religiøse eller andre monumentale bygninger og bygningskomplekser.
 - (ii) Den anden kategori er **organisk udviklede landskaber**. Disse landskaber kunne oprindeligt tilskrives en samfundsmæssig, økonomisk, administrativ og/eller religiøs nødvendighed, og de er udviklet i deres nuværende form i tilknytning til og som svar på deres naturlige omgivelser. Landskaberne afspejler udviklingsprocessen i deres form og elementer. De kan opdeles i to underkategorier:
 - et relik (eller fossilt) landskab er et landskab, hvor en udviklingsmæssig proces er afsluttet på et tidspunkt i fortiden – enten pludseligt eller i løbet af en periode. Landskabets særlige kendetegn er imidlertid stadig synlige i væsentlig grad.
 - et fortsættende landskab er et landskab, der stadig spiller en aktiv rolle i det nutidige samfund, hænger tæt sammen med den traditionelle livsform, og hvor udviklingsprocessen stadig er i gang. Samtidig indeholder det væsentlige beviser på udviklingen over tid.
 - (iii) Den sidste kategori er det **associative kulturlandskab**. Optagelsen af sådanne landskaber på verdensarvlisten begrundes i kraftige religiøse, kunstneriske eller kulturelle associationer til det naturlige element frem for i væsentlige kulturelle beviser, der enten kan være ubetydelige eller helt fraværende.

Optagelse af kulturlandskaber på verdensarvlisten

11. Omfanget af et kulturlandskab, der optages på verdensarvlisten, skal stå i forhold til landskabets funktion og forståelighed. I alle tilfælde skal det udsnit, der vælges, være tilstrækkeligt repræsentativt for hele det kulturlandskab, som det eksemplificerer. Muligheden for at udpege lange, lineære områder, der repræsenterer kulturelt signifikante transport- og kommunikationsnet, er ikke udelukket.

12. Generelle kriterier for beskyttelse og forvaltning gælder i samme omfang for kulturlandskaber. Det er vigtigt, at der tages behørigt hensyn til alle de værdier, der er repræsenteret i landskabet – både kultur- og naturværdier. Udpegningerne skal forberedes i samarbejde med lokalsamfundene og med deres fulde godkendelse.
13. Kategorien "kulturlandskaber", der er medtaget i verdensarvlisten på grundlag af de kriterier, der fremgår af afsnit 77 i de *operationelle retningslinjer*, udelukker ikke muligheden for, at værdier af exceptionel betydning i forhold til både kultur- og naturkriterier stadig kan optages (jf. definitionen på kombineret kultur- og naturarv som anført i afsnit 46). I disse tilfælde skal deres særlige universelle betydning begrundes i forhold til begge typer kriterier.

HISTORISKE BYER OG BYCENTRE³

Definition og kategorier

14. De grupper bymæssige bebyggelser, der kan optages på verdensarvlisten, kan opdeles i tre kategorier:
 - (i) byer, der **ikke længere er beboede**, men som bærer uændret arkæologisk vidnesbyrd om fortiden; disse byer opfylder generelt kriteriet for autenticitet, og deres bevaringsstatus kan relativt let kontrolleres
 - (ii) **historiske byer, der stadig er beboede**, og som af sig selv har udviklet sig og fortsat udvikler sig under påvirkning af samfundsøkonomiske og kulturelle ændringer, hvilket gør det vanskeligere at bedømme deres autenticitet og betyder, at eventuelle bevaringspolitikker bliver mere problematiske
 - (iii) **nye byer fra det 20. århundrede**, der paradoksalt nok har noget tilfælles med begge de nævnte kategorier: Deres originale bymæssige organisering er klart genkendelig, og deres autenticitet er ubestridelig, men deres fremtid er uklar, eftersom deres udvikling stort set ikke kan kontrolleres.

Optagelse af historiske byer og bycentre på verdensarvlisten

15. Betydningen af historiske byer og bycentre kan undersøges i henhold til nedenstående faktorer:
 - (i) **Byer, der ikke længere er beboede**

Bedømmelse af byer, der ikke længere er beboede, giver ikke anledning til særlige vanskeligheder bortset fra generelle vanskeligheder i forbindelse med arkæologiske værdier. De kriterier, der kræver, at byerne skal være unikke eller mønstergyldige, har ført til valg af bygninger, der er bemærkelsesværdige på grund af deres rene stil, koncentrationen af mindesmærker og sommetider på grund af deres vigtige historiske associationer. Det er vigtigt, at bymæssige arkæologiske områder opføres som integrerede enheder. En gruppe mindesmærker eller en lille gruppe bygninger er ikke nok til at give indtryk af en forsvunden bys mangeartede og komplekse funktioner. Rester af sådanne byer skal så vidt muligt bevares i deres helhed sammen med deres naturlige omgivelser.

³ Denne tekst var med i de *operationelle retningslinjer* fra januar 1987 efter diskussionen på komiteens 8. samling (Buenos Aires, 1984) af konklusionerne fra ekspertmødet om historiske byer, der foregik i Paris fra 5. til 7. september 1984 og var organiseret af ICOMOS.

(ii) Beboede historiske byer

Der er mange vanskeligheder, hvad angår beboede historiske byer, navnlig fordi deres bymæssige struktur er skrøbelig (den er i mange tilfælde blevet alvorligt nedbrudt i den industrielle tidsalder), og fordi deres omgivelser er blevet urbaniseret med voldsom hastighed. Hvis byer skal kunne optages på verdensarvlisten, skal de vække anerkendelse på grund af deres arkitektoniske interesse, og de skal ikke blot tages i betragtning ud fra en forståelse af den rolle, som de måtte have spillet i fortiden, eller deres værdi som historiske symboler i henhold til kriterium (vi) for optagelse af kulturelle værdier på verdensarvlisten (jf. afsnit 77 (vi) i de *operationelle retningslinjer*). For at kunne blive optaget på listen skal en gruppe bygningers rumlige organisering, struktur, materialer, former og eventuelt funktioner i alt væsentligt afspejle den civilisation eller række af civilisationer, der har givet anledning til udpegningen af værdien. Der skelnes mellem fire kategorier:

- a) Byer, der er typiske for en bestemt periode eller kultur, og som næsten er helt bevarede og stort set uberørte af den efterfølgende udvikling. I dette tilfælde er den værdi, der skal optages, hele byen sammen med dens omgivelser, der også skal beskyttes
- b) Byer, der har udviklet sig på en karakteristisk måde, og som har bevaret rumlige arrangementer og strukturer, der er typiske for de efterfølgende stadier i deres historie – sommetider midt i exceptionelle naturlige omgivelser
- c) "Historiske centre", der dækker præcis samme område som gamle byer, og som nu er omgivet af moderne byer. Her er det nødvendigt at bestemme de præcise grænser for værdien i dens videste historiske dimensioner og at tage behørigt hensyn til dens umiddelbare omgivelser
- d) Sektorer, områder eller isolerede enheder der, selv om de kun delvis er bevaret, giver sammenhængende vidnesbyrd om en forsvunden historisk bys karakter. I sådanne tilfælde skal de overlevende områder og bygninger give tilstrækkeligt vidnesbyrd om det tidligere hele.

Historiske centre og historiske områder skal kun optages, hvis de indeholder et stort antal gamle bygninger, der har betydning som mindesmærker, og som direkte angiver de karakteristiske træk ved en by af exceptionel interesse. Udpegninger af flere isolerede og ikke-sammenhængende bygninger, som angiveligt i sig selv repræsenterer en by, hvis bymæssige struktur ikke længere kan skelnes, bør undgås.

Der kan imidlertid være tale om udpegninger af værdier, der optager et begrænset område, men som har haft stor indflydelse på byplanlægningens historie. I disse tilfælde skal udpegningen gøre det klart, at det er gruppen af mindesmærker, der skal optages, og at byen kun nævnes tilfældigt som det sted, hvor værdien befinder sig. På samme måde gælder det, at bygninger, der klart har særlig universel betydning, men som befinder sig i meget forfaldne eller utilstrækkeligt repræsentative bymæssige omgivelser, naturligvis optages uden speciel henvisning til byen.

(iii) Nye byer fra det 20. århundrede

Det er vanskeligt at bedømme kvaliteten af nye byer fra det 20. århundrede. Kun tiden kan vise, hvilke af dem der bedst kan fungere som eksempler på moderne byplanlægning. Undersøgelsen af dokumenter om disse byer skal udsættes – undtagen under exceptionelle omstændigheder.

Under de aktuelle forhold prioriteres optagelse på verdensarvlisten af små eller mellemstore byområder, der kan forvalte en eventuel vækst, højere end store metropoler, hvor det ikke er

let at skaffe fuldstændige oplysninger og dokumentation, der kan fungere som et tilfredsstillende grundlag for optagelse af disse i deres helhed.

I betragtning af den indflydelse, som optagelsen af en by på verdensarvlisten kan have på byens fremtid, skal sådanne optegnelser være exceptionelle. Optagelse på listen betyder, at der allerede er truffet lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger for at sikre beskyttelsen af gruppen af bygninger og deres miljø. Det er også af afgørende betydning at sikre forståelse hos den berørte del af befolkningen, for uden deres aktive deltagelse er det umuligt at gennemføre en bevaring.

VERDENSARVKANALER

16. Begrebet "kanaler" behandles nærmere i rapporten fra ekspertmødet om verdensarvkanaler (Canada, september 1994)⁴.

Definition

17. En kanal er et menneskeskabt sejløb. Den kan være af særlig universel betydning på baggrund af sin historie eller teknologi – enten i sit inderste væsen eller som et exceptionelt eksempel på denne kategori af kulturværdier. Kanalen kan være et monumentalt værk, det definerende træk ved et lineært kulturlandskab eller et element i et sammensat kulturlandskab.

Optagelse af kanaler på verdensarvlisten

18. Ud fra et helhedssyn afhænger autenticitet af værdierne og forholdet mellem dem. Et kendetegn ved kanalen som et historisk element er dens udvikling over tid. Dette hænger sammen med, hvordan den er blevet benyttet i forskellige perioder og de tilknyttede teknologiske ændringer, der er sket med kanalen. Omfanget af disse ændringer kan udgøre et historisk element.
19. Autenticiteten og den historiske fortolkning af en kanal omfatter forbindelsen mellem den faste ejendom (der er underlagt *konventionen*), eventuelle flytbare værdier (både, midlertidige navigationselementer) og de tilknyttede konstruktioner (broer osv.) og landskabet.
20. Kanalers betydning kan undersøges i forhold til teknologiske, økonomiske, samfundsmæssige og landskabsmæssige faktorer som skitseret nedenfor:

(i) **Teknologi**

Kanaler kan have en række forskellige formål: vanding, sejlads, forsvar, vandkraft, stormflodsbeskyttelse, dræning og vandforsyning. Følgende teknologiske områder kan have betydning:

- a) vandkanalens beklædning og vandtætning
- b) linjeføringens struktur med henvisning til sammenlignende strukturelle træk inden for andre arkitektoniske og teknologiske områder
- c) udviklingen i bygningsmetoder
- d) teknologioverførsel.

⁴ Ekspertmødet om "Verdensarvkanaler" (Canada, 15.-19. september 1994) (jf. dokumentet *WHC-94/CONF.003/INF.10*), der blev diskuteret af Verdensarvkomiteen på dens 19. samling (Berlin, Tyskland, 1995) (jf. dokumentet *WHC-95/CONF.203/16*).

(ii) Samfundsøkonomi

Kanaler bidrager til samfundsøkonomien på en række forskellige måder – f.eks. i forbindelse med den økonomiske udvikling og transport af mennesker og varer. Kanaler var de første menneskeskabte ruter til effektiv transport af masse gods. Kanaler spillede – og spiller fortsat – en nøglerolle i den økonomiske udvikling i kraft af deres anvendelse til vandingsformål. Følgende faktorer er vigtige:

- a) Opbygning af nationer
- b) Landbrugsudvikling
- c) Industriudvikling
- d) Skabelse af velstand
- e) Udvikling af ingeniørmæssige kompetencer, der benyttes i forbindelse med andre områder og erhverv
- f) Turisme

(ii) Samfundsmæssige faktorer

Etableringen af kanaler har samfundsmæssige konsekvenser, og det har driften af kanalerne stadig:

- a) Velstandsfordeling med sociale og kulturelle følger
- b) Menneskers bevægelighed og samspillet mellem kulturgrupper.

(iv) Landskaber

Så omfattende bygningsværker har indflydelse på det naturlige landskab, når de etableres, og denne indflydelse fortsætter efter etableringen. Den tilknyttede industrielle aktivitet og ændrede bosættelsesmønstre medfører synlige ændringer i landskabsformer og -mønstre.

VERDENSARVRUTER

21. Begrebet "ruter" eller kulturelle rejseruter blev diskuteret på ekspertmødet om "Ruter som en del af vores kulturarv" (Madrid, Spanien, november 1994)⁵.

Definition

22. Begrebet verdensarvruter har vist sig at være rigt og frugtbart. Det skaber en privilegeret ramme, hvor en fælles forståelse, en pluralistisk tilgang til historien og fredskulturen kan fungere.
23. En verdensarvrute består af håndgribelige elementer, hvis kulturelle betydning ligger i udveksling og flerdimensional dialog på tværs af lande eller regioner, og som eksemplificerer samspillet i bevægelse, langs ruten, i tid og sted.

⁵ Ekspertmøde om "Ruter som en del af vores kulturarv" (Madrid, 24.-25. november 1994) (jf. dokumentet *WHC-94/CONF.003/INF.13*), der blev behandlet af Verdensarvkomiteen på dens 19. samling (Berlin, 1995) (jf. dokumentet *WHC-95/CONF.203/16*).

Optagelse af verdensarvruter på verdensarvlisten

24. Følgende punkter overvejes, når det skal besluttes, om en rute er egnet til optagelse på verdensarvlisten:
- (i) Kravet om, at ruten skal være af særlig universel betydning, medtages i overvejelserne.
 - (ii) Begrebet verdensarvruter:
 - er baseret på dynamikken i bevægelse og tanken om **udvekslinger med kontinuitet** i tid og sted
 - henviser til et **hele**, hvor ruten har en værdi, der er større end summen af rutens elementer, og som giver ruten dens kulturelle betydning
 - sætter fokus på udveksling og dialog **mellem lande eller mellem regioner**
 - er **flerdimensionalt** med forskellige aspekter, der udvikler og forøger rutens hovedformål, der kan være religiøst, kommercielt, administrativt osv.
 - (iii) En verdensarvrute kan betragtes som en specifik, dynamisk type kulturlandskab, og efter de seneste debatter er verdensarvruter nu omfattet af de *operationelle retningslinjer*.
 - (iv) Identifikation af en verdensarvrute er baseret på en række styrker og håndgribelige elementer, der bekræfter selve rutens betydning.
 - (v) Betingelserne for autenticitet anvendes med motivation i rutens betydning og andre elementer, der udgør verdensarvruten. Der tages højde for rutens varighed og eventuelt for, hvor ofte den benyttes nu til dags, og for de berettigede udviklingsønsker fra de berørte folk.
- Disse punkter overvejes inden for rutens naturlige rammer og dens immaterielle og symbolske dimensioner.

II. RAPPORTER FRA REGIONALE OG TEMATISKE EKSPERTMØDER

25. Verdensarvkomiteen har, inden for rammerne af den globale strategi for en repræsentativ, afbalanceret og troværdig verdensarvliste, henstillet til, at der afholdes en række regionale og tematiske ekspertmøder om forskellige typer værdier. Resultaterne af disse møder kan vejlede medlemsstaterne med hensyn til udarbejdelse af udpegninger. Rapporterne fra ekspertmøderne, der er forelagt Verdensarvkomiteen, findes på følgende websted: <http://whc.unesco.org/en/globalstrategy>

III. TEMATISKE OG KOMPARATIVE UNDERSØGELSER VED DE RÅDGIVENDE ORGANER

26. For at opfylde deres forpligtelse vedrørende bedømmelse af udpegninger af kultur- og naturværdier har de rådgivende organer påtaget sig at udføre komparative og tematiske undersøgelser inden for forskellige emneområder med henblik på at skabe en kontekst for deres bedømmelser. Undersøgelserne foretages ofte i samarbejde med partnerorganisationer. Rapporterne, hvoraf de fleste findes på deres respektive websteder, omfatter:

Earth's Geological History - A Contextual Framework for Assessment of World Heritage Fossil

Site Nominations (september 1996)

International Canal Monuments List (1996) <http://www.icomos.org/studies/canals-toc.htm>

World Heritage Bridges (1996) <http://www.icomos.org/studies/bridges.htm>

A Global Overview of Forest Protected Areas on the World Heritage List (september 1997) <http://www.unep-wcmc.org/wh/reviews/forests/>

A Global Overview of Wetland and Marine Protected Areas on the World Heritage List (september 1997)
<http://www.unep-wcmc.org/wh/reviews/wetlands/>

Human Use of World Heritage Natural Sites (september 1997) <http://www.unep-wcmc.org/wh/reviews/human/>

Fossil Hominid Sites (1997) <http://www.icomos.org/studies/hominid.htm>

The Urban Architectural Heritage of Latin America (1998)
<http://www.icomos.org/studies/latin-towns.htm>

Les Théâtres et les Amphithéâtres antiques (1999) <http://www.icomos.org/studies/theatres.htm>

Railways as World Heritage Sites (1999) <http://www.icomos.org/studies/railways.htm>

A Global Overview of Protected Areas on the World Heritage List of Particular Importance for Biodiversity (november 2000)
<http://www.unep-wcmc.org/wh/reviews/>

Les villages ouvriers comme éléments du patrimoine de l'industrie (2001)
<http://www.icomos.org/studies/villages-ouvriers.htm>

A Global Strategy for Geological World Heritage (februar 2002)

Rock-Art Sites of Southern Africa (2002)
<http://www.icomos.org/studies/sarockart.htm>

AUTENTICITET I FORHOLD TIL KONVENTIONEN OM VERDENSARV

INDLEDNING

I dette bilag gengives Nara-dokumentet om autenticitet, der blev udarbejdet af de 45 deltagere i konferencen om autenticitet i forhold til *konventionen om verdensarv*, der blev afholdt i Nara, Japan, den 1.-6. november 1994. Nara-konferencen blev organiseret i samarbejde mellem UNESCO, ICCROM og ICOMOS.

Verdensarvkomiteen gennemgik rapporten fra Nara-konferencen om autenticitet på sin 18. samling (Phuket, Thailand, 1994) (jf. dokumentet WHC-94/CONF.003/16).

Efterfølgende ekspertmøder har udviklet begrebet autenticitet i forhold til *konventionen om verdensarv* (jf. litteraturlisten i de *operationelle retningslinjer*).

I. NARA-DOKUMENTET OM AUTENTICITET

Indledning

1. *Undertegnede eksperter, der er forsamlet i Nara (Japan), ønsker at anerkende de japanske myndigheders generøsitet og det intellektuelle mod, de har vist, ved at stille et forum til rådighed på det rigtige tidspunkt, hvor vi kunne udfordre den konventionelle tankegang inden for bevaringsområdet og debattere metoder til at udvide vores horisont med henblik på at skabe større respekt for mangfoldighed i kultur og arv i forbindelse med bevaringspraksis.*
2. *Vi ønsker også at anerkende værdien af rammerne for diskussionen, der er resultatet af Verdensarvkomiteens ønske om at anvende autenticitetstesten på måder, der skal sikre fuld respekt for de sociale og kulturelle værdier i alle samfund ved undersøgelse af den særlige universelle betydning af kulturelle værdier, der foreslås optaget på verdensarvlisten.*
3. *Nara-dokumentet om autenticitet er udarbejdet i samme ånd som Venedig-chartret, 1964, og bygger på og udvider dette som følge af den stadigt voksende bekymring for og interesse i kulturarv i den moderne verden.*
4. *I en verden, der i stigende grad er udsat for globaliserings- og ensretningsmæssige kræfter, og i en verden, hvor søgen efter kulturel identitet sommetider giver sig udtryk i aggressiv nationalisme og undertrykkelse af minoritetskulturer, er det væsentlige bidrag fra overvejelserne vedrørende autenticitet i bevaringspraksis at afklare og belyse menneskeheden kollektive erindring.*

Mangfoldighed i kultur og mangfoldighed i arv

5. *Mangfoldighed i kulturer og arv i vores verden er en uerstattelig kilde til åndelig og intellektuel rigdom for hele menneskeheden. Beskyttelse og forøgelse af mangfoldigheden i kultur og arv i verden skal fremmes aktivt som et væsentligt aspekt i den menneskelige udvikling.*

6. *Mangfoldighed i kulturarv findes i tid og sted og kræver respekt for andre kulturer og alle aspekter af deres trossystemer. I de tilfælde, hvor kulturværdier ser ud til at være i konflikt med hinanden, kræver respekten for kulturel mangfoldighed, at legitimiteten af alle parterers kulturværdier anerkendes.*
7. *Alle kulturer og samfund er forankret i de særlige former for og metoder til håndgribelige og uhåndgribelige udtryk, som udgør deres arv, og de skal respekteres.*
8. *Det er vigtigt at understrege et af UNESCO's grundlæggende principper: at den enkeltes kulturarv er alles kulturarv. Ansvar for og forvaltningen af kulturarv ligger i første omgang hos det kultursamfund, der har skabt kulturarven, og efterfølgende hos det kultursamfund, der plejer den. Ud over dette ansvar betyder efterlevelse af internationale chartre og konventioner, der er udarbejdet med henblik på at bevare kulturarven, imidlertid også, at der skal tages hensyn til de principper og det ansvar, der fremgår heraf. Det er i høj grad ønskværdigt, at alle samfund afbalancerer deres egne krav med andre kultursamfunds krav, forudsat at dette ikke undergraver deres grundlæggende kulturværdier.*

Værdier og autenticitet

9. *Bevaring af kulturarv i alle dens former og historiske perioder er forankret i de værdier, der tillægges arven. Forståelsen af disse værdier afhænger til dels af, hvorvidt oplysningskilderne om denne værdi opfattes som troværdige eller sandfærdige. Viden om og forståelse af disse oplysningskilder, i forhold til kulturarvens oprindelige og efterfølgende karakteristika, og kildernes betydning er forudsætningen for at kunne vurdere alle aspekter af autenticitet.*
10. *Autenticitet, betragtet på denne måde og stadfæstet i Vendig-chartret, virker som den vigtigste kvalifikation i forbindelse med værdier. Forståelsen af autenticitet spiller en grundlæggende rolle i alle videnskabelige undersøgelser af kulturarv, i planlægningen af bevaring og restaurering, og i de optagelsesprocedurer, der anvendes i forbindelse med konventionen om verdensarv og andre opgørelser over kulturarv.*
11. *Alle bedømmelser af de attributter, der tillægges kulturværdier, samt de dermed forbundne oplysningskilders troværdighed, kan variere fra kultur til kultur eller endda inden for den samme kultur. Det er derfor ikke muligt at basere bedømmelsen af værdier og autenticitet på faste kriterier. Tværtimod er det et led i den respekt, der tilkommer alle kulturer, at verdensarvværdier skal betragtes og bedømmes inden for den kulturelle kontekst, hvor de hører til.*
12. *Det er derfor meget vigtigt og presserende, at den enkelte kultur anerkender de specifikke kvaliteter ved sin arv og troværdigheden og sandfærdigheden af de dermed forbundne oplysningskilder.*
13. *Afhængigt af kulturarvens art, kulturelle kontekst og udvikling over tid kan autenticitetsbedømmelser være knyttet til kvaliteten af en lang række oplysningskilder. Kilderne kan omfatte aspekter som form og design, materialer og stof, anvendelse og funktion, traditioner og teknikker, placering og omgivelser, ånd og atmosfære og andre interne og eksterne faktorer. Anvendelse af disse kilder gør det muligt at uddybe de specifikke kunstneriske, historiske, samfundsmæssige og videnskabelige dimensioner af den kulturarv, der undersøges.*

Appendiks 1: Forslag til opfølgning (fremsat af Herb Stovel)

1. *Respekt for mangfoldighed i kultur og arv kræver en bevidst indsats for at undgå at pålægge mekanistiske formler eller standardiserede procedurer i forsøget på at definere eller afgøre autenticiteten af bestemte mindesmærker og områder.*
2. *En indsats for at afgøre autenticitet på en måde, der viser respekt for mangfoldighed i kultur og arv, kræver en tilgang, hvor kulturerne tilskyndes til at udvikle analyseprocedurer og –værktøjer i overensstemmelse med deres særlige art og behov. Sådanne tilgange kan have flere aspekter til fælles:*
 - *en indsats, der skal sikre vurdering af autenticitet, indebærer tværfagligt samarbejde og hensigtsmæssig anvendelse af den til rådighed værende ekspertise og viden*
 - *en indsats, der skal sikre, at attributter virkelig er repræsentative for en kultur og mangfoldigheden i kulturens interesser, især mindesmærker og områder*
 - *en indsats, der klart skal dokumentere den særlige autenticitet for mindesmærker og områder og skal tjene som en praktisk vejledning for behandling og overvågning i fremtiden*
 - *en indsats, der skal ajourføre bedømmelsen af autenticitet på baggrund af skiftende værdier og omstændigheder.*
3. *Det er specielt vigtigt med en indsats, der skal sikre, at attributterne respekteres, og at bestemmelsen af disse så vidt muligt medtages i indsatsen for at opbygge tværfaglig og samfundsmæssig konsensus herom.*
4. *Tilgangen skal også være baseret på og lette det internationale samarbejde mellem alle med en interesse i bevaring af kulturarv med henblik for at fremme den globale respekt for og forståelse af de forskellige udtryk og kvaliteter i de enkelte kulturer.*
5. *Fortsættelse og udbygning af dialogen mellem forskellige regioner og kulturer i verden er en forudsætning for en forøgelse af den praktiske værdi af overvejelser vedrørende autenticitet i bevaring af menneskehedens fælles arv.*
6. *En øget bevidsthed hos offentligheden om denne grundlæggende dimension af kulturarven er en helt nødvendig forudsætning, hvis der skal træffes konkrete foranstaltninger til beskyttelse af levn fra fortiden. Det betyder, at der skal udvikles større forståelse for de værdier, som de kulturelle værdier i sig selv repræsenterer, og skabes respekt om den rolle, som disse mindesmærker og områder spiller i den moderne samfund.*

Appendiks 2: Definitioner

Bevaring: indsatsen for at forstå kulturarv, kende dens historie og betydning, sikre dens beskyttelse i væsentlig grad og eventuelt dens pleje, restaurering og forbedring. (Kulturarv betragtes som omfattende mindesmærker, grupper af bygninger og områder af kulturel værdi som defineret i artikel 1 i konventionen om verdensarv.)

Oplysningskilder: alt materiale, hvad enten der er tale om skriftlige, mundtlige eller figurative kilder, der gør det muligt at kende kulturarvens art, specifikationer, betydning og historie.

II. KRONOLOGISK LITTERATURLISTE OM AUTENTICITET

Publikationer, der blev udgivet før Nara-konferencen, og som var med til at danne grundlag for diskussionen om autenticitet på Nara-konferencen:

Larsen, Knut Einar, *A note on the authenticity of historic timber buildings with particular reference to Japan*, Occasional Paper for konventionen om verdensarv, ICOMOS, december 1992.

Larsen, Knut Einar, *Authenticity and Reconstruction: Architectural Preservation in Japan*, NTH (Norges Tekniske Høgskole), bind 1-2, 1993.

Forberedende møde til Nara-konferencen, afholdt i Bergen, Norge, 31. januar – 1. februar 1994:

Larsen, Knut Einar and Marstein, Nils (red.), *Conference on authenticity in relation to the World Heritage Convention Preparatory workshop*, Bergen, Norge, 31. januar – 2. februar 1994, Tapir Forlag, Trondheim 1994.

Nara-konferencen, 1.-6. november 1994, Nara, Japan:

Larsen, Knut Einar og en redaktionsgruppe (Jokilehto, Lemaire, Masuda, Marstein, Stovel), *Nara conference on authenticity in relation to the World Heritage Convention. Conférence de Nara sur l'authenticité dans le cadre de la Convention du Patrimoine Mondial*. Nara, Japan, 1.-6. november 1994, Protokol offentliggjort af UNESCO Verdensarvcenter, agentur for kulturelle anliggender i Japan, ICCROM og ICOMOS, 1994.

Nara-konferencen samlede 45 eksperter fra 26 lande og internationale organisationer fra hele verden. Deres indlæg findes i ovennævnte publikation sammen med Nara-dokumentet, der er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af 12 af mødedeltagerne og redigeret af Raymond Lemaire og Herb Stovel. Denne publikation opfordrer medlemmer af ICOMOS og andre til at udbrede diskussionen af de emner, der tages op i Nara-dokumentet, til andre områder af verden.

Væsentlige regionale møder, der er afholdt efter Nara-konferencen (pr. januar 2005):

Authenticity and Monitoring, 17.-22. oktober 1995, Cesky Krumlov, Tjekkiet, ICOMOS's europæiske konference, 1995.

Den europæiske ICOMOS-konference, der blev afholdt 17.-22. oktober 1995 i Cesky Krumlov, Tjekkiet, samlede 18 europæiske medlemmer af ICOMOS, der præsenterede 14 landes nationale synspunkter vedrørende anvendelsen af autenticitetsbegreber. Tilsammen bekræftede præsentationerne vigtigheden af autenticitet i den analyseproces, som vi anvender i forbindelse med bevaringsproblemer for at sikre en sandfærdig, oprigtig og ærlig tilgang til bevaringsproblemer, og understregede vigtigheden af at styrke begrebet dynamisk bevaring med henblik på at foretage en hensigtsmæssig autenticitetsanalyse af kulturlandskaber og bymiljøer.

Interamerican symposium on authenticity in the conservation and management of the cultural heritage, US/ICOMOS, The Getty Conservation Institute, San Antonio, Texas 1996.

Dette møde om autenticitet, som blev afholdt i San Antonio, Texas, USA, i marts 1996, samlede deltagere fra ICOMOS's nationale komiteer i Nord-, Mellem- og Sydamerika til en diskussion af anvendelsen af begreberne fra Nara-konferencen. På mødet blev *San Antonio-erklæringen* vedtaget.

I erklæringen diskuteres forholdet mellem autenticitet og identitet, historie, materialer, samfundsmæssig værdi, dynamiske og statiske områder samt ansvarlighed og økonomi, og den indeholder anbefalinger, som udvider "bevist" på autenticitet med *afspejling af dens sande værdi, integritet, kontekst, identitet, anvendelse og funktion* samt anbefalinger i forbindelse med forskellige typologier for områder.

Saouma-Forero, Galia, (redigeret af), *Authenticity and integrity in an African context: expert meeting, Great Zimbabwe*, Zimbabwe, 26.-29. maj 2000, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2001.

Mødet i Stor-Zimbabwe var organiseret af Verdensarvcentret (26.-29. maj 2000) og satte fokus på både autenticitet og integritet i afrikansk sammenhæng. 18 talere belyste emner i relation til forvaltningen af både kultur- og naturarvsværdier. Mødet resulterede i ovennævnte publikation, der indeholder en række anbefalinger fra mødedeltagerne. Blandt anbefalingerne var et forslag om at medtage *forvaltningssystemer, sprog, og andre former for immateriel arv* blandt de attributter, der udtrykker autenticitet, og der blev lagt vægt på lokalsamfundenes rolle i forbindelse med bæredygtig forvaltning af arv.

Diskussioner om rekonstruktion inden for rammerne af konventionen om verdensarv (pr. januar 2005):

The Riga Charter on authenticity and historical reconstruction in relationship to cultural heritage adopted by regional conference, Riga, 24. oktober 2000, Den lettiske Nationalkommission for UNESCO Verdensarvcenter, ICCROM.

Incerti Medici, Elena og Stovel, Herb, *Authenticity and historical reconstruction in relationship with cultural heritage, regional conference, Riga, Letland, 23.-24. oktober 2000: summarisk rapport*, UNESCO Verdensarvcenter, Paris, ICCROM, Rom 2001.

Stovel, Herb, *The Riga Charter on authenticity and historical reconstruction in relationship to cultural heritage, Riga, Letland, oktober 2000*, i *Conservation and management of archaeological sites*, årgang 4, nr. 4, 2001.

Alternatives to historical reconstruction in the World Heritage Cities, Tallinn, 16.-18. maj 2002, Tallinn Kulturarvsministerium, Den estiske Nationalkommission for UNESCO, Estlands Nationalarvskommission.

**FORMAT FOR UDPEGNING AF VÆRDIER
TIL OPTAGELSE PÅ
VERDENSARVLISTEN**

**Dette format skal benyttes
til alle udpegninger, der indsendes
efter 2. februar 2005**

-
- Formatet til udpegninger findes på følgende websted: <http://whc.unesco.org/en/nominationform>
 - Yderligere vejledning om udarbejdelse af udpegninger findes i kapitel III i de *operationelle retningslinjer*
 - Den originale udfyldte og underskrevne formular for udpegninger sendes, på engelsk eller fransk, til:

UNESCO World Heritage Centre
7, place de Fontenoy
75352 Paris 07 SP
Frankrig
Telefon: +33 (0) 1 4568 1571
Fax: +33 (0) 1 4568 5570
E-mail: wh-nominations@unesco.org

Resumé

Disse oplysninger, der afgives af medlemsstaten, ajourføres af sekretariatet efter Verdensarvkomiteens beslutning. Oplysningerne returneres derefter til medlemsstaten med bekræftelse af det grundlag, hvorpå værdien optages på verdensarvlisten.

Medlemsstat	
Delstat, provins eller region	
Værdiens navn	
Geografiske koordinater til nærmeste sekund	
Tekstbeskrivelse af den udpegede værdis grænse(r)	
Kort over den udpegede værdi i A4- (eller "letter") format med angivelse af grænserne og en eventuel stødpudezone	Kort i A4- (eller "letter") format vedhæftes
Begrundelse Erklæring om særlig universel betydning (i teksten præciseres det, hvad der anses for at være den udpegede værdis særlige universelle betydning)	
Kriterier for udpegning af værdien (kriterierne specificeres) (jf. afsnit 77 i de operationelle retningslinjer)	
Navn og kontaktoplysninger på den officielle lokale institution/instans	Organisation: Adresse: Tlf.: Fax: E-mail: Websted:

Værdier til optagelse på verdensarvlisten

NB: Medlemsstaterne skal benytte dette format til udarbejdelse af udpegningen, men bemærkningerne slettes.

FORMAT FOR UDPEGNING		BEMÆRKNINGER
1.	Identifikation af værdien	Dette punkt er – sammen med punkt 2 – det vigtigste punkt i udpegningen. Her angives det over for komiteen, nøjagtigt hvor værdien befinder sig, og hvordan den defineres geografisk. Hvis der er tale om serieudpegninger, indsættes en tabel, der viser navnet på elementet, regionen (hvis der er tale om forskellige regioner for forskellige elementer), koordinaterne, området og stødpudezonen. Der kan eventuelt tilføjes andre felter (sidereference eller kortnummer osv.), der differentierer de forskellige elementer.
1.a	Land (og medlemsstat, hvis landet og medlemsstaten ikke er den samme)	
1.b	Delstat, provins eller region	
1.c	Værdiens navn	Værdiens officielle navn, som vil optræde i materiale, der offentliggøres om verdensarven. Det skal være kort og koncist. Det må højst være på 200 tegn inklusive mellemrum og tegnsætning. Hvis der er tale om serieudpegninger (jf. afsnit 137-140 i de <i>operationelle retningslinjer</i>), anføres navnet på den samlede værdi (f.eks. <i>De filippinske barokkirker</i>). Navnet på elementerne i en serieudpegning medtages ikke her, men angives under 1.d og 1.f.
1.d	Geografiske koordinater til nærmeste sekund	På denne plads angives længde- og breddegradskoordinater (til nærmeste sekund) eller UTM-koordinater (til nærmeste 10 meter) for det punkt, der tilnærmelsesvist er centrum i den udpegede værdi. Andre koordinatsystemer må ikke anvendes. Sekretariatet kontaktes i tilfælde af tvivlsspørgsmål. Hvis der er tale om serieudpegninger, vedlægges en tabel med navnet på de enkelte værdier, deres region (eller eventuelt nærmeste by) og koordinaterne for deres centrum. Eksempler på koordinatformat: N 45° 06' 05" W 15° 37' 56" eller UTM-zone 18 østlig længde: ⁵ 45670 Nordlig bredde: ⁴⁵ 86750

FORMAT FOR UDPEGNING	BEMÆRKNINGER
<p>1.e Kort og planer, der viser grænserne for den udpegede værdi og dens stødpudezone</p>	<p>Vedhæftes udpegningen og anføres nedenfor med målestoksforhold og datoer:</p> <p>(i) Et originalt topografisk kort over den udpegede værdi i det størst mulige målestoksforhold, der kan vise hele værdien. Den udpegede værdis grænser og stødpudezone angives tydeligt. Enten på dette kort eller på et medfølgende kort skal der også være en angivelse af grænserne for områder med særlig juridisk beskyttelse, som værdien er underlagt. I forbindelse med serieudpegninger kan det være nødvendigt med flere kort.</p> <p>Kort kan rekvireres på de adresser, der er anført på følgende websted http://whc.unesco.org/en/mapagencies</p> <p>Hvis der ikke findes topografiske kort i et passende målestoksforhold, kan andre kort benyttes. Alle kort skal vise værdiens placering i et geografisk koordinatsystem med mindst tre punkter på hver side af kortene med et helt koordinatsæt. Kortene skal ubeskåret vise målestoksforhold, orientering, projektion, nulpunkt, værdiens navn og dato. Hvis det kan lade sig gøre, skal kortene rulles sammen i stedet for at blive foldet.</p> <p>Medlemsstaterne tilskyndes til så vidt muligt at indsende de geografiske oplysninger digitalt i et GIS-kompatibelt format (Geografisk Informationssystem). I dette tilfælde vises grænserne (den udpegede værdi og stødpudezonen) i vektorformat i det størst mulige målestoksforhold. Medlemsstaten bedes kontakte sekretariatet for yderligere oplysninger om denne mulighed.</p> <p>(ii) Et kort, der viser værdiens placering i medlemsstaten.</p> <p>(iii) Planer og specielt udarbejdede kort over værdien, der viser individuelle karakteristiske træk, er nyttige og kan også vedhæftes.</p> <p>Med henblik på at lette kopiering og forelæggelse for de rådgivende organer og Verdensarvkomiteen vedlægges de vigtigste kort så vidt muligt i A4- (eller "letter") format og som en digital billedfil.</p> <p>Hvis der ikke er forslået en stødpudezone, vedlægges en erklæring om, hvorfor stødpudezonen ikke er nødvendig for at sikre korrekt bevaring af den udpegede værdi.</p>

	FORMAT FOR UDPEGNING	BEMÆRKNINGER
1.f.	<p>Den udpegede værdis areal (ha) og den foreslåede stødpudezone (ha)</p> <p>Den udpegede værdis areal: ____ ha</p> <p>Stødpudezone ____ ha</p> <p>I alt ____ ha.</p>	<p>I tilfælde af serieudpegninger (jf. afsnit 137-140 i de <i>operationelle retningslinjer</i>) indsættes en tabel, der viser navnet på elementerne i udpegningen, regionen (hvis elementerne ikke ligger i samme region), koordinaterne, arealet og stødpudezonen.</p> <p>Tabellen for serieudpegningen benyttes også til at vise størrelsen på de enkelte udpegede arealer og på stødpudezonen(-erne)</p>
2.	Beskrivelse	
2.a	Beskrivelse af værdien	<p>Under dette punkt indledes der med en beskrivelse af den udpegede værdi på datoen for udpegningen. Beskrivelsen skal henvise til alle værdiens væsentlige karakteristiske træk.</p> <p>Hvis der er tale om en kulturværdi, beskrives de elementer, der giver værdien kulturel betydning. Det kan være en beskrivelse af en eller flere bygninger og deres arkitektoniske stil, byggeår, materialer osv. Endvidere beskrives vigtige aspekter ved miljøet som f.eks. haver, parker osv. Hvis der f.eks. er tale om et klippekunstmråde, skal beskrivelsen henvise til både klippekunsten og det omgivende landskab. Hvis der er tale om en historisk by eller en historisk bydel, er det ikke nødvendigt at beskrive hver enkelt bygning, men vigtige offentlige bygninger beskrives individuelt, og der redegøres for områdets plan eller bebyggelsesplan, dets gademønster osv.</p> <p>Hvis der er tale om naturværdier, skal redegørelsen indeholde vigtige fysiske attributter, geologi, levesteder, arter og populationsstørrelser og andre væsentlige miljømæssige træk og processer. Hvis det er praktisk muligt, vedlægges artslistor, og truede eller endemiske arter fremhæves. Omfanget af og metoderne til udnyttelse af naturressourcer beskrives.</p> <p>Hvis der er tale om kulturlandskaber, beskrives alle de ovenfor nævnte punkter. Der lægges særlig vægt på samspillet mellem mennesket og naturen.</p> <p>Hele den udpegede værdi, der er anført under punkt 1 (Identifikation af værdien), beskrives. Hvis der er tale om serieudpegninger (jf. afsnit 137-140 i de <i>operationelle retningslinjer</i>), beskrives hvert element separat.</p>
2.b	Historie og udvikling	<p>Det beskrives, hvordan værdien er nået frem til sin nuværende form og tilstand og de væsentlige ændringer, den har været udsat for, herunder også dens nyere historik.</p>

	FORMAT FOR UDPEGNING	BEMÆRKNINGER
		<p>Hvis der er tale om mindesmærker, områder, bygninger eller grupper af bygninger, skal beskrivelsen indeholde en redegørelse for byggefaserne. Hvis der er foretaget større ændringer, er sket nedrivning eller ombygning efter færdiggørelsen, beskrives dette også.</p> <p>Hvis der er tale om en naturværdi, skal redegørelsen indeholde væsentlige begivenheder i historisk eller forhistorisk tid, som har påvirket værdiens udvikling, og der skal redegøres for dens samspil med menneskeheden. Det omfatter en beskrivelse af ændringer i anvendelsen af værdien og dens naturressourcer til jagt, fiskeri eller landbrug eller ændringer som følge af klimaforandringer, oversvømmelser, jordskælv eller andre naturbegivenheder.</p> <p>Disse oplysninger skal også gives i tilfælde af kulturlandskaber, hvor alle historiske aspekter af menneskelige aktiviteter i området skal dækkes.</p>
3.	Begrundelse for optagelsen	<p>Under dette punkt anføres det tydeligt, hvorfor værdien betragtes som værende af "særlig universel betydning".</p> <p>Hele dette punkt i formatet til udpegning udfyldes med omhyggelig henvisning til udpegningskriterierne fra afsnit 75 i de <i>operationelle retningslinjer</i>. Det skal ikke indeholde detaljeret materiale om værdien eller forvaltningen af denne (disse emner behandles i andre afsnit), men skal fokusere på, hvorfor værdien er vigtig.</p>
3.a	Kriterier i henhold til hvilke optagelsen foreslås (og begrundelse for valg af kriterier)	<p>Der henvises til afsnit 77 i de <i>operationelle retningslinjer</i>.</p> <p>Der gives en separat begrundelse for hvert af de kriterier, der nævnes.</p> <p>Det forklares kort, hvordan værdien opfylder de kriterier, i henhold til hvilke den udpeges (der henvises om nødvendigt til afsnittene om "beskrivelse" og "komparativ analyse" nedenfor, men teksten fra disse afsnit kopieres ikke).</p>
3.b	Foreslået erklæring om særlig universel betydning	<p>Den foreslåede erklæring om særlig universel betydning skal – på baggrund af de ovenfor anvendte kriterier – tydeliggøre, hvorfor værdien betragtes som egnet til optagelse på verdensarvlisten (jf. afsnit 154-157 i de <i>operationelle retningslinjer</i>). Der kan være tale om et unikt levn af en bestemt bygningsform eller levested eller konstrueret by. Der kan være tale om et særligt fint eller tidligt eller rigt levn, som er vidnesbyrd om en forsvunden kultur, leveform eller økosystem. Det kan indeholde en blanding af truede endemiske arter, exceptionelle økosystemer, særlige landskaber eller andre naturfænomener.</p>
3.c	Komparativ analyse (herunder bevaringsstatus for lignende værdier)	<p>Værdien sammenlignes med lignende værdier, uanset om disse er på verdensarvlisten eller ej. Sammenligningen skal skitsere de ligheder, som den udpegede værdi har med andre værdier, og årsagerne til, at den udpegede værdi skiller sig ud. Den komparative analyse skal søge at forklare betydningen af</p>

	FORMAT FOR UDPEGNING	BEMÆRKNINGER
		den udpegede værdi både i en national og en international kontekst (jf. afsnit 132).
3.d	Integritet og/eller autenticitet	<p>Erklæringen om integritet og/eller autenticitet skal påvise, at værdien opfylder de betingelser for integritet og/eller autenticitet, der er nærmere beskrevet i afsnit II.D i de <i>operationelle retningslinjer</i>.</p> <p>Hvis der er tale om en kulturværdi, skal det også fremgå af erklæringen, om der er foretaget reparationer med brug af materialer og metoder, som er traditionelle for den opgældende kultur. Dette er i overensstemmelse med Nara-dokumentet (1995) (jf. bilag 4).</p> <p>Hvis der er tale om naturværdier, skal det fremgå af erklæringen, om der har været forstyrrelse fra eksotiske arter af flora eller fauna, eller om der har været menneskelige aktiviteter, der kunne kompromittere værdiens integritet.</p>
4.	Bevaringsstatus og faktorer, der påvirker værdien	
4.a	Nuværende bevaringsstatus	<p>Oplysninger angivet under dette punkt udgør de grundlinjedata, der er nødvendige for at overvåge den udpegede værdis bevaringsstatus i fremtiden. Her angives oplysninger om værdiens fysiske tilstand, eventuelle trusler mod værdien og de bevaringsforanstaltninger, der er truffet i forbindelse med værdien (jf. afsnit 132).</p> <p>I en historisk by eller et historisk område angives f.eks. bygninger, mindesmærker eller andre konstruktioner, der trænger til større eller mindre reparationer. Endvidere angives omfanget og varigheden af nylige eller kommende reparationsprojekter.</p> <p>Hvis der er tale om naturværdier, gives oplysninger om arter, tendenser eller økosystemers integritet. Det er vigtigt, fordi udpegningen i fremtiden vil blive brugt som sammenligningsgrundlag til at spore ændringer i værdiens tilstand.</p> <p>Oplysninger om indikatorer og statistiske benchmarks findes under punkt 6 nedenfor.</p>
4.b	Faktorer, der påvirker værdien	Under dette punkt gives oplysninger om alle faktorer, der med sandsynlighed vil påvirke eller true en værdis særlige universelle betydning. Eventuelle vanskeligheder med at håndtere disse problemer beskrives også. Det er ikke alle de faktorer, der angives under dette punkt, der er aktuelle i forbindelse med alle værdier. Faktorene er vejledende og skal hjælpe medlemsstaten med at identificere de faktorer, der er relevante for den enkelte værdi.
(i)	Udviklingsmæssige udfordringer (f.eks.	Her specificeres de typer udviklingsmæssige udfordringer, der påvirker

	FORMAT FOR UDPEGNING	BEMÆRKNINGER
	indtrængen, tilpasning, landbrug, minedrift)	værdien – f.eks. pres i forbindelse med nedrivning, ombygning eller nybygning; tilpasning af eksisterende bygninger til nye anvendelser, der kan skade deres autenticitet eller integritet; ændring af levesteder eller ødelæggelse som følge af indtrængen af landbrug, skovbrug eller græsningsarealer på værdiens område eller gennem dårligt forvaltet turisme eller andre anvendelser; uegnet eller ikke-bæredygtig udnyttelse af naturressourcer; skade som følge af minedrift; indførelse af eksotiske arter, der kan risikere at forstyrre de naturlige økologiske processer, skabelse af nye befolkningscentre på eller nær ved værdierne, så de eller deres miljø skades.
(ii)	Miljømæssige udfordringer (f.eks. forurening, klimaforandringer, ørkendannelse)	Her angives og opsummeres de vigtigste kilder til miljømæssig forringelse, der påvirker bygningsstrukturer, flora og fauna.
(iii)	Naturkatastrofer og risikoberedskab (jordskælv, oversvømmelser, brande osv.)	Under dette punkt specificeres de katastrofer, der udgør en forudsigtelig trussel mod værdien, og de foranstaltninger, der er truffet for at udarbejde katastrofeplaner for håndtering af disse katastrofer – enten i form af fysiske beskyttelsesforanstaltninger eller uddannelse af medarbejdere.
(iv)	Udfordringer fra besøgende/turister	Her beskrives værdiens "bæreevne". Kan den klare det nuværende eller sandsynlige antal besøgende uden negative resultater? Det angives også, hvilke foranstaltninger der er truffet for at håndtere besøgende og turister. Mulige former for forringelse af værdien som følge af besøgende er: slid på sten, træer, græs eller andre jordoverflader; stigning i varme- eller fugtighedsniveauer; forstyrrelse af artslevesteder eller forstyrrelse af traditionelle kulturer eller livsformer.
(v)	Antal indbyggere inden for værdien og stødpudezonens område Anslået befolkningstal inden for: Den udpegede værdis område _____ Stødpudezonen _____ I alt _____ År _____	Her beskrives de bedst mulige statistiske oplysninger eller skøn af det antal beboere, der bor inden for den udpegede værdi og en eventuel stødpudezones område. Årstal for skønnet eller optællingen angives.
5.	Beskyttelse og forvaltning af værdien	Formålet med dette punkt er at give et klart billede af de lovgivningsmæssige, myndigheds-mæssige, kontraktmæssige, planlægningsmæssige, institutionelle og/eller traditionelle foranstaltninger (jf. afsnit 132 i de <i>operationelle retningslinjer</i>) og forvaltningsplaner eller andre forvaltningssystemer (afsnit i de <i>operationelle retningslinjer</i>), der findes til beskyttelse og forvaltning af værdien som angivet i <i>konventionen om verdensarv</i> . Under punktet behandles politiske aspekter, juridisk status og beskyttelsesmæssige foranstaltninger og andre praktiske foranstaltninger i forbindelse med den daglige

	FORMAT FOR UDPEGNING	BEMÆRKNINGER
		forvaltning og styring.
5.a	Ejendomsret	Under dette punkt angives hovedkategorierne for jordens ejerforhold (herunder statslig, provinsmæssig, privat, lokalsamfundsmæssig, traditionel, sædvaneretlig og ikke-statslig ejendomsret osv.).
5.b	Beskyttelsesmæssig designering	Her angives værdiens relevante lovgivningsmæssige, myndigheds-mæssige, kontraktmæssige, planlægningsmæssige, institutionelle og/eller traditionelle status: f.eks. national- eller provinspark; historisk mindesmærke, beskyttet område i henhold til national lovgivning eller sædvane eller anden designering. Der anføres årstal for designeringen og den/de love i henhold til hvilken/hvilke denne status er givet. Hvis dokumentet ikke kan leveres på engelsk eller fransk, vedlægges et resumé på engelsk eller fransk, der fokuserer på de væsentligste bestemmelser.
5.c	Midler til gennemførelse af beskyttelsesforanstaltninger	Under dette punkt beskrives det, hvordan den beskyttelse der ydes i henhold til den lovgivningsmæssige, myndigheds-mæssige, kontraktmæssige, planlægningsmæssige, institutionelle og/eller traditionelle status, som angivet i punkt 5.b., reelt fungerer.
5.d	Eksisterende planer i forhold til den kommune og region, hvor den foreslåede værdi ligger (f.eks. regional- eller lokalplan, bevaringsplan, turistudviklingsplan)	Her angives de vedtagne, aftalte planer med dato og det organ, der er ansvarligt for udarbejdelsen. De relevante bestemmelser opsummeres under dette punkt. En kopi af planen vedhæftes som angivet under punkt 7.b. Hvis planen ikke findes på engelsk eller fransk, vedlægges et resumé, der fokuserer på de væsentligste bestemmelser.
5.e	Forvaltningsplan eller andet forvaltningssystem for værdien	Som angivet i afsnit 132 i de <i>operationelle retningslinjer</i> er det meget vigtigt med en passende forvaltningsplan eller andet forvaltningssystem, og derfor skal udpegningen indeholde en sådan plan eller et sådant system. Forsikringer om effektiv gennemførelse af forvaltningsplanen eller en anden form for forvaltningssystem forventes også. En kopi af forvaltningsplanen eller dokumentationen for forvaltningssystemet vedhæftes udpegningen. Kopien skal være på engelsk eller fransk som angivet under punkt 7.b. Hvis forvaltningsplanen ikke findes på engelsk eller fransk, vedhæftes en detaljeret beskrivelse af planens eller systemets bestemmelser. Titlen, datoen og forfatteren til de forvaltningsplaner, som er vedhæftet dette format for udpegning, angives. Der gives en detaljeret analyse af eller forklaring på forvaltningsplanen eller det dokumenterede forvaltningssystem.
5.f	Finansieringskilder og -niveauer	Under dette punkt angives de kilder og den finansiering, der er til rådighed for værdien på årsbasis. Der gives også et skøn af, om ressourcerne er tilstrækkelige eller ej – med specielt fokus

	FORMAT FOR UDPEGNING	BEMÆRKNINGER
		på eventuelle huller eller mangler, hvor der kan være behov for hjælp.
5.g	Ekspertkilder og uddannelse i bevarings- og forvaltningsteknikker	Her angives den ekspertise og uddannelse, der er til rådighed fra de nationale myndigheder eller andre organisationer i forbindelse med værdien.
5.h	Faciliteter for besøgende og statistik	Ud over statistikker eller skøn over antal besøgende eller besøgs mønstre over en årrække, kan det under dette punkt angives, hvilke faciliteter der er til rådighed for besøgende på stedet, f.eks. formidling/forklaringer i form af stier, guider, opslag eller publikationer; et museum for værdien eller et besøgs- eller formidlingscenter; overnatningsmuligheder; restaurations- eller forfriskningsfaciliteter; butikker; parkeringsmuligheder; toiletter; eftersøgnings- og redningsberedskab.
5.i	Politikker og programmer i forbindelse med værdiens præsentation og/eller pleje samt fremme	Dette punkt henviser til <i>konventionens</i> artikel 4 og 5 vedrørende præsentation og/eller pleje samt videreførelse af kultur- og naturarv til kommende generationer. Medlemsstaterne tilskyndes til at give oplysninger om deres politikker og programmer til præsentation og/eller pleje samt fremme af den udpegede værdi.
5.j	Personaleniveauer (fagligt, teknisk og vedligeholdelsespersonale)	Her angives de kompetencer og det uddannelsesniveau, der er til rådighed ved værdien.
6.	Overvågning	Dette punkt har til formål at dokumentere værdiens bevaringsstatus, som kan gennemgås og indberettes med jævne mellemrum, så der er en angivelse af udviklingen over tid.
6.a	Nøgleindikatorer til måling af bevaringsstatus	<p>Under dette punkt angives de nøgleindikatorer, der er valgt som mål for hele værdiens bevaringsstatus, i tabelformat (jf. punkt 4.a ovenfor). Det angives, hvor ofte disse indikatorer skal revideres, og hvor fortegnelserne opbevares. Nøgleindikatorerne kan være repræsentative for vigtige aspekter ved værdien og bør hænge så tæt sammen med erklæringen om særlig universel betydning som muligt (jf. punkt 2.b ovenfor). Hvis det er muligt, kan de være numeriske, og hvis dette ikke er muligt, kan de have en form, der kan gentages, f.eks. ved at der tages et foto fra samme sted. Eksempler på gode indikatorer er:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) antal arter eller populationer af en hovedart i forbindelse med en naturværdi; (ii) procentdel af bygninger, der kræver større reparationer i en historisk by eller en historisk bydel; (iii) antal år, der forventes at gå, før et større bevaringsprogram ventes færdiggjort; (iv) stabilitet eller bevægelsesgrad i en bestemt bygning eller del af en bygning; (v) hastighed, hvormed enhver form for indtrængen i værdiens område er steget eller faldet.

Indikator	Revideringsinterval	Opbevaringssted for fortegnelser
	FORMAT FOR UDPEGNING	BEMÆRKNINGER
6b.	Administrative arrangementer for overvågning af værdien	Under dette punkt angives navn og kontaktoplysninger på det/de organer, der er ansvarlige for overvågning jf. punkt 6.a.
6c.	Resultater af tidligere rapporteringsøvelser	Her anføres, med et kort resumé, tidligere rapporter om værdiens bevaringsstatus, og der vedlægges uddrag af og referencer til offentliggjorte kilder (f.eks. rapporter, der er indgivet i overensstemmelse med internationale aftaler og programmer som f.eks. Ramsar, MAB).
7.	Dokumentation	Dette punkt er en huskeliste for den dokumentation, der skal vedlægges for at sikre, at udpegningen er fuldstændig.
7a.	Fotografier, lysbilleder, billedfortegnelse, formular med tilladelse til at benytte fotografier og andre audiovisuelle materialer	<p>Medlemsstaterne skal vedlægge et tilstrækkeligt antal nyere billeder (papirbilleder, lysbilleder og så vidt muligt elektroniske billeder, videoer og luftfotografier) til at give et godt, generelt indtryk af værdien.</p> <p>Lysbilleder skal være i 35 mm-format og elektroniske billeder skal være i jpg-format med minimum 300 dpi-opløsning (dots per inch). Hvis der vedlægges filmmateriale, anbefales Beta SP-format for at sikre kvaliteten.</p> <p>Der skal medfølge en billedfortegnelse og en formular med tilladelse til at benytte fotografierne og de audiovisuelle materialer som angivet nedenfor.</p> <p>Der skal mindst være ét fotografi, der kan lægges ud på det offentlige websted for at vise værdien.</p> <p>Medlemsstaterne tilskyndes til, skriftligt og uden vederlag, at give UNESCO en ikke-eksklusiv ret til at udbrede, formidle til offentligheden, offentliggøre, gengive, udnytte på enhver måde og via alle medier, herunder digitalt, alle eller en del af de billeder, der vedlægges, og til at give tredjemand tilladelse til at anvende disse rettigheder.</p> <p>Den ikke-eksklusive overdragelse af rettigheder krænger ikke de immaterielle rettigheder (de rettigheder, der tilhører fotografen / videoinstruktøren eller indehaveren af ophavsretten, hvis det er en anden person). Når billederne benyttes af UNESCO, nævnes fotografen / videoinstruktøren altid, hvis navnet tydeligt fremgår af formularen.</p> <p>Et eventuelt overskud i forbindelse med overdragelsen af rettigheder går til Verdensarvfonden.</p>

**BILLEDFORTEGNELSE OG TILLADELSE TIL AT BENYTTE
FOTOGRAFER OG AUDIOVISUELT MATERIALE**

Id. nr.	Format (lysbillede/papir/video)	Overskrift	Dato for fotografi (m/å)	Fotograf/videoinstruktør	Indehaver af ophavsretten (hvis det ikke er fotografen/videoinstruktøren)	Kontaktoplysninger på indehaveren af ophavsretten (Navn, adresse, tlf./fax, og e-mail)	Ikke-eksklusiv overdragelse af rettigheder

	FORMAT FOR UDPEGNING	BEMÆRKNINGER
7b.	Tekster i forbindelse med beskyttelsesmæssig designering, kopier af forvaltningsplaner for værdien eller dokumenterede forvaltningssystemer og uddrag af andre planer med relevans for værdien	Under dette punkt vedhæftes teksterne, der er angivet under punkt 5.b, 5.d og 5.e ovenfor.
7c.	Format og dato for de seneste fortegnelser eller lister over værdien	Der vedlægges en enkel redegørelse med format og dato for de seneste fortegnelser eller lister over værdien. Beskrivelsen skal kun indeholde gældende fortegnelser.
7d.	Adresse, hvor fortegnelser, lister og arkiver opbevares	Her angives navn og adresse på de organer, hvor fortegnelser og lister i forbindelse med værdien opbevares (bygninger, mindesmærker, arter af flora eller fauna).
7e.	Litteraturliste	Under dette punkt angives de vigtigste offentliggjorte referencer i standard bibliografisk format.
8.	Kontaktoplysninger på de ansvarlige myndigheder	Her kan sekretariatet angive aktuelle oplysninger om verdensarvnyheder o.l.

	FORMAT FOR UDPEGNING	BEMÆRKNINGER
8a	Udpegningen er udarbejdet af Navn: Titel: Adresse: By, provins/delstat, land Tlf. Fax: E-mail:	Under dette punkt angives navn, adresse og andre kontaktoplysninger på den ansvarlige for udarbejdelsen af udpegningen. Hvis vedkommende ikke har en e-mail-adresse, angives faxnummeret.
8.b	Officiel lokal institution/organ	Her angives navnet på de(n) lokale ansvarshavende for forvaltningen af værdien (organ, museum, institution, lokalsamfund eller forvalter). Hvis den almindelige indberetningsinstitution er et nationalt organ, angives kontaktoplysningerne for dette organ.
8.c	Andre lokale institutioner	Under dette punkt angives det fulde navn, adresse, telefon, fax og e-mail-adresse på alle museer, besøgscentre og officielle turistkontorer, der skal modtage det gratis <i>World Heritage Newsletter</i> om begivenheder og emner i forbindelse med verdensarv.
8.d	Officielt websted http:// Kontakt navn: E-mail:	Her angives eventuelt eksisterende websteder for den udpegede værdi. Endvidere anføres det, om disse websteder skal benyttes i fremtiden – med kontaktperson og e-mail-adresse.
9.	Underskrift på vegne af medlemsstaten	Udpegningen afsluttes med underskriften fra den embedsmand, der er bemyndiget til at underskrive den på medlemsstatens vegne.

FREM GANGSMÅDE FOR DE RÅDGIVENDE ORGANERS BEDØMMELSE AF UDPEGNINGER

Dette bilag indeholder:

- A. ICOMOS' FREMGANGSMÅDE FOR BEDØMMELSE AF KULTURVÆRDIER
- B. IUCN'S FREMGANGSMÅDE FOR BEDØMMELSE AF NATURVÆRDIER
- C. SAMARBEJDE MELLEM DE RÅDGIVENDE ORGANER – FREMGANGSMÅDE FOR BEDØMMELSE AF KULTUR- OG NATURVÆRDIER OG KULTURLANDSKABER

Yderligere oplysninger findes i afsnit 143-151 i de *operationelle retningslinjer*.

A. ICOMOS' FREMGANGSMÅDE FOR BEDØMMELSE AF KULTURVÆRDIER

1. I sit arbejde med bedømmelse af udpegninger af kulturværdier anvender ICOMOS (Det Internationale Råd for Historiske Bygninger og Områder) de *operationelle retningslinjer* som vejledning (jf. afsnit 148).
2. Bedømmelsesprocessen (jf. figur 1) omfatter høring af det brede spektrum af eksperter, som er repræsenteret ved medlemmerne af ICOMOS og dets nationale og internationale komiteer, samt de mange andre tilknyttede netværk af specialister. Endvidere udsendes medlemmer på ekspertmissioner for at foretage fortrolige bedømmelser på stedet. Den omfattende høring munder ud i udarbejdelse af detaljerede anbefalinger, der forelægges Verdensarvkomiteen på dens årlige møde.

Valg af eksperter

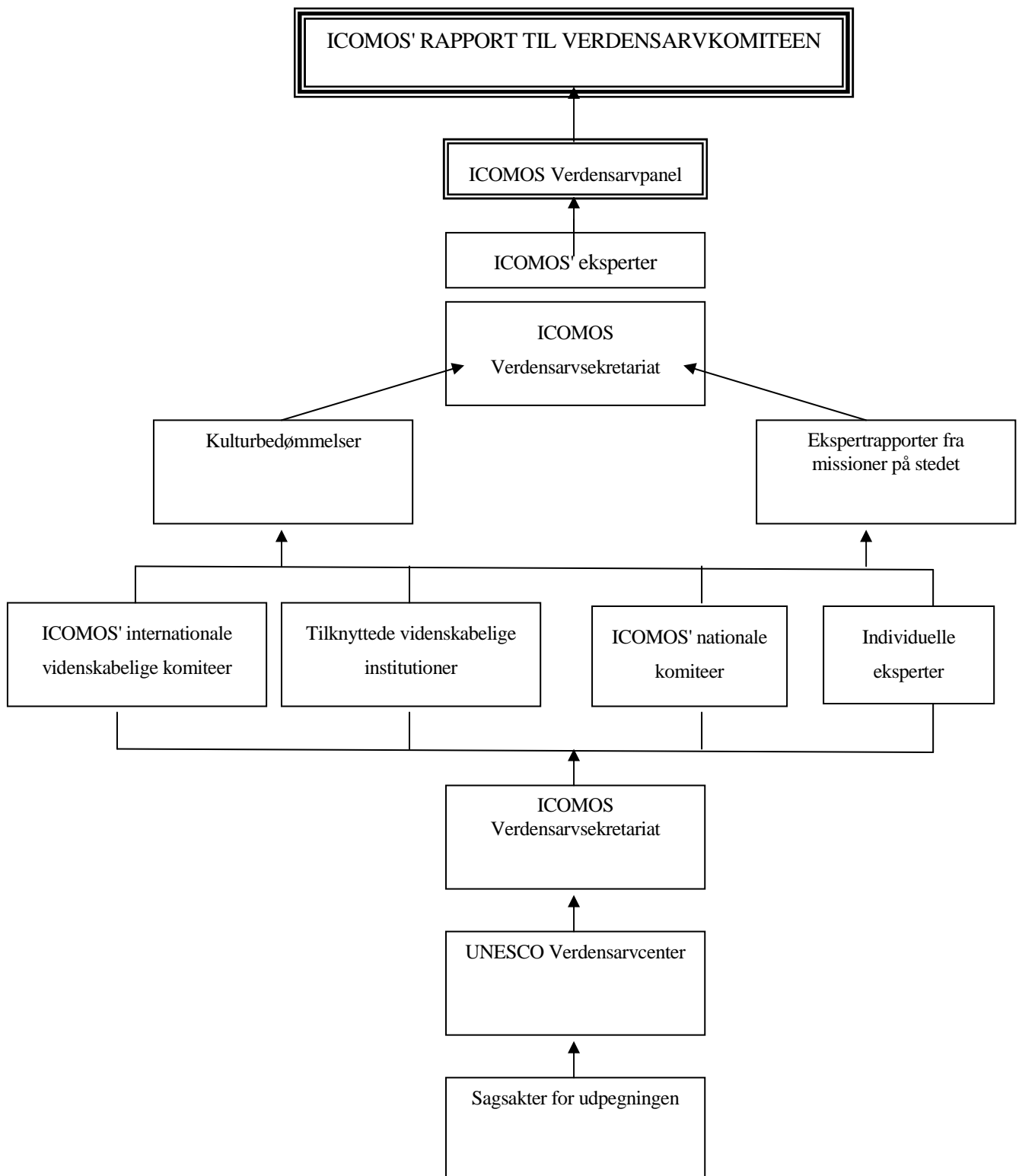
3. Der er en klart defineret årlig procedure for fremsendelse af værdier til optagelse på verdensarvlisten. Når udpegningens fuldstændighed er kontrolleret af UNESCO Verdensarvcentret og de rådgivende organer, sendes udpegningssagens akter videre til ICOMOS, hvor de behandles af ICOMOS Verdensarvsekretariatet. Det første skridt er at udvælge de eksperter, som skal høres. De kan inddrages i to grupper. Den første består af eksperter, som kan rådgive om den udpegede værdis særlige universelle betydning. Det er i bund og grund en "biblioteksopgave" for akademiske specialister. Det kan være nødvendigt at konsultere specialister uden for ICOMOS, hvis der ikke er tilstrækkelig ekspertise inden for ICOMOS om et bestemt emne. Et eksempel er de lejlighedsvis udpegninger af områder, hvor der er fundet menneskefossiler, hvilket kræver assistance fra palæontologer.
4. Den anden gruppe består af eksperter med praktisk erfaring med forvaltning, bevaring og autenticitet i forbindelse med de enkelte værdier. Disse eksperter udsendes på missioner på stedet. I udvælgelsen af eksperter udnyttes ICOMOS-netværket fuldt ud. Internationale videnskabelige komiteer samt individuelle medlemmer høres, og det gælder også de specialistorganer, som ICOMOS har partnerskabsaftaler med, bl.a. Den Internationale Komite for Bevaring af Industrier (TICCIH), Den Internationale Sammenslutning af Landskabsarkitekter (IFLA) og Den Internationale Komite for Dokumentation og Bevaring af Monumenter og Områder inden for Den Moderne Bevægelse (DoCoMoMo).

Missioner på stedet

5. Med hensyn til udvælgelse af eksperter til bedømmelsesmissioner på stedet er det ICOMOS' politik så vidt muligt at vælge eksperter fra den region, hvor den udpegede værdi befinder sig. Eksperterne skal have erfaring med forvaltning og bevaring af kulturarv, og de er ikke nødvendigvis akademiske eksperter på højt niveau i den pågældende type værdi. De forventes at kunne tale med forvalterne som faglige ligemænd og at foretage en kvalificeret vurdering af forvaltningsplaner, bevaringspraksis, håndtering af besøgende osv. De informeres grundigt om opgaven og modtager som led heri kopier af de relevante dele af sagens akter. Datoer og planer for ekspertbesøgene aftales med medlemsstaterne, som anmodes om at holde lav profil over for medierne vedrørende ICOMOS-eksperternes bedømmelsesmission. ICOMOS-eksperterne fremsender deres rapporter vedrørende de praktiske aspekter af de pågældende værdier til eksekutivkomiteen i fortrolighed, og mediedækning på et for tidligt tidspunkt kan sætte både ICOMOS og Verdensarvkomiteen i forlegenhed.

Verdensarvpanel

6. De to rapporter (kulturvurderingen og rapporten fra besøget på stedet), som er resultatet af disse høringer, fremsendes til ICOMOS sekretariatet i Paris, som udarbejder et udkast til bedømmelse. Udkastet indeholder en kort beskrivelse af værdien og dens historie, et resume af den lovgivning, der beskytter den, samt dens forvaltning og bevaringsstatus. Endvidere indeholder rapporterne også bemærkninger til disse aspekter og anbefalinger til Verdensarvkomiteen. Bedømmelserne i udkast forelægges derefter på et 2-3 dage langt møde i ICOMOS Verdensarvpanelet, der består af medlemmerne af eksekutivkomiteen, som kommer fra alle egne af verden med et bredt spektrum af kompetence og erfaring. Disse medlemmer af eksekutivkomiteen suppleres med eksperter i visse former for arv, der optræder på den årlige liste over udpegninger, men som ikke er repræsenteret i komiteen.
7. ICOMOS-repræsentanter giver en 10-15 minutters illustreret præsentation af hver værdi, efterfulgt af diskussioner. Efter den objektive og grundige undersøgelse af udpegningerne udarbejdes ICOMOS' samlede anbefalinger, og bedømmelserne revideres og skrives ud med henblik på forelæggelse for Verdensarvkomiteen.

B. IUCN'S FREMGANGSMÅDE FOR BEDØMMELSE AF NATURVÆRDIER

8. I sit arbejde med bedømmelse af udpegninger af naturværdier anvender IUCN (Den Internationale Naturvårnsunion) de *operationelle retningslinjer* som vejledning (jf. afsnit 148). Der er fem trin i bedømmelsesprocessen (jf. figur 2):
- (i) **Indsamling af data.** Efter modtagelse af udpegningsagens akter fra Verdensarvcentret udarbejder UNEP-World Conservation Monitoring Centre (UNEP-WCMC) et standardiseret datablad om værdien ved hjælp af "Protected Area"-databasen, og dette datablad verificeres over for medlemsstaten under inspektionen på stedet.
 - (ii) **Ekstern gennemgang.** Udpegningen sendes normalt til gennemgang hos op til 15 eksperter med viden om værdien, hovedsagelig medlemmer af IUCN's ekspertudvalg og netværk.
 - (iii) **Inspektion på stedet.** En eller to IUCN-eksperter besøger den pågældende udpegede værdi for at afklare forhold i forbindelse med området, bedømme forvaltningen og drøfte udpegningen med de relevante myndigheder og interessenter. IUCN-eksperterne, der er valgt på grund af deres globale perspektiv vedrørende bevaring og naturhistorie samt deres viden om *konventionen*, er normalt medlemmer af ekspertnetværket om verdensarv under IUCN World Commission on Protected Areas eller medarbejdere fra IUCN's sekretariat. (I nogle tilfælde udføres inspektionen på stedet sammen med ICOMOS – jf. afsnit C nedenfor).
 - (iv) **Andre oplysningskilder.** IUCN kan også konsultere yderligere litteratur og indhente bemærkninger fra bl.a. lokale ngo'er.
 - (v) **Gennemgang ved IUCN Verdensarvpanel.** IUCN Verdensarvpanel gennemgår alle rapporter fra inspektioner på stedet, kommentarer fra eksperterne, UNEP-WCMC's datablad og andet baggrundsmateriale, hvorefter panelet udarbejder den endelige IUCN-bedømmelsesrapport for hver enkelt udpeget værdi.

Bedømmelsesrapporten indeholder et kort sammendrag af den udpegede værdis særlige universelle betydning, en sammenligning med andre tilsvarende værdier samt en gennemgang af forhold vedrørende integritet og forvaltning. Til sidst gives en vurdering af kriteriernes anvendelighed og en klar anbefaling til Verdensarvkomiteen. UNEP-WCMC's datablade stilles også til rådighed for Verdensarvkomiteen.

Udvardys biogeografiske klassifikationssystem

9. I bedømmelserne benytter IUCN Udvardys biogeografiske klassifikationssystem fra "Biogeographical Provinces of the World" (1975). Klassifikationssystemet gælder verdens ferskvands- og landområder og gør det muligt at udarbejde prognoser og antagelser om lignende biogeografiske regioner. Udvardy-systemet er et objektivt redskab til at sammenligne udpegede værdier med områder med tilsvarende klimaforhold og økosystemer.
10. Det understreges dog, at begrebet biogeografiske provinser udelukkende anvendes til sammenligningsformål, og at det ikke indebærer, at verdensarvværdier vælges udelukkende efter dette kriterium. Det vejledende princip er, at verdensarvværdier skal være af særlig universel betydning.

Systemer til identifikation af prioritetsområder til bevaring

11. IUCN benytter også systemer til identifikation af prioritetsområder til bevaring, f.eks. WWF Verdensnaturfondens globale økoregioner, WWF/IUCN's plantediversitetscentre, Conservation Internationals "hotspots" for biodiversitet samt Birdlife Internationals endemiske fugleområder og væsentlige fugleområder.

Systemer til geovidenskabelig bedømmelse af værdier

12. Ved bedømmelse af værdier, der er udpeget på grund af deres geologiske værdi, rådfører IUCN sig med en række specialistorganisationer, f.eks. UNESCO Earth Sciences Division, International Union of Speleology og Den Internationale Union af Geologiske Videnskaber (IUGS).

Relevante publikationer, der anvendes i bedømmelsesprocessen

13. I forbindelse med bedømmelsesprocessen er der hjælp at hente i ca. 20 referencepublikationer om verdens beskyttede områder udgivet af bl.a. IUCN, UNEP, UNEP-WCMC og Birdlife International. Det kan f.eks. være:
- (i) Gennemgang af systemer af beskyttede områder i Oceanien, Afrika og Asien
 - (ii) Fortegnelse i fire bind over beskyttede områder i verden
 - (iii) Verdensatlas over koralrev
 - (iv) Bevaringsatlas i seks bind
 - (v) "A Global Representative System of Marine Protected Areas" i fire bind
 - (vi) Plantediversitetscentre i tre bind og
 - (vii) Væsentlige fugleområder og endemiske fugleområder i verden.
14. Tilsammen giver disse dokumenter et systematisk overblik, som gør det lettere at sammenligne vigtigheden af at bevare beskyttede områder over hele verden. Med udviklingen af sin globale strategi for naturarv benytter IUCN i stigende grad sine udgivelser i "Global Overview"-serien til at lokalisere huller i dækningen af verdens naturarv og værdier med verdensarvpotentiale. De kan ses på IUCN's websted: <http://iucn.org/themes/wcpa/wheritage/globalstrategy.htm>

Bedømmelse af kulturlandskaber (jf. bilag 3)

15. IUCN har interesse i mange kulturværdier, navnlig dem, der er udpeget som kulturlandskaber. Derfor deltager IUCN sammen med ICOMOS undertiden i fælles inspektioner på stedet vedrørende udpegede kulturlandskaber (jf. afsnit C nedenfor). IUCN's bedømmelse af sådanne udpegninger følger principperne i et internt dokument, "The Assessment of Natural Values in cultural landscapes" (vurdering af kulturværdier i kulturlandskaber), som findes på IUCN's websted <http://www.iucn.org/themes/wcpa/wheritage/culturallandscape.htm>
16. I overensstemmelse med visse kulturlandskabers kulturværdier, jf. bilag 3, afsnit 11, omhandler IUCN's bedømmelse følgende faktorer:
- (i) Bevaring af hele og delvise natursystemer samt vilde arter af fauna og flora
 - (ii) Bevaring af biodiversitet inden for landbrugssystemer
 - (iii) Bæredygtig udnyttelse af jorden
 - (iv) Forbedring af naturskønheden
 - (v) Ex-situ-samlinger

- (vi) Enestående eksempler på samspillet mellem mennesker og natur
- (vii) Historisk betydningsfulde opdagelser

I følgende tabel sammenkædes de ovennævnte punkter med kategorierne af kulturlandskaber i bilag 3. Tabellen viser således, hvor hver enkelt faktor mest sandsynligt vil gøre sig gældende (et tomt felt betyder ikke, at den pågældende faktor *aldrig* vil gøre sig gældende, kun at det er usandsynligt):

Kulturlandskabstype (jf. Bilag 3)	Naturfaktorer, der mest sandsynligt vil gøre sig gældende (jf. afsnit 16 ovenfor)					
Menneskeskabt landskab					(v)	
Organisk udviklet landskab – igangværende	(i)	(ii)	(iii)	(iv)		
Organisk udviklet landskab - fossilt	(i)					(vi)
Associativt landskab						

C. SAMARBEJDE MELLEM DE RÅDGIVENDE ORGANER – BEDØMMELSE AF KOMBINEREDE VÆRDIER SAMT KULTURLANDSKABER

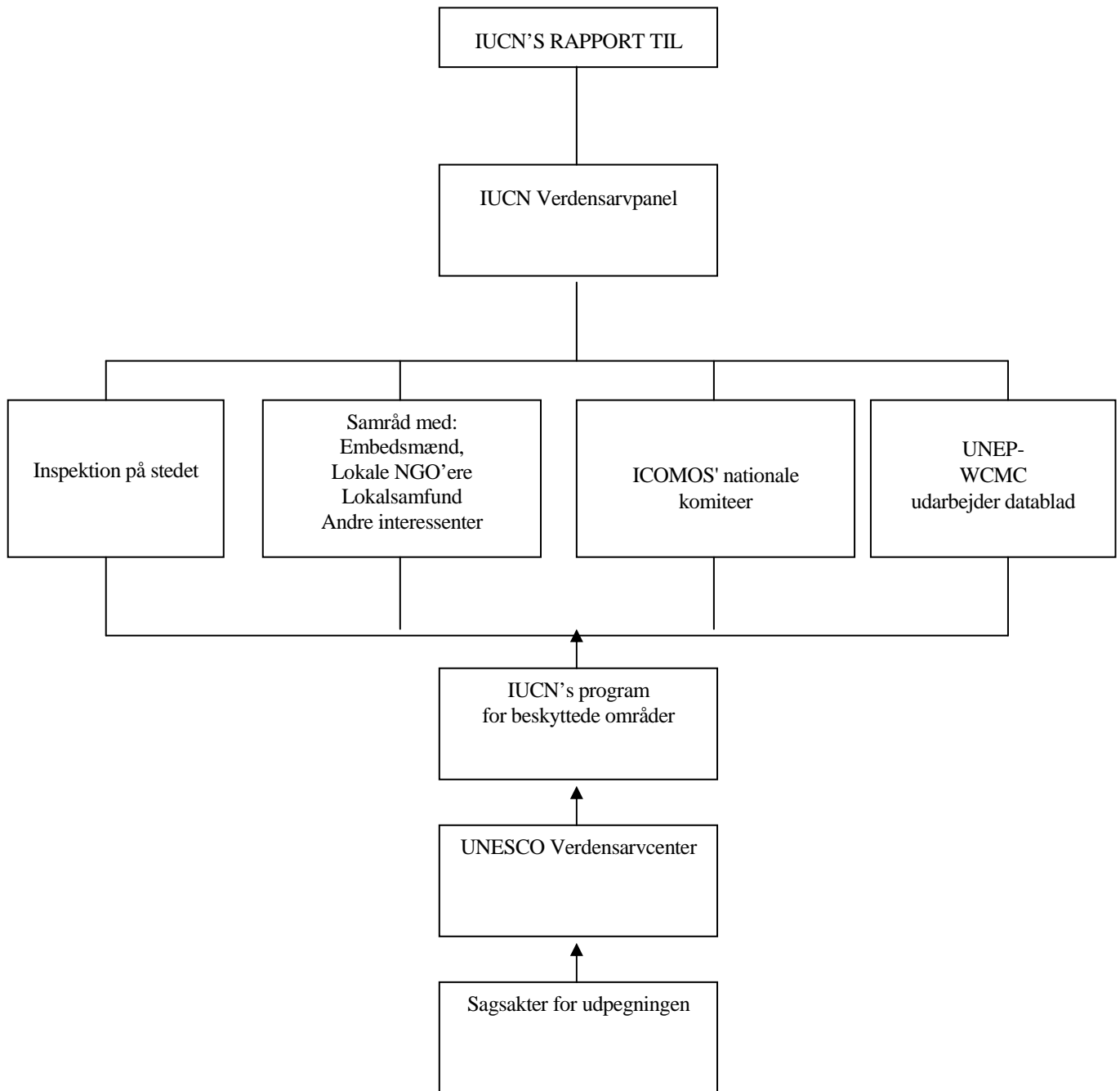
Kombinerede værdier

17. I forbindelse med udpegede værdier med både natur- og kulturbetydning sendes en fælles IUCN- og ICOMOS-mission til den pågældende værdi. Efter missionen udarbejder IUCN og ICOMOS separate bedømmelser af værdien i henhold til de relevante kriterier (jf. afsnit 5 under A og afsnit 9, litra (iii), under B ovenfor).

Kulturlandskaber

18. Værdier, der er udpeget som kulturlandskaber, bedømmes af ICOMOS i henhold til kriterium (i)-(vi) (jf. afsnit 77 i de *operationelle retningslinjer*). ICOMOS anmoder derefter IUCN om at gennemgå den udpegede værdis naturværdi og forvaltning i henhold til en aftale mellem de rådgivende organer. I visse tilfælde er der behov for en fælles mission.

FIGUR 2: IUCN'S FREMGANGSMÅDE FOR BEDØMMELSE

**FORMAT FOR REGELMÆSSIG RAPPORTERING
OM ANVENDELSE AF
KONVENTIONEN OM VERDENSARV**

-
- Format for regelmæssig rapportering findes på følgende websted: <http://whc.unesco.org/en/periodicreporting>
 - Yderligere vejledning om regelmæssig rapportering findes i kapitel V i de *operationelle retningslinjer*
 - Med henblik på at lette informationsstyringen bedes medlemsstaterne indsende rapporter (på engelsk eller fransk) både i elektronisk form og i papirudgave:

UNESCO World Heritage Centre
7, place de Fontenoy
75352 Paris 07 SP
Frankrig
Telefon: +33 (0) 1 4568 1571
Fax: +33 (0) 1 4568 5570
E-mail via: <http://whc.unesco.org/en/contacts>

FORMAT**REGELMÆSSIG RAPPORTERING OM ANVENDELSE AF
KONVENTIONEN OM VERDENSARV****Generelle krav**

- Oplysningerne skal være så præcise og specifikke som muligt. De skal så vidt muligt kvantificeres og angives med fuldstændige henvisninger.
- Oplysningerne skal være kortfattede. I særdeleshed bør lange, historiske redegørelser om områder og begivenheder, der har fundet sted, undgås – især, hvis disse oplysninger kan findes i let tilgængelige, offentliggjorte kilder.
- Meningstilkendegivelser skal angives med henvisning til den ekspert, der har udtalt sig, underbygget af verificerbare kendsgerninger.
- Regelmæssige rapporter skal udarbejdes på A4-papir (210 mm x 297 mm), med kort og planer, der maksimalt er i A3-format (297 mm x 420 mm). Medlemsstaterne tilskyndes også til at indsende hele teksten fra de regelmæssige rapporter i elektronisk form.

AFSNIT I: MEDLEMSSTATENS ANVENDELSE AF KONVENTIONEN OM VERDENSARV

Medlemsstaterne bedes give oplysninger om de lovgivningsmæssige og administrative bestemmelser, de har vedtaget, og deres øvrige foranstaltninger i forbindelse med anvendelsen af *konventionen*, samt oplysninger om deres erfaringer på dette område (artikel 29, stk. 1, i *konventionen om verdensarv*).

I.1 Indledning

- (i) Medlemsstaten
- (ii) Årstal for ratificering eller godkendelse af *konventionen*
- (iii) Organisation(er) eller enhed(er), der er ansvarlige for udarbejdelsen af rapporten
- (iv) Rapportens dato
- (v) Underskrift på vegne af medlemsstaten

I.2 Identifikation af kultur- og naturarvværdier

Dette punkt henviser især til *konventionens* artikel 3, 4 og 11 vedrørende identifikation af kultur- og naturarv og udpegning af værdier til optagelse på verdensarvlisten.

(i) Nationale fortegnelser

Fortegnelser over kultur- og naturarv af national betydning danner grundlag for identifikation af mulige verdensarvværdier.

Det angives, hvilke institutioner der er ansvarlige for at udarbejde og ajourføre de nationale fortegnelser og hvorvidt – og i så fald i hvilket omfang – der findes fortegnelser, lister og/eller registre på lokalt, delstatsligt eller nationalt niveau, og om disse er færdiggjort.

(ii) Tentative lister

Konventionens artikel 11 henviser til medlemsstaternes indsendelse af fortegnelser over værdier, der er egnede til optagelse på verdensarvlisten. Disse tentative lister over kultur- og naturarvværdier udarbejdes med henvisning til afsnit 62-69 og bilag 2 i de *operationelle retningslinjer*. Medlemsstaterne aflægger rapport om deres foranstaltninger for at gennemføre den beslutning, der blev truffet af komiteen på dens 24. samling (Cairns, december 2000) og medlemsstaternes 12. generalforsamling (UNESCO's hovedkvarter, 1999), og som indebærer, at tentative lister skal anvendes som et planlægningsværktøj til at mindske ubalancer på verdensarvlisten.

Der angives dato for indsendelsen af den tentative liste eller eventuelle ændringer foretaget efter indsendelsen. Medlemsstaterne tilskyndes også til at vedlægge en beskrivelse af udarbejdelsesprocessen og revideringen af den tentative liste, herunder f.eks. om en eller flere bestemte institutioner har fået overdraget ansvaret for at identificere og afgrænse verdensarvværdier, om lokale myndigheder og lokalbefolkningen har været involveret i forberedelsen. Hvis dette er tilfældet, gives præcise oplysninger herom.

(iii) Udpegninger

I den regelmæssige rapport angives værdier, der er udpeget til optagelse på verdensarvlisten. Medlemsstaterne tilskyndes at vedlægge en analyse over fremgangsmåden for udarbejdelsen af disse udpegninger, samarbejdet med de lokale myndigheder og befolkninger, motivation, forhindringer og vanskeligheder i forbindelse med fremgangsmåden samt udbytte og erfaring.

I.3 Beskyttelse, bevarelse og præsentation og/eller pleje af kultur- og naturarv

Dette punkt henviser især til *konventionens* artikel 4 og 5, hvor medlemsstaterne anerkender deres forpligtelse til at sikre identifikation, beskyttelse, bevarelse, præsentation og/eller pleje og videreførelse til kommende generationer af kultur- og naturarven og til at sikre, at der træffes effektive og aktive foranstaltninger i denne forbindelse. Yderligere vejledning vedrørende medlemsstaternes forpligtelser findes i afsnit 10-16 i de *operationelle retningslinjer*.

Konventionens artikel 5 angiver følgende foranstaltninger:

(i) Udvikling af generelle politikker

Medlemsstaten anfører vedtagne politikker, der sigter mod at få kultur- og naturarven til at fungere i samfundslivet, og giver oplysninger om den måde, hvorpå medlemsstaten eller den eller de relevante myndigheder har søgt at indordne beskyttelsen af verdensarvværdier i overordnede planlægningsprogrammer. Områder, hvor forbedringer er ønskelige, og som medlemsstaten arbejder hen imod, anføres.

(ii) Status for forvaltningsorganer til beskyttelse, bevarelse og præsentation og/eller pleje

Eventuelle forvaltningsorganer på medlemsstaternes territorier, der er blevet oprettet eller er blevet væsentligt forbedret siden den seneste regelmæssige rapport, anføres. Der lægges særlig vægt på forvaltningsorganer, der har til formål at beskytte, bevare og præsentere og/eller pleje kultur- og naturarven, med angivelse af en passende medarbejderstab og midler, der sætter dem i stand til at udføre deres opgaver. Områder, hvor forbedringer er ønskelige, og som medlemsstaten arbejder hen imod, anføres.

(iii) Videnskabelige og tekniske undersøgelser og forskning

Yderligere vejledning om forskning findes i afsnit 215 i de *operationelle retningslinjer*.

Væsentlige videnskabelige og tekniske undersøgelser eller generiske forskningsprojekter, der kan være til gavn for verdensarvværdier, anføres, såfremt disse er påbegyndt eller afsluttet siden den seneste regelmæssige rapport. Områder, hvor forbedringer er ønskelige, og som medlemsstaten arbejder hen imod, anføres.

Der rapporteres om specifikke videnskabelige undersøgelser eller forskningsprojekter på stedet under punkt II.4 i dette format.

(iv) Forholdsregler i forbindelse med identifikation, beskyttelse, bevarelse, præsentation og/eller pleje og genoprettelse

Der anføres passende lovgivningsmæssige og administrative forholdsregler, som medlemsstaten eller de relevante myndigheder har truffet med henblik på identifikation, beskyttelse, bevarelse, præsentation og/eller pleje og genopretning af kultur- og naturarv. Der lægges særlig vægt på forholdsregler vedrørende besøgsforvaltning og udvikling af regionen. Medlemsstaten tilskyndes også til at angive, om det – på baggrund af de indhøstede erfaringer – skønnes at være nødvendigt med ændringer af politikken og/eller juridiske ændringer. Det er også relevant at angive, hvilke andre internationale konventioner til beskyttelse af kultur- eller naturarv, som medlemsstaten har underskrevet eller ratificeret, og hvordan anvendelsen af disse juridiske dokumenter i så fald er koordineret med og integreret i medlemsstatens nationale politikker og planlægning.

Det angives, hvilke videnskabelige og tekniske foranstaltninger medlemsstaten eller relevante institutioner i medlemsstaten har truffet i forbindelse med identifikation, beskyttelse, bevarelse, præsentation og/eller pleje og genopretning af kultur- og naturarv.

Det anføres, hvilke relevante finansielle foranstaltninger medlemsstaten eller de relevante myndigheder har truffet i forbindelse med identifikation, beskyttelse, bevarelse, præsentation og/eller pleje og genopretning af kultur- og naturarv.

Oplysninger om præsentation og/eller pleje af kultur- og naturarven kan henvise til publikationer, websteder, film, frimærker, postkort, bøger osv.

Områder, hvor forbedringer er ønskelige, og som medlemsstaten arbejder hen imod, anføres.

(v) Uddannelse

Yderligere vejledning om uddannelse findes i afsnit 213-214 i de *operationelle retningslinjer*.

Det anføres, hvilke uddannelsesstrategier der er iværksat i medlemsstaten med henblik på professionel kapacitetsopbygning, og det oplyses, om der er oprettet eller udviklet nationale eller regionale uddannelsescentre for beskyttelse, bevarelse og præsentation og/eller pleje af kultur- og naturarv og om, i hvilket omfang denne uddannelse er integreret i eksisterende universitets- og uddannelsessystemer.

Det angives, hvad medlemsstaten har gjort for at tilskynde til videnskabelig forskning som støtte til uddannelsesaktiviteterne.

Områder, hvor forbedringer er ønskelige, og som medlemsstaten arbejder hen imod, anføres.

I.4 Internationalt samarbejde og indsamling af midler

Dette punkt henviser især til *konventionens* artikel 4, 6, 17 og 18. Yderligere vejledning om dette emne findes i afsnit 227-231 i de *operationelle retningslinjer*.

Der gives oplysninger om samarbejde med andre medlemsstater vedrørende identifikation, beskyttelse, bevarelse og konservering af verdensarv, der befinder sig på medlemsstatens territorium.

Det angives også, hvilke andre foranstaltninger der er truffet for at undgå – direkte eller indirekte – at skade verdensarv, der befinder sig på andre medlemsstaters territorium.

Er der oprettet nationale, offentlige og private institutioner eller sammenslutninger med henblik på indsamling af midler og donationer til beskyttelse af verdensarv, og har medlemsstaten i så fald bidraget hertil?

I.5 Uddannelse, oplysning og skærpelse af bevidstheden

Dette punkt henviser især til *konventionens* artikel 27 og 28 om uddannelsesprogrammer. Yderligere vejledning herom findes i kapitel IX i de *operationelle retningslinjer*.

Det angives, hvilke foranstaltninger medlemsstaterne har truffet for at øge bevidstheden hos beslutningstagere, ejere af værdier og offentligheden om beskyttelse og bevarelse af kultur- og naturarv.

Der gives oplysninger om uddannelse (folkeskole, gymnasier og videregående uddannelser) og oplysningsprogrammer, der er gennemført eller planlagt for at fremme forståelsen og respekten blandt befolkningen og bredt at oplyse offentligheden om de farer, der truer verdensarven, og om de aktiviteter, der gennemføres i henhold til *konventionen*. Deltager medlemsstaten i UNESCO's specielle projekt *Young People's Participation in World Heritage Preservation and Promotion*?

Oplysninger om aktiviteter og programmer, der foregår på stedet, gives under punkt II.4 om forvaltning nedenfor.

I.6 Konklusioner og anbefalede foranstaltninger

Hovedkonklusionerne under punkterne i afsnit I i rapporten opsummeres og opstilles i tabeller sammen med oplysninger om den eller de foreslåede foranstaltninger, det eller de organer, der er ansvarlige for at udføre foranstaltningerne, samt tidshorisonten for udførelsen af disse foranstaltninger:

- (i) Hovedkonklusioner
- (ii) Foreslåede fremtidige foranstaltninger
- (iii) Organ(er), der er ansvarlige for at gennemføre handlingerne
- (iv) Tidshorisont for gennemførelsen
- (v) Behov for international hjælp

Medlemsstaterne tilskyndes også til at lave en analyse i deres første regelmæssige rapport af den fremgangsmåde, de har benyttet i forbindelse med ratifikationen af *konventionen*, motivationen, forhindringerne og vanskelighederne i forbindelse med fremgangsmåden samt udbytte og erfaring.

AFSNIT II: BEVARINGSSTATUS FOR SPECIFIKKE VERDENSARVVÆRDIER

Udarbejdelsen af regelmæssige rapporter om bevaringsstatus skal involvere de personer, der er ansvarlige for den daglige forvaltning af værdien. Hvis der er tale om grænseoverskridende værdier, anbefales det, at rapporterne udarbejdes i fællesskab eller i tæt samarbejde mellem de involverede organer.

Den første regelmæssige rapport ajourfører de oplysninger, der blev givet i de originale sagsakter om udpegningen. Efterfølgende rapporter vil fokusere på eventuelle ændringer, der er sket efter fremsendelsen af den forrige rapport.

Som følge heraf følger dette afsnit af den regelmæssige rapport formatet for sagsakterne om udpegningen.

Bevaringsstatus for værdier, der er optaget på listen over verdensarv i fare, gennemgås af Verdensarvkomiteen med jævne mellemrum – generelt én gang om året. Denne gennemgang fokuserer på de specifikke faktorer og overvejelser, der førte til optagelsen af værdien på listen over verdensarv i fare. Det er stadig nødvendigt at udarbejde en fuldstændig regelmæssig rapport om bevaringsstatus for disse værdier.

Dette punkt udfyldes for alle verdensarvværdier.

II.1 Indledning

- (i) Medlemsstat
- (ii) Navn på verdensarvværdien
- (iii) Geografiske koordinater til nærmeste sekund
- (iv) Dato for optagelse på verdensarvlisten
- (v) Organisation(er) eller enhed(er), der er ansvarlige for udarbejdelse af rapporten
- (vi) Rapportens dato
- (vii) Underskrift på vegne af medlemsstaten

II.2 Erklæring om særlig universel betydning

Ved optagelse af en værdi på verdensarvlisten angiver Verdensarvkomiteen værdiens særlige universelle betydning ved at beslutte, hvilke kriterier der skal gælde for optagelsen. Medlemsstatens begrundelse anføres sammen med de kriterier, som komiteen har lagt til grund for optagelsen af værdien på verdensarvlisten.

Afspejler erklæringen om særlig universel betydning efter medlemsstatens mening i tilstrækkelig grad værdiens særlige universelle betydning, eller skal der indsendes en ny erklæring? Dette kan overvejes – f.eks. med henblik på at anerkende kulturværdierne af en verdensarvværdi, der er optaget på grund af sin særlige naturværdi eller omvendt. Dette kan blive nødvendigt enten som følge af en væsentlig ændring af Verdensarvkomiteens kriterier eller som følge af bedre identifikation af eller kendskab til den specifikke særlige universelle betydning.

Et andet emne, der kan gennemgås, er, om afgrænsningen af verdensarvværdien og dens eventuelle stødpudezone er tilstrækkelig til at beskytte og bevare den særlige universelle betydning. Ændringer eller udvidelser af grænserne kan overvejes i forbindelse med denne gennemgang.

Hvis der ikke findes en erklæring om særlig universel betydning, eller erklæringen er ufuldstændig, skal medlemsstaten i sin første regelmæssige rapport foreslå en sådan erklæring. Erklæringen om særlig universel betydning skal afspejle det eller de kriterier, som komiteen har lagt til grund for optagelsen af værdien på verdensarvlisten. Erklæringen skal også behandle spørgsmål som: Hvad repræsenterer værdien, hvorfor har værdien særlig betydning, hvilke specifikke værdier kende-

tegner værdien, hvad er forholdet mellem værdien og dens omgivelser osv.? Erklæringer om særlig universel betydning undersøges af det eller de berørte rådgivende organer og videresendes eventuelt til Verdensarvkomiteen til godkendelse.

II.3 Erklæring om autenticitet og/eller integritet

Under dette punkt gennemgås det, om den særlige universelle betydning, der blev lagt til grund, da værdien blev optaget på verdensarvlisten, og som afspejles i erklæringen om særlig universel betydning i henhold til punkt II.2 ovenfor, opretholdes.

Spørgsmålet om autenticitet og/eller integritet i forhold til værdien behandles også under dette punkt. Hvordan blev værdiens autenticitet og/eller integritet bedømt på optagelsestidspunktet? Hvordan er værdiens nuværende autenticitet og/eller integritet?

Bemærk, at der skal gives en mere detaljeret analyse af værdiens tilstand i henhold til punkt II.6 på baggrund af nøgleindikatorerne for måling af værdiens bevaringsstatus.

II.4 Forvaltning

Under dette punkt rapporteres der om gennemførelsen og effektiviteten af beskyttelseslovgivning på nationalt, provinsmæssigt eller kommunalt niveau og/eller kontraktmæssig eller traditionel beskyttelse samt om forvaltning og/eller planlægningskontrol for den berørte værdi, og foranstaltninger, der forventes truffet i fremtiden, med henblik på at bevare den særlige betydning, der beskrives i erklæringen om særlig universel betydning under punkt II.2. Yderligere vejledning om dette emne findes i kapitel III.D i de *operationelle retningslinjer*.

Medlemsstaten rapporterer også om væsentlige ændringer i ejerforhold, juridisk status og/eller kontraktmæssige eller traditionelle beskyttelsesforanstaltninger, forvaltningsordninger eller forvaltningsplaner i forhold til optagelsestidspunktet eller den forrige regelmæssige rapport. Hvis der er sket sådanne ændringer, vedhæfter medlemsstaten al relevant dokumentation til den regelmæssige rapport – især juridiske dokumenter, forvaltningsplaner og/eller (årlige) arbejdsplaner for forvaltning og vedligeholdelse af værdien. Det fulde navn og adresse på det organ eller den person, der er direkte ansvarlig for værdien, angives også.

Medlemsstaten giver også en vurdering af de menneskelige og finansielle ressourcer, der er til rådighed og er nødvendige i forbindelse med forvaltning af værdien, samt en vurdering af medarbejdernes uddannelsesmæssige behov.

Medlemsstaten opfordres også til at give oplysninger om videnskabelige undersøgelser, forskningsprojekter, uddannelsesmæssige, oplysningsmæssige og bevidsthedsskabende aktiviteter, der direkte kan relateres til værdien, og til at kommentere, i hvilket omfang betydningen af verdensarvværdien effektivt kommunikerer til beboere, besøgende og offentligheden. Emner, der kan behandles, omfatter bl.a.: Findes der en mindetavle, der fortæller, at der er tale om en verdensarvværdi? Findes der uddannelsesprogrammer til skoler? Afholdes der særlige begivenheder og udstillinger? Hvilke faciliteter, besøgscentre, museer på stedet, ruter, kataloger, oplysningsmaterialer osv. findes der for besøgende? Hvilken rolle spiller udpegningen af verdensarven i disse programmer og aktiviteter?

Desuden opfordres medlemsstaten til at give statistiske oplysninger – så vidt muligt hvert år – om indtægter, besøgstal, medarbejdere og eventuelle andre emner.

På grundlag af gennemgangen af forvaltningen af værdien kan medlemsstaten overveje, om det er nødvendigt med en væsentlig ændring af de lovgivningsmæssige og administrative bestemmelser i forbindelse med bevaringen af værdien.

II.5 Faktorer, der påvirker værdien

Det kommenteres, i hvilket omfang værdien trues af bestemte problemer og risici. De faktorer, der angives i udpegningsformatet, kan overvejes under dette punkt, f.eks. udviklingsmæssige udfordringer, miljømæssige udfordringer, naturkatastrofer og beredskab, udfordringer fra besøgende/turister, indbyggertal.

På baggrund af vigtigheden af fremadrettet planlægning og risikoberedskab anføres relevante oplysninger om driftsmetoder, der vil gøre det muligt for medlemsstaten at imødegå farer, der truer eller kan risikere at true, dens kultur- eller naturarv. Problemer og risici, der skal tages i betragtning, kan være jordskælv, oversvømmelser, jordskred, vibrationer, industrifurening, hærværk, tyveri, plyndring, ændring af værdiens fysiske rammer, minedrift, skovrydning, krybskytteri, samt ændringer i anvendelse af jord, landbrug, vejbyggeri, byggeaktiviteter, turisme. Områder, hvor forbedringer er ønskelige, og som medlemsstaten arbejder hen imod, anføres.

Under dette punkt gives ajourførte oplysninger om alle faktorer, der kan påvirke eller true værdien. Der henvises også til de foranstaltninger, der er truffet for at håndtere truslerne.

Der gives endvidere en vurdering af, hvorvidt den påvirkning, som faktorerne har på værdien, øges eller mindses, og en angivelse af, hvilke foranstaltninger der effektivt er truffet eller er planlagt for fremtiden.

II.6 Overvågning

Mens punkt II.3 i den regelmæssige rapport giver en overordnet vurdering af vedligeholdelsen af værdiens særlige universelle betydning, giver dette punkt en mere detaljeret analyse af værdiens tilstand på baggrund af nøgleindikatorer for måling af værdiens bevaringsstatus.

Hvis der ikke blev identificeret nogen indikatorer, da værdien blev optaget på verdensarvlisten, angives disse i den første regelmæssige rapport. Udarbejdelsen af den regelmæssige rapport kan også give mulighed for at evaluere gyldigheden af indikatorer, der tidligere er identificeret, og om nødvendigt revidere disse.

Der gives ajourførte oplysninger om alle nøgleindikatorer. Det skal sikres, at disse oplysninger er så præcise og pålidelige som muligt, f.eks. ved at observationer udføres på samme måde, med samme udstyr og metoder og på samme tidspunkt af året og dagen.

Det angives, hvilke samarbejdspartnere der eventuelt er involveret i overvågningen, og det beskrives, hvilke forbedringer medlemsstaten forventer eller vil betragte som ønskelige i overvågningssystemet.

I særlige tilfælde kan Verdensarvkomiteen og/eller dens præsidium allerede have undersøgt værdiens bevaringsstatus og have givet anbefalinger til medlemsstaten – enten på optagelsestidspunktet eller senere. I sådanne tilfælde skal medlemsstaten rapportere om de foranstaltninger, der er truffet som følge af præsidiets eller komiteens observationer eller anbefalinger.

II.7 Sammendrag af konklusioner og anbefalede foranstaltninger

Hovedkonklusionerne under alle punkter i rapporten om bevaringsstatus – og især konklusionen om, hvorvidt værdiens særlige universelle betydning opretholdes – opsummeres og opstilles i tabeller sammen med:

- (i) hovedkonklusionerne vedrørende status for værdiens særlige universelle betydning (jf. punkt II.2. og II.3. ovenfor)
- (ii) hovedkonklusionerne vedrørende forvaltning og de faktorer, der påvirker værdien (jf. punkt II.4 og II.5. ovenfor)
- (iii) foreslåede fremtidige foranstaltninger
- (iv) organ(er), der er ansvarlige for gennemførelsen
- (v) tidshorisont for gennemførelsen
- (vi) behov for international hjælp

Medlemsstaterne bedes også angive erfaringer, som kan være relevante for andre med lignende problemer eller spørgsmål. Der angives navne og kontaktoplysninger på organisationer eller specialister, der kan kontaktes i denne forbindelse.

FORMULAR TIL ANMODNING OM INTERNATIONAL
HJÆLP

-
- Formularen til anmodning om international hjælp findes og kan udfyldes på følgende websted:
<http://whc.unesco.org/en/intassistance>
 - Yderligere vejledning om international hjælp findes i kapitel VII i de *operationelle retningslinjer*
 - Se også de vedlagte bemærkninger ved udfyldelse af formularen.
 - Den originale, underskrevne udgave af den udfyldte formular til anmodning om international hjælp sendes, på engelsk eller fransk, til:

UNESCO World Heritage Centre

7, place de Fontenoy

75352 Paris 07 SP

Frankrig

Telefon: +33 (0)1 45 68 12 76

Fax: +33 (0)1 45 68 55 70

E-mail: wh-intassistance@unesco.org

1. **MEDLEMSSTAT**

2. **PROJEKTETS TITEL**

3. **TYPE AF HJÆLP**

	<i>Nødhjælp</i>	<i>Hjælp til forberedelse</i>	<i>Bevaring og forvaltning</i>
Kultur			
Natur			
Kombineret			

4. **HVOR SKAL PROJEKTET FINDE STED:**

a) Skal projektet foregå på en verdensarvværdis område? - ja - nej

Hvis svaret er ja, angives værdiens navn

b) Skal noget af projektet finde sted i "marken"? - ja - nej

Hvis svaret er ja, angives hvor og hvordan

c) Hvis projektet gennemføres på en verdensarvværdi, angives det, hvorvidt det er til fordel for andre verdensarvværdier, og hvis svaret er ja, angives hvilke og hvordan

5. **TIDSPLAN FOR PROJEKTET (forventet eller besluttet)**

Datoer:

Varighed:

6. PROJEKTET ER

- lokalt
- nationalt
- sub-regionalt – omfatter nogle få medlemsstater fra en region
- regionalt – omfatter de fleste medlemsstater fra en region
- internationalt – omfatter medlemsstater fra forskellige regioner

Hvis projektet er sub-regionalt, regionalt eller internationalt, angives det, hvilke lande/værdier der skal deltage/vil få fordel af projektet:

7. BEGRUNDELSE FOR PROJEKTET

a) Forklar, hvorfor der er behov for dette projekt
(Hvis det drejer sig om nødhjælp, udfyldes punkt 8 i stedet)

b) Anfør eventuelle støttedokumenter

8. KUN I FORBINDELSE MED NØDHJÆLP

a) Beskriv den faktiske eller potentielle trussel mod/fare for værdien

b) Angiv, hvordan det kan påvirke værdiens særlige universelle betydning

c) Forklar, hvordan det foreslåede projekt imødegår truslen/faren

9. FORMÅL MED PROJEKTET

Anfør tydeligt projektets konkrete formål

10. FORVENTEDE RESULTATER

a) Anfør tydeligt, hvilke resultater der forventes af projektet

b) Anfør de indikatorer og kontrolmuligheder, der kan anvendes til at vurdere opnåelsen af disse resultater:

<i>Forventede resultater</i>	<i>Indikatorer</i>	<i>Kontrolmuligheder</i>

11. ARBEJDSPLAN (herunder konkrete aktiviteter og tidsplan)

<i>Aktiviteter</i>	<i>Tidsplan (måneder)</i>			
Aktivitet				
Aktivitet				
Aktivitet				
Aktivitet				
Aktivitet				

12. BEDØMMELSE OG RAPPORTERING (fremsendes til Verdensarvcentret senest tre måneder efter projektets gennemførelse)

13. PROFILER PÅ SPECIALISTER, UNDERVISERE, TEKNIKERE OG/ELLER FAGLÆRT PERSONALE, HVIS SÅDANNE PERSONER FORVENTES AT DELTAGE I PROJEKTET (hvis disse personers identitet allerede kendes, angives deres navne, og et kort CV vedlægges eventuelt)

14. VIGTIGSTE MÅLGRUPPER, HERUNDER PROFILER PÅ VOLONTØRER/ DELTAGERE, HVIS SÅDANNE PERSONER FORVENTES AT DELTAGE I PROJEKTET

15. BUDGET

a) Giv en detaljeret fordeling (i tabellen) af omkostningerne i USD for de forskellige elementer i projektet, herunder – hvis det er muligt – enhedsomkostninger, og angiv fordelingen af omkostningerne mellem de forskellige finansieringskilder.

Post (vælg de poster, der er relevante for projektet)	Detaljeret fordeling i USD (for relevante poster)	Midler fra medlemsstat USD	Anmodet beløb fra Verdensarvfonden USD	Andre kilder USD	I alt USD
Organisation <ul style="list-style-type: none"> lokaler kontorudgifter sekretærbistand oversættelse simultantolkning audiovisuelt udstyr andet 	USD _/ dag i _ dage = USD _ USD _ USD _/ dag i _ dage = USD _ USD _/ side for _ sider = USD _ USD _ USD _/ time/dag i _ timer/dage = USD _ USD _				
Personale/konsulentbistand (honorar) <ul style="list-style-type: none"> international ekspert national ekspert koordinator andet 	USD _/ uge i _ uger = USD _ USD _/ uge i _ uger = USD _ USD _/ uge i _ uger = USD _ USD _/ uge i _ uger = USD _				
Rejser <ul style="list-style-type: none"> internationale rejseomkostninger indenlandske rejseomkostninger andet 	USD _ USD _ USD _				
Diæter <ul style="list-style-type: none"> indkvartering fortæring 	USD _/ dag for _ personer = USD _ USD _ USD _/ dag for _ personer = USD _ -				
Udstyr <ul style="list-style-type: none"> 	USD _/ enhed for _ enheder = USD _/ enhed for _ enheder =				
Bedømmelse, rapportering og offentliggørelse <ul style="list-style-type: none"> bedømmelse rapportering redigering, layout trykning distribution 	USD _ USD _ USD _ USD _ USD _ USD _				
Diverse <ul style="list-style-type: none"> visa andet 	USD _ for _ deltagere = USD _ USD _				
I ALT					

b) Angiv, hvorvidt der allerede foreligger midler fra medlemsstaten eller andre kilder, eller hvornår de sandsynligvis vil foreligge.

16. BIDRAG I NATURALIER FRA MEDLEMSSTATEN OG ANDRE ORGANER

a) Nationale organer

b) Andre bi/multilaterale organisationer, donorer osv.

17. ORGANER, DER ER ANSVARLIGE FOR PROJEKTETS GENNEMFØRELSE

18. UNDERSKRIFT PÅ VEGNE AF MEDLEMSSTATEN

Fulde navn _____

Titel _____

Dato _____

19. BILAG

_____ (antal bilag til anmodningen)

FORMULAR TIL ANMODNING OM INTERNATIONAL HJÆLP		BEMÆRKNINGER																																																															
1. MEDLEMSSTAT		Navnet på den medlemsstat, der fremsætter anmodningen om international hjælp																																																															
2. PROJEKTETS TITEL																																																																	
3. TYPE AF HJÆLP <table border="1" data-bbox="347 421 863 548"> <thead> <tr> <th></th> <th><i>Nødhjælp</i></th> <th><i>Hjælp til forberedelse</i></th> <th><i>Bevaring og forvaltning*</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kultur</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Natur</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kombineret</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>* Bemærk, at "Bevaring og forvaltning" nu omfatter følgende tidligere kategorier: - Hjælp til uddannelse og forskning - Teknisk samarbejde - Hjælp til uddannelse, oplysning og skærpelse af bevidsthed</p>		<i>Nødhjælp</i>	<i>Hjælp til forberedelse</i>	<i>Bevaring og forvaltning*</i>	Kultur				Natur				Kombineret				<p>Se også afsnit 241 i de <i>operationelle retningslinjer</i></p> <p>Angiv, hvilken type hjælp der anmodes om, samt hvilken type kultur- eller naturarv projektet vedrører. Sæt kun kryds i et felt i tabellen, f.eks.:</p> <p>- Uddannelsesprojekt om hulemalerier:</p> <table border="1" data-bbox="895 544 1410 672"> <thead> <tr> <th></th> <th><i>Nødhjælp</i></th> <th><i>Hjælp til forberedelse</i></th> <th><i>Bevaring og forvaltning</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kultur</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>Natur</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kombineret</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>- Udarbejdelse af en udpegning af en kombineret værdi:</p> <table border="1" data-bbox="895 732 1410 860"> <thead> <tr> <th></th> <th><i>Nødhjælp</i></th> <th><i>Hjælp til forberedelse</i></th> <th><i>Bevaring og forvaltning</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kultur</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Natur</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kombineret</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>- Anmodning om nødhjælp efter at en tropisk storm har hærget et beskyttet skovområde:</p> <table border="1" data-bbox="895 954 1410 1081"> <thead> <tr> <th></th> <th><i>Nødhjælp</i></th> <th><i>Hjælp til forberedelse</i></th> <th><i>Bevaring og forvaltning</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kultur</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Natur</td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kombineret</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		<i>Nødhjælp</i>	<i>Hjælp til forberedelse</i>	<i>Bevaring og forvaltning</i>	Kultur			X	Natur				Kombineret					<i>Nødhjælp</i>	<i>Hjælp til forberedelse</i>	<i>Bevaring og forvaltning</i>	Kultur				Natur				Kombineret		X			<i>Nødhjælp</i>	<i>Hjælp til forberedelse</i>	<i>Bevaring og forvaltning</i>	Kultur				Natur	X			Kombineret			
	<i>Nødhjælp</i>	<i>Hjælp til forberedelse</i>	<i>Bevaring og forvaltning*</i>																																																														
Kultur																																																																	
Natur																																																																	
Kombineret																																																																	
	<i>Nødhjælp</i>	<i>Hjælp til forberedelse</i>	<i>Bevaring og forvaltning</i>																																																														
Kultur			X																																																														
Natur																																																																	
Kombineret																																																																	
	<i>Nødhjælp</i>	<i>Hjælp til forberedelse</i>	<i>Bevaring og forvaltning</i>																																																														
Kultur																																																																	
Natur																																																																	
Kombineret		X																																																															
	<i>Nødhjælp</i>	<i>Hjælp til forberedelse</i>	<i>Bevaring og forvaltning</i>																																																														
Kultur																																																																	
Natur	X																																																																
Kombineret																																																																	
4. HVOR SKAL PROJEKTET FINDE STED?	<p>a) Skal projektet foregå på en verdensarvverdis område? ☐ - ja ☐ - nej</p> <p>Hvis svaret er ja, angives værdiens navn</p> <p>b) Skal noget af projektet finde sted i "marken"? ☐ - ja ☐ - nej</p> <p>Hvis svaret er ja, angives hvor og hvordan</p> <p>c) Hvis projektet gennemføres på en verdensarvverdi, angives det, hvorvidt det er til fordel for andre verdensarvverdier, og hvis svaret er ja, angives hvilke og hvordan</p>																																																																
5. TIDSPLAN FOR PROJEKTET (forventet eller besluttet)		Angiv den foreslåede startdato for projektet samt dets varighed.																																																															
6. PROJEKTET ER	☐ - lokalt	Hvis andre lande får fordel af projektet, angives det, om de har erklæret deres støtte til projektet. Det angives også, hvorvidt det drejer sig om en																																																															

	<ul style="list-style-type: none"> ☐ - nationalt ☐ - sub-regionalt – omfatter nogle få medlemsstater fra en region ☐ - regionalt – omfatter de fleste medlemsstater fra en region ☐ - internationalt – omfatter medlemsstater fra forskellige regioner <p>Hvis projektet er nationalt, sub-regionalt, regionalt eller internationalt, angives det, hvilke lande/værdier der skal deltage/vil få fordel af projektet.</p>	grænseoverskridende værdi.
7.	<p>BEGRUNDELSE FOR PROJEKTET</p> <p>a) Forklar, hvorfor der er behov for dette projekt (Hvis det drejer sig om nødhjælp, udfyldes punkt 8 i stedet)</p> <p>b) Anfør eventuelle støttedokumenter.</p>	<p>Her angives de problemer eller spørgsmål, der skal drøftes/afhjælpes. Denne beskrivelse skal eventuelt give en angivelse af, hvor presserende aktiviteterne er.</p> <p>Hvis det er relevant, oplyses der om konstaterede eller potentielle trusler mod den eller de berørte værdier (højst to sider).</p> <p>Forklar, hvordan projektet bidrager til gennemførelsen af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verdensarvkomiteens beslutninger - anbefalinger fra internationale ekspertmissioner foretaget på anmodning af komiteen, formanden eller UNESCO - anbefalinger fra de rådgivende organer - anbefalinger fra UNESCO Verdensarvcenter eller andre UNESCO-divisioner - forvaltningsplaner vedrørende værdien - anbefalinger udarbejdet på grundlag af tidligere aktiviteter støttet af Verdensarvfonden. <p>Anfør tydeligt, hvilke dokumenter der henvises til (Verdensarvkomiteens beslutning nr., dato for missionen osv.).</p> <p>Begrundelsen dokumenteres så vidt muligt med f.eks. rapporter, fotografier, lysbilleder, kort osv.</p>
8.	<p>KUN I FORBINDELSE MED NØDHJÆLP</p> <p>a) Beskriv den faktiske eller potentielle trussel mod/fare for værdien</p>	<p>Nødhjælp ydes ikke automatisk efter en større katastrofe. Denne type hjælp tildeles kun, hvis en <u>overhængende</u> fare i forbindelse med en <u>naturkatastrofe eller menneskeskabt katastrofe</u> truer verdensarvværdiens særlige universelle betydning samt dens autenticitet og/eller integritet. Nødhjælp ydes med det formål at hindre eller i det mindste betydeligt afbøde eventuelle negative virkninger på værdien.</p> <p>Nødhjælp kan også ydes for at vurdere, hvorvidt der er tale om en overhængende fare f.eks. som følge af en større katastrofe.</p> <p>Hvis katastrofen derimod har medført tab af en vis del af værdien, men der ikke længere er tale om en overhængende trussel eller risiko, der hurtigt skal afhjælpes, er andre former for hjælp mere hensigtsmæssige (f.eks. hjælp til bevaring og forvaltning).</p>

	<p>b) Anfør, hvordan det kan påvirke værdiens særlige universelle betydning</p> <p>c) Forklar, hvordan det foreslåede projekt imødegår truslen/faren</p>	<p>Ved fastsættelse af prioriteter for ydelse af nødhjælp tages der hensyn til, om den pågældende trussel/fare, såfremt den ikke afbødes, har potentiale til at påvirke verdensarvværdiens særlige universelle betydning og dens autenticitet og/eller integritet.</p> <p>Forslag til finansiering under nødhjælpsprogrammet bør indeholde en beskrivelse af, hvordan projektets omfang og aktiviteter vurderer truslen/faren for verdensarvværdien samt vise, hvordan truslen/faren effektivt imødegås.</p>																								
<p>9.</p>	<p>FORMÅL MED PROJEKTET</p> <p>Anfør tydeligt projektets konkrete formål</p>	<p>Hvad er formålene med gennemførelse af dette projekt?</p>																								
<p>10.</p>	<p>FORVENTEDE RESULTATER</p> <p>a) Anfør tydeligt, hvilke resultater der forventes af det foreslåede projekt.</p> <p>b) Anfør de indikatorer og kontrolmuligheder, der kan anvendes til at vurdere opnåelsen af disse resultater:</p> <table border="1" data-bbox="347 880 863 1025"> <thead> <tr> <th><i>Forventede resultater</i></th> <th><i>Indikatorer</i></th> <th><i>Kontrolmuligheder</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	<i>Forventede resultater</i>	<i>Indikatorer</i>	<i>Kontrolmuligheder</i>										<p>De forventede resultater skal være konkrete og målbare. Hvert enkelt forventet resultat måles ved hjælp af et sæt indikatorer (se afsnit 10b).</p> <p>Der anvendes indikatorer til at måle resultaterne og bestemme, hvilke fremskridt der er gjort med henblik på opfyldelse af projektets målsætning. Indikatorerne er baseret på de forventede resultater som defineret i afsnit 10 og danner grundlag for bedømmelse af projektet efter gennemførelse.</p> <p>Indikatorerne skal være objektive, målbare og udtrykt som kvantificerbare størrelser, f.eks. numeriske værdier eller procenter.</p> <p>Et eksempel:</p> <p>Hjælp til forberedelse</p> <p><i>Formål:</i> At udarbejde en fuldstændig udpegnings sag, som skal fremsendes til Verdensarvcentret.</p> <table border="1" data-bbox="890 1368 1453 1912"> <thead> <tr> <th>Forventede resultater</th> <th>Indikatorer</th> <th>Kontrolmuligheder</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Den fuldstændige udpegnings sag fremsendes til Verdensarvcentret inden den 1. februar 200x.</td> <td>- Udpegnings sags fremsendt inden for tidsfristen</td> <td>- Postvæsenets registrering af afsendelse - Rapport fra WHC/POL til medlemsstaten</td> </tr> <tr> <td>Den færdige forvaltningsplan, der skal fremsendes sammen med udpegnings sags</td> <td>- Forvaltningsplanen fremsendt inden for tidsfristen</td> <td>- Postvæsenets registrering af afsendelse - Rapport fra WHC/POL til medlemsstaten</td> </tr> <tr> <td>Verdensarvcentret og de rådgivende organer bedømmer udpegnings sags som fuldstændig</td> <td>- Vellykket undersøgelse af udpegnings sags fuldstændighed ved Verdensarvcentret og de rådgivende organer</td> <td>- Brev fra Verdensarvcentret til medlemsstaten om, at sagen er bedømt som fuldstændig</td> </tr> </tbody> </table>	Forventede resultater	Indikatorer	Kontrolmuligheder	Den fuldstændige udpegnings sag fremsendes til Verdensarvcentret inden den 1. februar 200x.	- Udpegnings sags fremsendt inden for tidsfristen	- Postvæsenets registrering af afsendelse - Rapport fra WHC/POL til medlemsstaten	Den færdige forvaltningsplan, der skal fremsendes sammen med udpegnings sags	- Forvaltningsplanen fremsendt inden for tidsfristen	- Postvæsenets registrering af afsendelse - Rapport fra WHC/POL til medlemsstaten	Verdensarvcentret og de rådgivende organer bedømmer udpegnings sags som fuldstændig	- Vellykket undersøgelse af udpegnings sags fuldstændighed ved Verdensarvcentret og de rådgivende organer	- Brev fra Verdensarvcentret til medlemsstaten om, at sagen er bedømt som fuldstændig
<i>Forventede resultater</i>	<i>Indikatorer</i>	<i>Kontrolmuligheder</i>																								
Forventede resultater	Indikatorer	Kontrolmuligheder																								
Den fuldstændige udpegnings sag fremsendes til Verdensarvcentret inden den 1. februar 200x.	- Udpegnings sags fremsendt inden for tidsfristen	- Postvæsenets registrering af afsendelse - Rapport fra WHC/POL til medlemsstaten																								
Den færdige forvaltningsplan, der skal fremsendes sammen med udpegnings sags	- Forvaltningsplanen fremsendt inden for tidsfristen	- Postvæsenets registrering af afsendelse - Rapport fra WHC/POL til medlemsstaten																								
Verdensarvcentret og de rådgivende organer bedømmer udpegnings sags som fuldstændig	- Vellykket undersøgelse af udpegnings sags fuldstændighed ved Verdensarvcentret og de rådgivende organer	- Brev fra Verdensarvcentret til medlemsstaten om, at sagen er bedømt som fuldstændig																								

Nødhjælp*Formål:*

At stabilisere en bygning, som for nylig er blevet beskadiget af oversvømmelse eller jordskælv.

Forventede resultater	Indikatorer	Kontrolmuligheder
Bygningens konstruktion er stabiliseret	<ul style="list-style-type: none"> - Nødproblemer i konstruktionen identificeret - Planer for nødarbejder på plads - Midlertidig stabilisering udført 	<ul style="list-style-type: none"> - Rapport fra en bygningsingeniør om bygningens nødtilstand - Overslag over omkostningerne til nødarbejdet - Endelig rapport om stabiliseringsarbejdet
Fremtidige planer om yderligere bevaringsarbejde er på plads	<ul style="list-style-type: none"> - Overordnet analyse af konstruktionen udført - Overslag over omkostningerne ved det nødvendige yderligere bevaringsarbejde foreligger 	<ul style="list-style-type: none"> - Rapport fra en bygningsingeniør om konstruktionens overordnede bevaringsstatus - Overslag over omkostningerne ved det nødvendige bevaringsarbejde

Hjælp til bevaring og forvaltning*Formål:*

At forbedre forvaltningen af en værdi, der er optaget på verdensarvlisten med særligt henblik på inddragelse af lokalsamfundet

Forventede resultater	Indikatorer	Kontrolmuligheder
En integreret forvaltningsplan for værdien	<ul style="list-style-type: none"> - Oprettelse af et planlægningsudvalg med deltagelse af repræsentanter fra de nødvendige sektorer, herunder lokalsamfundet - Udarbejdelse af en erklæring om særlig universel betydning vedrørende værdien - Analyse af problemer vedrørende bevaring og forvaltning af værdien - Klare målsætninger og strategier for opfyldelse heraf 	<ul style="list-style-type: none"> - Månedlige rapporter fra planlægningsudvalgets møder - Diskussionsoplæg fra medlemmer af gruppen om de vigtigste problemer i forvaltningen af værdien - Endelig forvaltningsplan
En forvaltningskomite, der omfatter medlemmer af lokalsamfundet	<ul style="list-style-type: none"> - Udnævnelse af komiteens medlemmer, herunder mindst to medlemmer af lokalsamfundet - Mindst tre regelmæssige månedlige møder i forvaltningskomiteen 	<ul style="list-style-type: none"> - Forvaltningskomiteens vedtægter og forretningsorden godkendt af de relevante myndigheder - Månedlige rapporter fra forvaltningskomiteen
Forvaltningsplan godkendt med passende juridisk status	<ul style="list-style-type: none"> - Godkendelse ved den lokale myndighed 	<ul style="list-style-type: none"> - Notits i landets statstidende om, at forvaltningsplanen har status som en lokalvedtægt.

<p>11.</p>	<p>ARBEJDSPLAN (herunder konkrete aktiviteter og tidsplan)</p> <table border="1" data-bbox="347 241 866 398"> <thead> <tr> <th>Aktiviteter</th> <th colspan="7">Tidsplan (måneder)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </tbody> </table>	Aktiviteter	Tidsplan (måneder)							Aktivitet								Aktivitet								Aktivitet								Aktivitet								<p>Beskriv arbejdsplanen for den/de pågældende aktiviteter med specifik henvisning til de forventede resultater i afsnit 10. Angiv datoer og varighed for hver aktivitet. For møder og uddannelsesaktiviteter angives foreløbige programmer med de temaer, emner og problemer, der skal diskuteres.</p> <p>Et eksempel:</p> <p><i>Forventet resultat nr. 1:</i></p> <table border="1" data-bbox="890 454 1409 611"> <thead> <tr> <th>Aktiviteter</th> <th colspan="7">Tidsplan (måneder)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Forventet resultat nr. 2:</i></p> <table border="1" data-bbox="890 701 1409 857"> <thead> <tr> <th>Aktiviteter</th> <th colspan="7">Tidsplan (måneder)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Aktivitet</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </tbody> </table>	Aktiviteter	Tidsplan (måneder)							Aktivitet								Aktivitet								Aktivitet								Aktivitet								Aktivitet								Aktiviteter	Tidsplan (måneder)							Aktivitet								Aktivitet								Aktivitet								Aktivitet							
Aktiviteter	Tidsplan (måneder)																																																																																																																																	
Aktivitet																																																																																																																																		
Aktivitet																																																																																																																																		
Aktivitet																																																																																																																																		
Aktivitet																																																																																																																																		
Aktiviteter	Tidsplan (måneder)																																																																																																																																	
Aktivitet																																																																																																																																		
Aktivitet																																																																																																																																		
Aktivitet																																																																																																																																		
Aktivitet																																																																																																																																		
Aktivitet																																																																																																																																		
Aktiviteter	Tidsplan (måneder)																																																																																																																																	
Aktivitet																																																																																																																																		
Aktivitet																																																																																																																																		
Aktivitet																																																																																																																																		
Aktivitet																																																																																																																																		
<p>12.</p>	<p>BEDØMMELSE OG RAPPORTERING (fremsendes til Verdensarvcentret senest tre måneder efter projektets gennemførelse)</p>	<p><u>Endelig rapport:</u> Den endelige rapport udarbejdes af den myndighed/person, der er ansvarlig for projektets gennemførelse. Den endelige rapport skal være struktureret efter de forventede resultater, der er nævnt i afsnit 10.</p> <p><u>Bedømmelse:</u> Bedømmelsen bør fokusere på de opnåede resultater og deres konsekvenser for f.eks.</p> <ul style="list-style-type: none"> - optagelse af en værdi på verdensarvlisten i forlængelse af hjælp til forberedelse - regelmæssige rapporter og bevaringsstatus - fjernelse af en værdi fra listen over verdensarv i fare i forlængelse af nødhjælp - gennemførelse af <i>konventionen om verdensarv</i>, herunder de strategiske målsætninger og andre strategier (f.eks. den globale strategi, ...) - nationale og/eller lokale institutioner - opbygningen af kapacitet hos det lokale personale - skærpelse af offentlighedens bevidsthed - deltagerne i projektet - mulighederne for at tiltrække andre ressourcer - andet <p>Det angives, hvem der er ansvarlig for bedømmelse af projektet.</p>																																																																																																																																

13.	PROFILER PÅ SPECIALISTER, UNDERVISERE, TEKNIKERE OG/ELLER FAGLÆRT PERSONALE, HVIS SÅDANNE PERSONER FORVENTES AT DELTAGE I PROJEKTET (hvis disse personers identitet allerede kendes, angives deres navne, og et kort CV vedlægges eventuelt)	For hver specialist angives fagområdet samt arbejdets art og varighed. Verdensarvcentret og de rådgivende organer kan kontaktes med hensyn til anbefaling af hjælpepersoner/undervisere, hvis den/de pågældende medlemsstat(er) ønsker det. Angiv navnene på allerede kendte specialister, der skal deltage i projektet, og vedlæg evt. et kort cv som bilag til anmodningsformularen.
14.	VIGTIGSTE MÅLGRUPPER, HERUNDER PROFILER PÅ VOLONTØRER/ DELTAGERE, HVIS SÅDANNE PERSONER FORVENTES AT DELTAGE I PROJEKTET	Angiv målgrupperne og dem, der får fordel af projektet, deres stilling, respektive institution samt fagområde(r).
15.	BUDGET a) Giv en detaljeret fordeling (i tabellen) af omkostningerne i USD for de forskellige elementer i projektet, herunder – hvis det er muligt – enhedsomkostninger, og angiv fordelingen af omkostningerne mellem de forskellige finansieringskilder.	I tabellen angives fordelingen af alle udgifter i forbindelse med projektet, herunder deling af omkostninger mellem de forskellige donorer (medlemsstat, Verdensarvfonden osv.)
	(i) Organisation	Her angives f.eks. omkostninger til lokaler, kontordrift, sekretærbistand, oversættelse, simultantolkning, audiovisuelt udstyr eller andre organisationsomkostninger, som en vellykket gennemførelse af projektet måtte kræve.
	(ii) Personale og konsulentbistand	Her angives f.eks. omkostninger til internationale eksperter, nationale eksperter, en lokal eller international koordinator eller andre medarbejdere, som en vellykket gennemførelse af projektet måtte kræve.
	(iii) Rejser	Her angives f.eks. omkostninger til international eller indenlandsk rejseaktivitet, som en vellykket gennemførelse af projektet måtte kræve.
	(iv) Diæter	Her angives f.eks. omkostninger til indkvartering, fortæring og diverse omkostninger, som en vellykket gennemførelse af projektet måtte kræve.
	(v) Udstyr	Her specificeres f.eks. udstyr, som en vellykket gennemførelse af projektet måtte kræve.
	(vi) Bedømmelse, rapportering og offentliggørelse	Her angives f.eks. omkostninger til bedømmelse, rapportering, redigering og layout, trykning og distribution samt andre omkostninger, som en vellykket gennemførelse af projektet måtte kræve.
	(vii) Diverse	Her angives f.eks. omkostninger til visa eller andre mindre omkostninger, som en vellykket gennemførelse af projektet måtte kræve.
	b) Angiv, hvorvidt der allerede foreligger midler fra medlemsstaten eller andre kilder, eller hvornår de sandsynligvis vil foreligge.	Hvis der ikke allerede foreligger midler, angives det, hvorvidt de vil være på plads, inden projektet igangsættes.

16.	BIDRAG I NATURALIER FRA MEDLEMSSTATEN OG ANDRE ORGANER a) Nationale organer b) Andre bi/multilaterale organisationer, donorer osv.	 Udspecificeres Udspecificeres
17.	ORGANER, DER ER ANSVARLIGE FOR PROJEKTETS GENNEMFØRELSE	Angiv navn, titel, adresse og andre kontaktoplysninger for den person/de organer, der er ansvarlig(e) for projektets gennemførelse samt for andre deltagende organer. Angiv, hvorvidt medlemsstaten har forpligtet sig lovgivningsmæssigt og administrativt (se afsnit 239d i <i>de operationelle retningslinjer</i>).
18.	UNDERSKRIFT PÅ VEGNE AF MEDLEMSSTATEN	Fulde navn Titel Dato
19.	BILAG	Her angives bilagene til anmodningen og deres respektive titler.

BEDØMMELSESKRITERIER FOR DE RÅDGIVENDE ORGANER I FORBINDELSE MED ANMODNINGER OM INTERNATIONAL HJÆLP

Følgende forhold skal tages i betragtning, når de rådgivende organer, Verdensarvcentret og den relevante beslutningstager (formanden for Verdensarvkomiteen, Verdensarvkomiteen eller direktøren for Verdensarvcentret) vurderer anmodninger om international hjælp.

Nedenstående punkter udgør ikke en tjekliste, og ikke alle punkter gælder enhver anmodning om international hjælp. De relevante punkter skal overvejes ud fra en integreret tilgang med henblik på en afbalanceret afgørelse om eventuel tildeling af de begrænsede midler, der er til rådighed via Verdensarvfonden.

A. Kriterier for berettigelse

1. Er medlemsstaten i restance med sit bidrag til Verdensarvfonden?
2. Kommer anmodningen fra en bemyndiget organisation/institution i medlemsstaten?

B. Overvejelser i forbindelse med prioritering

3. Kommer anmodningen fra en medlemsstat, som tilhører gruppen af mindst udviklede lande (LDC-lande), lavindkomstlande (LIE-lande), små udviklingsøstater (SIDS-lande) eller post-konfliktlande?
4. Er værdien på listen over verdensarv i fare?
5. Fremmer anmodningen en eller flere af Verdensarvkomiteens strategiske målsætninger (troværdighed, bevaring, opbygning af kapacitet og kommunikation)?
6. Tager anmodningen højde for de behov, der er konstateret i den regelmæssige rapporteringsproces på værdiniveau og/eller regionalt niveau?
7. Er anmodningen knyttet til et regionalt eller sub-regionalt program for opbygning af kapacitet?
8. Indebærer aktiviteten opbygning af kapacitet (uanset hvilken type hjælp anmodningen gælder)?
9. Vil erfaringerne fra aktiviteten gavne verdensarvsystemet i bredere forstand?

C. Overvejelser i forbindelse med den foreslåede aktivitets konkrete indhold

10. Er formålet med anmodningen angivet tydeligt, og er det realistisk?
11. Er der en klar arbejdsplan for at nå resultaterne, herunder en tidsplan for gennemførelse? Er arbejdsplanen rimelig?
12. Har den organisation/myndighed, der er ansvarlig for gennemførelsen af forslaget, kapacitet til det, og er der udpeget en ansvarlig kontaktperson?
13. Er de foreslåede fagfolk (på nationalt eller internationalt niveau) kvalificeret til at udføre det arbejde, der anmodes om? Er der fastlagt en klar referenceramme for dem, herunder en tilstrækkelig arbejdsperiode?
14. Inddrager forslaget alle relevante parter (f.eks. interessenter eller andre institutioner)?
15. Er de tekniske krav angivet tydeligt, og er de rimelige?
16. Foreligger der en klar plan for rapportering af resultater og for fortsat overvågning, herunder passende indikatorer for succes?
17. Har medlemsstaten forpligtet sig til passende opfølgning efter aktivitetens gennemførelse?

D. Budgetmæssige og økonomiske overvejelser

18. Er det samlede budget rimeligt i forhold til det foreslåede arbejde?
19. Er budgettet tilstrækkelig detaljeret til at sikre, at enhedsomkostningerne er rimelige og i overensstemmelse med lokale omkostninger og/eller UNESCO's standarder eller regler?
20. Har anmodningen en katalysatoreffekt (multiplikatoreffekt), så den fremmer bidrag fra andre finansieringskilder (er andre finansieringskilder for kontanter eller naturalier specificeret tydeligt)?

E. Overvejelser i forbindelse med bestemte typer international hjælp

a) Anmodninger om nødhjælp

21. Er den trussel eller fare, som anmodningen vedrører, i overensstemmelse med definitionen af nødstilfælde i de *operationelle retningslinjer* (uventede fænomener)?
22. Kan det foreslåede indgreb udføres med en rimelig grad af sikkerhed for de involverede?
23. Afhjælper indgrebet de mest kritiske problemer i forbindelse med beskyttelse/bevaring af værdien?

b) Anmodninger om hjælp til forberedelse

For anmodninger vedrørende udarbejdelse af udpegningssager

24. Står værdien på medlemsstatens tentative liste?
25. Har medlemsstaten allerede værdier, der er opført på verdensarvlisten? Hvis svaret er ja, hvor mange?
26. Er den type værdi, der foreslås til optagelse på verdensarvlisten, ikke repræsenteret, eller er den underrepræsenteret på listen?
27. Er der taget tilstrækkelig højde for de nødvendige elementer, f.eks. udarbejdelse af forvaltningsplan, komparativ analyse, erklæring om særlig universel betydning, kortlægning osv.?
28. Er lokalsamfundet inddraget i tilstrækkelig grad?

For anmodninger vedrørende udarbejdelse af tentative lister

29. Er processen struktureret, så den inkluderer alle de nødvendige interessenter og synspunkter?
30. Indebærer forslaget inddragelse af fagfolk fra både naturarvs- og kulturarvsområdet?
31. Drejer det sig om en ny medlemsstat i forhold til *konventionen om verdensarv*?
32. Hvis anmodningen drejer sig om harmonisering af tentative lister, involverer den så repræsentanter for alle de relevante medlemsstater i regionen eller sub-regionen?

For anmodninger vedrørende udarbejdelse af andre typer hjælp

33. Hvis anmodningen drejer sig om udarbejdelse af en anmodning om andre typer hjælp, er behovet for den endelige anmodning veldokumenteret?

c) Anmodninger om hjælp til bevaring og forvaltning

For anmodninger vedrørende bevaringsarbejde eller udarbejdelse af en forvaltningsplan

34. Er værdien opført på verdensarvlisten?
35. Er det foreslåede arbejde højt prioriteret med hensyn til beskyttelse eller sikring af værdien?
36. Er det foreslåede arbejde i overensstemmelse med bedste praksis?

For anmodninger vedrørende uddannelsesaktiviteter

37. Er der en klar forbindelse til gennemførelsen af *konventionen om verdensarv*?
38. Finder aktiviteten sted på en verdensarvværdi eller indebærer den et besøg på/case study af en verdensarvværdi?

39. Inddrager aktiviteten de ansvarlige for bevaring af en verdensarvværdi som volontører eller hjælpepersoner?
40. Opfylder aktiviteten et veldefineret behov for uddannelse?
41. Er undervisningsmetoderne hensigtsmæssige i forhold til målsætningerne for undervisningen?
42. Styrker aktiviteten en lokal og/eller regional institution?
43. Er aktiviteten forbundet med praktisk arbejde i marken?
44. Er der taget højde for formidling af resultaterne og det udarbejdede undervisningsmateriale til andre organisationer inden for verdensarvsystemet?

For anmodninger vedrørende forskning

45. Kan det påvises, at emnet har høj prioritet med henblik på bedre beskyttelse og sikring af verdensarvværdier?
46. Kan det påvises, at resultaterne vil være konkrete, og at de kan anvendes bredt inden for verdensarvsystemet?

For anmodninger vedrørende oplysningsaktiviteter eller aktiviteter til skærpelse af bevidstheden

47. Bidrager aktiviteten til at udbrede kendskabet til *konventionen om verdensarv*, eller fremmer aktiviteten interessen for konventionen i målgruppen?
48. Skærper aktiviteten bevidstheden om de forskellige forhold i forbindelse med gennemførelsen af *konventionen om verdensarv*?
49. Fremmer aktiviteten inddragelse i aktiviteter i forbindelse med *konventionen om verdensarv*?
50. Bidrager aktiviteten til udveksling af oplysninger, eller stimulerer den fælles uddannelses- og oplysningsprogrammer, navnlig blandt skolebørn?
51. Resulterer aktiviteten i passende materiale til fremme af *konventionen om verdensarv* i målgruppen?

LISTE OVER UDVALGT LITTERATUR OM VERDENSARV

VERDENSARVCENTRETS DOKUMENTDATABASE

<http://whc.unesco.org/statutorydoc>

I UNESCO Verdensarvcentrets onlinedatabase, "Official Records", med officielle dokumenter er det muligt at søge i rapporter fra Verdensarvkomiteen og Generalforsamlingen for *konventionens* medlemsstater.

GRUNDLÆGGENDE LITTERATUR

UNESCO, *konvention om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv*, vedtaget på Generalkonferencens 17. samling, Paris, 16. november 1972, WHC-2001/WS/2 <http://whc.unesco.org/en/conventiontext>

UNESCO, Mellemsatlig Komite til Beskyttelse af Verdens Kultur- og Naturarv, *Rules of Procedure*, WHC.2003/5.
<http://whc.unesco.org/en/committee>

UNESCO, generalforsamling for medlemsstaterne af konventionen om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv, *Rules of Procedure*, WHC-03/GA/1 Rev. 2 (pr. 15. oktober 2003). <http://whc.unesco.org/en/garules>

UNESCO, Mellemsatlig Komite til Beskyttelse af Verdens Kultur- og Naturarv, *Financial Regulations for the World Heritage Fund*, Paris 1995 (WHC/7, august 1995). <http://whc.unesco.org/en/committeerules>

UNESCO Verdensarvcenter, *Properties inscribed on the World Heritage List*
<http://whc.unesco.org/en/list>

UNESCO Verdensarvcenter, *Brief Descriptions of the 754 properties inscribed on the World Heritage List*.
<http://whc.unesco.org/briefdescriptions>

Pressouyre, Léon, *The World Heritage Convention, twenty years later*, UNESCO, Paris 1993.

Batisse, Michel og Bolla, Gérard, *L'invention du "patrimoine mondial"*, Les Cahiers de l'Histoire, AAFU, Paris 2003.

STRATEGISKE DOKUMENTER

Litteraturliste

Verdensarvkomiteen, *Strategic Orientations*, i bilag II til rapporten fra Verdensarvkomiteens 16. samling, Santa Fe, USA, 7.-14. december 1992, Paris, december 1992 (WHC-92/CONF.002/12).

Report of the Expert Meeting on the "Global Strategy" and thematic studies for a representative World Heritage List (20.-22. juni 1994) (WHC-94/CONF.003/INF.6)

Verdensarvkomiteen, *A Strategic Plan for World Heritage Documentation, Information and Education Activities*, Paris 1998 (WHC-98/CONF.203/15).

Verdensarvkomiteen, *Global Training Strategy for World Cultural and Natural Heritage*, vedtaget på Verdensarvkomiteens 25. samling i Helsinki, Finland, 11.-16. december 2001 (jf. BILAG X til WHC-01/CONF.208/24)

Verdensarvkomiteen, *Budapest Declaration on World Heritage, 2002*
<http://whc.unesco.org/en/budapestdeclaration>

WORLD HERITAGE PAPER-SERIEN⁶

Pedersen, A., *Managing Tourism at World Heritage Sites: a Practical Manual for World Heritage site managers*, World Heritage Paper No. 1, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2002.

Investing in World Heritage: Past Achievements, Future Ambitions, World Heritage Paper No. 2, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2002.

Periodic Report Africa, World Heritage Report No. 3, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2003.

Hillary, A., Kokkonen, M. og Max, L., (red.), *Proceedings of the World Heritage Marine Biodiversity Workshop, Hanoi, Vietnam (25. februar-1. marts, 2002)*, World Heritage Paper No. 4, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2003.

Identification and Documentation of Modern Heritage, World Heritage Paper No. 5, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2003.

Fowler, P. J., (red.), *World Heritage Cultural Landscapes 1992-2002*, World Heritage Paper No. 6, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2003.

Cultural Landscapes: the Challenges of Conservation, World Heritage Paper No. 7, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2003.

Mobilizing Young People for World Heritage, World Heritage Paper No. 8, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2003.

Partnerships for World Heritage Cities: Culture as a Vector for Sustainable Urban Development, World Heritage Paper No. 9, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2004.

Monitoring World Heritage, World Heritage Paper No. 10, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2004.

⁶Se også: <http://whc.unesco.org/publications>

Periodic Report and Regional Programme - Arab States – 2000-2003, World Heritage Paper No. 11, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2004.

The State of World Heritage in the Asia-Pacific Region – 2003, World Heritage Paper No. 12, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2004.

Linking Universal and Local Values: Managing a Sustainable Future for World Heritage, World Heritage Paper No. 13, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2004.

KULTURLANDSKABER

Von Droste, Bernd, Plachter, Harald, og Rössler, Mechtild (red.), *Cultural Landscapes of Universal Value, Components of a Global Strategy*, Stuttgart New York 1995.

Rössler, Mechtild, og Saouma-Forero, Galia (red.), *The World Heritage Convention and Cultural Landscapes in Africa Expert Meeting* (Tiwi, Kenya 9.-14. marts 1999), UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2000.

Fowler, P. J., (red.), *World Heritage Cultural Landscapes 1992-2002*, World Heritage Paper No. 6, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2003.

Cultural Landscapes: the Challenges of Conservation, World Heritage Paper No. 7, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2004.

DEN GLOBALE STRATEGI FOR EN REPRÆSENTATIV, AFBALANCERET OG TROVÆRDIG VERDENSARVLISTE

Report of the Expert Meeting on the "Global Strategy" and Thematic Studies for a Representative World Heritage List (20-22 June 1994) (WHC-94/CONF.003/INF.6)

Report of the Expert Meeting on Evaluation of General Principles and Criteria for Nominations of Natural World Heritage sites (Parc national de la Vanoise, Frankrig, 22.-24. marts 1996) (WHC96/CONF.202/INF.9).

African Cultural Heritage and the World Heritage Convention, Fourth Global Strategy meeting (PortoNovo, Benin, 16.-19. september 1998), UNESCO 1998.

Von Droste, Bernd, og Rössler, Mechtild, and Titchen, Sarah (red.), *Linking Nature and Culture, Report of the Global Strategy, Natural and Cultural Heritage Expert Meeting* (Theatre Institute, Amsterdam, Nederlandene 25.-29. marts 1998), (WHC-98/CONF.203/INF.7).

Saouma-Forero, Galia, (red.), *Authenticity and Integrity in an African Context: Expert Meeting, Great Zimbabwe*, Zimbabwe, 26.-29. maj 2000, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2001.

UNESCO Thematic Expert Meeting on Asia-Pacific Sacred Mountains (5.-10. september 2001, Wakayama City, Japan), Final Report, UNESCO Verdensarvcenter, Agency for Cultural Affairs, Japan, Tokyo 2001.

Linking Universal and Local Values: Managing a Sustainable Future for World Heritage, Amsterdam, Nederlandene (22.-24. maj, 2003)

http://whc.unesco.org/archive/2003/Amsterdam_05_2003_en.pdf

.

RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

Feilden, Bernard M., og Jokilehto, Jukka, *Management Guidelines for World Cultural Heritage Sites*, ICCROM, Rom 1993.

Stovel, Herb, *Risk Preparedness: a Management Manual for World Cultural Heritage*, ICCROM, Rom 1998.

Phillips, Adrian, (red.), *Economic Values of Protected Areas - Guidelines for Protected Area Managers* (Task Force on Economic Benefits of protected Areas of the World Commission on Protected Areas (WCPA) under IUCN, i samarbejde med Economics Service Unit of IUCN), IUCN, Den Internationale Naturværnsunion, World Commission of Protected Areas (WCPA), Best Practice protected Area Guidelines Series No. 2, 1998.

Kelleher, G. og Philips, Adrian, (red.), *Guidelines for Marine Protected Areas*, IUCN, World Commission on Protected Areas (WCPA), Best Practice Protected Area Guidelines Series No. 3, 1999.

Philips, Adrian, (red.), *Evaluating Effectiveness - A Framework for Assessing the Management of Protected Areas*, IUCN, Den Internationale Naturværnsunion 2001, World Commission of Protected Areas (WCPA), Best Practice Protected Area Guidelines Series No. 6, 2001.

Phillips, Adrian (red.), *Transboundary Protected Areas for Peace and Co-operation (Based on the proceedings of workshops held in Bormio (1998) and Gland (2000))*, IUCN, Den Internationale Naturværnsunion, World Commission of Protected Areas (WCPA) Best Practice Protected Area Guidelines Series No. 7, 2001.

Philips, Adrian, *Management Guidelines for IUCN Category V Protected Areas, Protected Landscapes/Seascapes*, Cardiff University, IUCN, Cambridge 2002.

Thomas, Lee, og Middleton, Julie, og Philips, Adrian (red.), *Guidelines for Management Planning of Protected Areas*, Cardiff University, IUCN, Cambridge 2003.

ANDET

World Heritage in Young Hands. To Know, Cherish and Act, an Educational Resource Kit for Teachers, UNESCO 2002.

World Heritage 2002. Shared Legacy, Common Responsibility, international kongres arrangeret af UNESCO Verdensarvcenter samt UNESCO's Regional Bureau for Science in Europe (ROSTE) med støtte fra den italienske regering for at markere 30-års-jubilæet for *konventionen om verdensarv*, Cini Foundation, San Giorgio Maggiore, Venedig, Italien 14.-16. november 2002, UNESCO Verdensarvcenter, Paris 2003.

WEBSTEDER

UNESCO <http://www.unesco.org>

UNESCO Verdensarvcenter
<http://www.whc.unesco.org>

ICCROM
<http://www.iccrom.org>

ICOMOS
<http://www.icomos.org>

UNESCO-ICOMOS dokumentationscenter
http://www.international.icomos.org/centre_documentation/index.html

IUCN
<http://www.iucn.org>

UNEP - World Conservation Monitoring Centre, Protected Area Database
<http://sea.unep-wcmc.org/wdbpa/>

Dokumentation og bevaring af monumenter og områder inden for den moderne bevægelse (DOCOMOMO) <http://www.docomomo-us.org/>
<http://www.docomomo.nl>

Den Internationale Komite for Bevaring af Industriarv (TICCIH)
<http://www.mnactec.com/TICCIH/>

Den Internationale Sammenslutning af Landskabsarkitekter (IFLA)
E-mail: info@iflaonline.org
<http://www.iflaonline.org/home.html>

STIKORDSREGISTER

A	
Autenticitet	
- betingelser for	21
- erklæring om	92, Bilag 4
B	
Beboede historiske byer	Bilag 3, 87
Bedømmelse	
- af udpegninger ved ICOMOS og IUCN	111, bilag 6
- af anmodninger om international hjælp	144, bilag 9
Beskyttelse	106
Bevaringsstatus	
- regelmæssig gennemgang af	45, 47
- på udpegningsstidspunktet	52
Bevidsthed, skærpelse af	124
Byområder	86, Bilag 3
Bæredygtig brug	29
D	
DoCoMoMo	111, Bilag 6
E	
Erklæring om autenticitet	21
Erklæring om integritet	22
Erklæring om særlig universel betydning	23, 32, 38, 99
F	
Fellowship-stipendiater	64
- Application for fellowship-formular	
Finansregulativer, Verdensarvfonden	60
Flytbar kultur- og naturarv	14
Forberedelse, hjælp til	61
Formidlingsaktiviteter	69
Formindskelse af en verdensarvværdis areal	41, Bilag 7
Forretningsorden	5
- Generalforsamling	5, litteraturliste
- Verdensarvkomiteen	5, 7, litteraturliste
Forvaltning	25
- plan/system	27
Fossilt landskab	85

G	
Generalforsamling for medlemsstater af konventionen om verdensarv	5
Global strategi for en repræsentativ, afbalanceret og troværdig verdensarvsliste	151, litteraturliste
Godkendelse	80, Bilag 1
Grupper af bygninger	13, 94, 103
Grupper af bymæssige bebyggelser	86, Bilag 3
Gruppe af mindesmærker	9, 86, Bilag 3
Grænseoverskridende værdier	34
Grænser	41
H	
Harmonisering af tentative lister	18-19, 36, 146
Historiske bycentre	84, 86, Bilag 3
Historiske byer	86, Bilag 3
Historiske områder	84, Bilag 3
Hjælp (se international hjælp)	
I	
ICCROM	9
- bedømmelse af anmodninger om international hjælp	
ICOMOS	9
- bedømmelse af udpegninger	36
- bedømmelse af anmodninger om international hjælp	58
Identifikation af værdi	31
IFLA	vii, 111, Bilag 6, 153
Ikke-flytbar kultur- og naturarv	9, 14
Integritet	21
- betingelser for	22
- erklæring om	23
International hjælp	58-61
- kontraktforhold	67
- bedømmelse og godkendelse	66
- generel bedømmelse og opfølgning	67
- principper og prioriteringer	62
- fremgangsmåde og format	65, 130, bilag 8
- typer	61
IUCN	8, 10
- bedømmelse af udpegninger	36
- bedømmelse af anmodninger om international hjælp	66, 111, bilag 6
- IUGS	vii, 114, Bilag 6
K	
Kanaler (se verdensarvkanaler)	
Kapacitetsopbygning	57
Kombineret kultur- og naturarv	13, 66, 86
Komiteen (se verdensarvkomiteen)	5 – 12
Komparativ analyse	32, 63, 103, 146
Konvention om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv (se konventionen om verdensarv)	
Konvention om verdensarv	2-5
Konventioner (andre)	11
Korrigerende foranstaltninger	28, 46, 51, 52

Kriterier for optagelse af værdier på listen over verdensarv i fare	47
Kriterier for optagelse af værdier på verdensarvlisten	83
Kulturarv (definition)	13
Kulturlandskaber	14, 84, 85, 151, bilag 3,
L	
Liste over verdensarv i fare	47
- optagelse af værdier	48
- regelmæssig gennemgang af bevaringsstatus	51
Logo (se verdensarvlogoet)	
Lokalsamfund	3, 7, 10, 18, 22, 23, 30, 86, 96
Lovgivningsmæssige, myndighedsmæssige og kontraktmæssige foranstaltninger	25
- fremgangsmåde og format	32
M	
Medlemsstater	3, 69
Mindesmærker	9, 86, 87, 94, 103
N	
Naturarv (definition)	13
Naturområder	13, 23
Nye byer fra det 20. århundrede	86, Bilag 3
Nødhjælp	47, 61, 62, 63, 133, 140
O	
Operationelle retningslinjer	1
Oplysninger	
- som sekretariatet arkiverer	76
- specifikke oplysninger for komitede medlemmer	76
- offentligt tilgængelige oplysninger	77
Optagelse	
- på verdensarvlisten (se også udpegninger)	30
- på listen over verdensarv i fare	39
Organisationer (andre)	10
Overvågning (se også reaktiv overvågning)	33, 45
P	
Prioriteringer	
- udpegninger	16
- international hjælp	62
Præsidium, Verdensarvkomiteens	4, 126
Publikationer	77
R	
Rapportering (se regelmæssig rapportering)	
Ratificering	80, Bilag 1
Reaktiv overvågning	45
- definition	45
- formål	45
- modtagne oplysninger	45
- Verdensarvkomiteens beslutning	46

Regelmæssig rapportering	120, bilag 7
- bedømmelse og opfølgning	56
- Formål	54
- Fremgangsmåde og format	54, bilag 7
Rekonstruktion	22, 96
Relikt (eller fossilt) landskab	85
Rådgivende organer	8, 36, bilag 6, bilag 9
S	
Sekretariat	7, 76
Serieværdier	35
Sletning	52
Strategiske målsætninger	7, 15, 56
Stødpudezoner	26
Særlig universel betydning	14
- kriterier for vurdering af	20
- erklæring om	14, 32, 37, 43, 99, 125
T	
Teknisk samarbejde	45, 47, 61
Tentativ liste	18
- format for indsendelse	82, Bilag 2
TICCIH	vii, 111
Tilbagetrækning af udpegninger	38
Tiltrædelse	80, Bilag 1
U	
Uddannelse	
- nationale strategier og regionalt samarbejde	57 – 59
Uddannelse	57 – 59
Uddannelse og forskning, hjælp	57
Udkast til udpegninger	30, 42, 112
Udpegninger	Bilag 5
- kontaktoplysninger for ansvarlige myndigheder	99, 110
- beslutninger fra Verdensarvkomiteen	38
- udsættelse af	39
- beskrivelse af værdien	31, 70, 102, 112
- forskellige typer	34, 90
- dokumentation	33
- nødbehandling	39
- bedømmelse af	36
- format	98, 108, Bilag 5
- format og indhold	31
- identifikation af værdien	100
- begrundelse for optagelse	32
- overvågning	33
- antal trykte eksemplarer	34
- papirudgave og elektronisk form	76, 120
- udarbejdelse af	30-31, 100
- beskyttelse og forvaltning	32, 105
- henvisning af	39
- registrering	35
- serieværdier	28, 30, 35
- underskrift på vegne af medlemsstaten/-erne	33
- bevaringsstatus	4, 6, 31, 32, 37, 45
- tidsplan, oversigt	42-44
- grænseoverskridende værdier	16, 34
- tilbagetrækning af	38

Udsættelse af udpegninger	39
Udvidelser	41, 125
UNEP- WCMC	vii, 91, 114, 115, 117, 153
V	
Verdensarv - definition af	13-15
Verdensarvcenter (se sekretariat)	
Verdensarvfonden	60
Verdensarvkanaler	88
Verdensarvkomiteen	5-12
Verdensarvlisten - definition - kriterier - fremgangsmåde for optagelse af værdier	13 13-17, 85 20 30, 84
Verdensarvlogoet	68, 75
Verdensarvpræsidium (se præsidium, Verdensarvkomiteens)	
Verdensarvruter	89, Bilag 3
Æ	
Ændringer - af grænser - af kriterier - af navn	41 41 41